

Vuoden 2016 viimeisen neljänneksen ja koko vuoden 2016 katsaus

Nokian verkkoliiketoiminnan koko vuoden 2016 liikevoittoprosentti antamamme ohjeistuksen vaihteluvälin yläpäässä

Taloudelliset pääkohdat

- Vuoden 2016 viimeisen neljänneksen ei-IFRS-liikevaihto oli 6,7 miljardia euroa (raportoitu 6,6 miljardia euroa). Vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä yhdistetyn yhtiön vertailukelpoinen ei-IFRS-liikevaihto olisi ollut 7,7 miljardia euroa (ainoastaan Nokian raportoitu liikevaihto oli 3,6 miljardia euroa).
- Vuoden 2016 viimeisen neljänneksen laimennettu ei-IFRS-osakekohtainen tulos oli 0,12 euroa (raportoitu 0,11 euroa). Aiemmin antamaamme ohjeistustamme alhaisemmalla vuoden 2016 viimeisen neljänneksen ei-IFRS-verokannalla, joka oli 23 %, oli tähän 0,02-0,03 euron myönteinen vaikutus.
- Koko vuoden 2016 laimennettu ei-IFRS-osakekohtainen tulos oli 0,22 euroa (raportoitu -0,13 euroa).
- Nokian hallitus tulee ehdottamaan, että vuodelta 2016 maksetaan osinkoa 0,17 euroa osakkeelta (0,16 euroa osakkeelta vuodelta 2015).

Nokian verkkoliiketoiminta

- Liikevaihto laski 14 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Tämä heijasti haastavia markkinaolosuhteita vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä ja siihen vaikutti lisäksi Alcatel-Lucentin vahva tulos vertailujaksolla vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä.
- Vuoden 2016 viimeisen neljänneksen bruttokateprosentti oli vahva, ja se oli 40,6 %. Liikevoittoprosentti oli 14,1 erinomaisen toiminnallisen suorituskyvyn ja kulukontrollin tukemana.
- Vuoden 2016 liikevoittoprosentti oli 8,9, mikä oli antamamme 7-9 %:n ohjeistuksen vaihteluvälin yläpäässä.

Nokia Technologies

- Liikevaihto laski 25 % ja liikevoitto laski 49 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Tämä johtui ensisijaisesti Samsungin välimiesmenettelyn ratkaisuun liittyvän erän puuttumisesta, joka vaikutti myönteisesti vuoden 2015 viimeiseen neljännekseen. Liikevaihdon ja liikevoiton laskua tasoittivat osin vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä julkistettu laajennettu lisensiointisopimus Samsungin kanssa ja immateriaalioikeuksien divestoinnit. Lisäksi Withings-kauppa auttoi tasoittamaan liikevaihdon laskua.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut

- Liikevaihto kasvoi 34 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna Alcatel Submarine Networks -yksikön erityisen vahvan kasvun myötä.

Vuoden 2016 viimeisen neljänneksen ja tammi-joulukuun ei-IFRS-luvut. Katso lisätietoja tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstietojen liitetiedosta 1 ^{1,2}

EUR milj.	10- 12/2016	Yhdistety n yhtiön historia- tiedot ²	Muutos		Muutos		Yhdistety n yhtiön historia- tiedot ²	Muutos	
		10- 12/2015	10-12/2016 vrt. 10-12/2015	7- 9/2016	10-12/2016 vrt. 7-9/2016	1- 12/2016	1- 12/2015	1-12/2016 vrt. 1-12/2015	
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta (ei-IFRS)</i>									
Liikevaihto (ei-IFRS)	6 715	7 719	-13 %	5 950	13 %	23 945	26 606	-10 %	
Nokian verkkoliiketoiminta	6 069	7 057	-14 %	5 322	14 %	21 799	24 634	-12 %	
Ultra Broadband Networks	4 332	5 081	-15 %	3 903	11 %	15 770	18 079	-13 %	
IP Networks and Applications	1 737	1 976	-12 %	1 419	22 %	6 029	6 555	-8 %	
Nokia Technologies	309	413	-25 %	353	-12 %	1 053	1 074	-2 %	
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	341	254	34 %	298	14 %	1 145	921	24 %	
Bruttokate (ei-IFRS)	2 818	3 272	-14 %	2 365	19 %	9 589	10 441	-8 %	
<i>Bruttokateprosentti (ei-IFRS)</i>	42,0 %	42,4 %	-40pp	39,7 %	230pp	40,0 %	39,2 %	80pp	
Liikevoitto (ei-IFRS)	940	1 279	-27 %	556	69 %	2 172	2 887	-25 %	
Nokian verkkoliiketoiminta	854	1 097	-22 %	432	98 %	1 935	2 496	-22 %	
Ultra Broadband Networks	574	702	-18 %	326	76 %	1 362	1 656	-18 %	
IP Networks and Applications	280	396	-29 %	106	164 %	573	840	-32 %	
Nokia Technologies	158	311	-49 %	225	-30 %	579	692	-16 %	
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	-73	-129		-101		-341	-301		
<i>Liikevoittoprosentti (ei-IFRS)</i>	14,0 %	16,6 %	-260pp	9,3 %	470pp	9,1 %	10,9 %	-180pp	

Vuoden 2016 viimeisen neljänneksen ja tammi-joulukuun raportoidut luvut, ellei toisin mainittu. Katso lisätietoja tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstietojen liitetiedosta 1 ^{1,3}

EUR milj. (paitsi osakekohtainen tulos, EUR)	10- 12/2016	Ainoastaa n Nokia historia- tiedot ³	Muutos		Muutos		Ainoastaa n Nokia historia- tiedot ³	Muutos	
		10- 12/2015	10-12/2016 vrt. 10-12/2015	7- 9/2016	10-12/2016 vrt. 7-9/2016	1- 12/2016	1- 12/2015	1-12/2016 vrt. 1-12/2015	
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>									
Liikevaihto	6 641	3 609	84 %	5 890	13 %	23 614	12 499	89 %	
Nokian verkkoliiketoiminta	6 069	3 210	89 %	5 322	14 %	21 799	11 486	90 %	
Ultra Broadband Networks	4 332	2 815	54 %	3 903	11 %	15 770	10 158	55 %	
IP Networks and Applications	1 737	395	340 %	1 419	22 %	6 029	1 328	354 %	
Nokia Technologies	309	403	-23 %	353	-12 %	1 053	1 027	3 %	
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	341	0		298	14 %	1 145	0		

Ei-IFRS-oikaisu	-74	0	-60	23 %	-331	0	
Bruttokate	2 659	1 693	57 %	2 216	20 %	8 456	5 536 53 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	40,0 %	46,9 %	-690pp	37,6 %	240pp	35,8 %	44,3 % -850pp
Liikevoitto	317	643	-51 %	55	476 %	-1 100	1 697
Nokian verkkoliiketoiminta	854	495	73 %	432	98 %	1 935	1 349 43 %
Ultra Broadband Networks	574	405	42 %	326	76 %	1 362	1 210 13 %
IP Networks and Applications	280	90	211 %	106	164 %	573	138 315 %
Nokia Technologies	158	316	-50 %	225	-30 %	579	698 -17 %
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	-73	-74		-101		-341	-89
Ei-IFRS-oikaisu	-622	-93	569 %	-501	24 %	-3 272	-261 1154 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	4,8 %	17,8 %	-1 300pp	0,9 %	390pp	-4,7 %	13,6 % -1 830pp
Tulos (ei-IFRS)	676	575	18 %	264	156 %	1 250	1 392 -10 %
Tulos ⁴	658	499	32 %	-133	-595 %	-912	1 194
Osakekohtainen tulos, laimennettu (ei-IFRS)	0,12	0,15	-20 %	0,04	200 %	0,22	0,36 -39 %
Osakekohtainen tulos, laimennettu ⁴	0,11	0,13	-15 %	-0,02	-650 %	-0,13	0,31
Nettokassa ja muut likvidit varat	5 299	7 775	-32 %	5 539	-4 %	5 299	7 775 -32 %

¹Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu. Tämän taloudellisen katsauksen tulostiedot ovat tilintarkastamattomia. Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Yksityiskohtainen tarkastelu esitetään Ei-IFRS-oikaisu-osoissa sekä viimeisen neljänneksen että vuoden 2016 alusta tapahtuneen tuloskehityksen kuvausten yhteydessä ja tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion ei-IFRS-täsmäytysliitetiedossa (liite 2). Vuoden 2015 viimeisen neljänneksen yhdistetyn yhtiön ei-IFRS-tunnuslukujen täsmäytys raportoituihin lukuihin löytyy 22.4.2016 julkaistusta Nokia julkistaa uutta taloudellista raportointirakennettaan vastaavan uudelleenryhmitellyn segmenttikohdaisen vuoden 2015 tuloksen -pörsstitiedotteesta. Liikevaihdon muutos ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta tarkoittaa liikevaihdon muutosta, johon ei sisälly Nokian raportointivaluutan euron ja muiden valuuttojen välisten valuuttakurssimuutosten vaikutusta. Lisätietoja valuuttakurssimuutosten vaikutuksista esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedossa Laadintaperiaatteet (liite 1).

²Yhdistetyn yhtiön historiatiedot vastaavat Nokian uutta Alcatel-Lucentin kanssa yhdistymisen jälkeistä toiminnallista ja taloudellista rakennetta, ja ne esitetään täydentävänä tietona kuten 22.4.2016 julkaistussa pörsstitiedotteessa kuvattiin. Lisätietoja yhdistetyn yhtiön historiatiedoista esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedossa Laadintaperiaatteet (liite 1).

³Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmitelyä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohdaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

⁴Raportoitu 1-12/2016 tulos ei ole vertailukelpoinen aiemmin julkaistujen raportoitujen tulosten kanssa johtuen vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä tehdystä Alcatel-Lucentin hankintalaskelman päivityksestä, minkä seurauksena vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen raportoitua verohyötyä on oikaistu. Katso lisätietoja tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedosta 6, Hankitut liiketoiminnot.

Nokian ja Applen patenttilisenssin uusiminen

Nokia julkisti joulukuussa 2016 aloittaneensa useiden kanteiden nostamisen Applea vastaan, koska yhtiö katsoo Applen tuotteiden loukkaavan Nokian patenteja. Tähän mennessä kanteita on nostettu 11 maassa Aasiassa, Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Kanteet koskevat yli 50 patenttia liittyen muun muassa näyttö-, käyttöliittymä-, ohjelmisto-, antenni-, piirisarja- ja videokoodausteknologiaan sekä 3G- ja 4G -mobiilistandardeihin. Apple on myös nostanut joitakin kanteita Nokiaa vastaan.

Yhtenä maailman johtavista innovoijista, ja sen jälkeen kun Nokia hankki täyden omistuksen Nokia Siemens Networksista vuonna 2013 ja Alcatel-Lucentista vuonna 2016, Nokialla on nykyisin kolme arvokasta patenttisalkkua. Nokia on investoinut yli 115 miljardia euroa tutkimukseen ja kehitykseen viimeisen 20 vuoden aikana, ja yhtiön kymmenettuhannet patentit käsittävät monia tärkeitä älypuhelimissa, tableteissa, henkilökohtaisissa tietokoneissa ja muissa vastaavissa laitteissa hyödynnettäviä teknologioita.

Aiempi Applen kanssa solmittu lisenssisopimus, joka kattoi osan Nokia Technologiesin patenttiportfoliota raukesi vuoden 2016 lopussa, eikä Applella tällä hetkellä ole lisenssiä Nokian patenteihin. Nokian jatkuvista pyrkimyksistä huolimatta Apple ei ole hyväksynyt mitään Nokian tekemistä lisenssisopimustarjouksista liittyen Applen aiemmin lisensoimiin patenteihin sekä muihin Nokian patenteihin, jotka ovat käytössä useissa Applen tuotteissa.

Ei-IFRS-tunnusluvut antavat hyödyllistä täydentävää tietoa Nokian liiketoiminnan tuloksen kehityksestä

Annamme raportoitujen IFRS-tunnuslukujen lisäksi tiettyjä ei-IFRS-tietoja, jotka kuvaavat liiketoiminnan toiminnallista tulosta. Uskomme, että ei-IFRS-tunnuslukumme antavat sekä yhtiön johdolle että sijoittajille täydentävää tietoa Nokian liiketoiminnan tuloksen kehityksestä ilman alla kuvattuja eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Näitä ei-IFRS-tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista tai niiden sijasta, vaan niitä tulee tarkastella yhdessä niitä lähinnä vastaavien raportoitujen IFRS-tunnuslukujen kanssa.

Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja integraatioon liittyviä kuluja, liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelyihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Ei-IFRS-oikaisut raportoidaan ainoastaan Nokian konsernitasolla eikä niitä kohdisteta segmenteille.

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Tämän Nokian tulosta koskevan taloudellisen katsauksen sisältämä taloudellisten pääkohtien tarkastelu sisältää Nokian liiketoimintojen eli Nokian verkkoliiketoiminnan, Nokia Technologies -liiketoiminnan sekä Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion tulokset. Raportoitavien segmenttien muutoksista esitetään lisätietoa tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedossa Segmentti-informaatio ja eliminoinnit (liite 3).

Nokian vuoden 2016 viimeisen neljänneksen tuloksen tarkastelussa vertailuluvut ovat vuoden 2015 viimeiseltä ja vuoden 2016 kolmannelta neljännekseltä yhdistetyn yhtiön osalta, ellei toisin mainittu. Tämä taloudellinen tieto on laadittu kuvaamaan Nokian jatkuvien toimintojen tulosta ikään kuin uusi taloudellinen raportointirakenne olisi ollut käytössä koko vuonna 2015. Tietyt laatimisperiaatteisiin liittyvät yhdenmukaistukset, oikaisut ja uudelleenluokittelut ovat olleet välttämättömiä, ja niistä esitetään lisätietoa 22.4.2016 julkaistun Nokian pörssitiedotteen Laatimisperusta-osiossa. Kyseiset oikaisut sisältävät myös kulu- ja menoerien uudelleenluokittelun niiden luonteen ja yhdistetyn yhtiön laskentaperiaatteiden tuloslaskelmarivien määritelmien muutosten perusteella, mikä vaikuttaa myös tässä taloudellisessa katsauksessa esitettäviin vuoden 2015 lukuihin.

Nokian vuoden 2016 viimeisen neljänneksen tuloksen sekä koko vuoden 2016 tuloksen tarkastelussa vertailuluvut ovat vuoden 2015 viimeiseltä neljännekseltä ja koko vuodelta 2015 ainoastaan Nokian historiatietoja, ellei toisin mainittu. Ainoastaan Nokian historiatiedot ovat uudelleenryhmitelty heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 alusta alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 alusta alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2016 oli Nokialle muutoksen aikaa. Etenimme vuoden aikana määrätietoisesti ja menestyksekkäästi strategiamme toteuttamisessa ja toimintamme laajentamisessa.

Vuoden alussa Nokia keskittyi pääasiassa mobiiliverkkoihin. Päätimme vuoden yhtiönä, jolla on kattava tuotevalikoima, joka sisältää muun muassa mobiili- ja kiinteät verkot, reitityksen, optiset verkot ja itsenäiset ohjelmistot. Olemme yhtiö, joka voi tavoitella parempaa tuottoa laajentamalla uusiin asiakassegmentteihin, jolla on uutta liiketoimintaa digitaalisen terveyden ja digitaalisen median toimialoilla, ja jonka patenti- ja brändilisensointitoiminta on merkittävästi laajentunut.

Olemme tyytyväisiä asiakkaidemme yhä vahvistuneesta tuesta Nokian strategialle. Myyntihankkeemme muiden kuin perinteisten asiakkaidemme, eli telekommunikaatiopalvelujen tarjoajien, keskuudessa lisääntyivät vuoden aikana, näimme verkkoliiketoiminnan myyntipotentiaalin perustuvan yhä enemmän kahden tai useamman liiketoimintaryhmämme tuotteiden ja palveluiden yhdistelmiin ja ristiinmyyntimahdollisuuksista alkoi tulla todellisuutta.

Vuoden loppuun mennessä saimme myös Alcatel-Lucent-integraation toteutettua onnistuneesti ja odotettua nopeammin. Voimme nyt keskittyä täysipainoisesti kustannussäästöihin, jatkuvan parantamisen hankkeisiin sekä strategiamme toteuttamiseen. Koko vuoden taloudellinen suorituskykymme oli vakaa, ja verkkoliiketoimintamme kannattavuus asettui antamamme ohjeistuksen vaihteluvälin yläpäähän. Jatkuva tiivis keskittymisemme toimeenpanoon, kulujen hallintaan ja hinnoittelukuriin oli ratkaisevaa haastavien markkinaolosuhteiden vaikutuksen tasoittamisessa vuoden aikana. Vaikka olen edelleen pettynyt liikevaihtomme kehitykseen vuonna 2016 arvioimme yhä tuloksemme parantuvan vuonna 2017. Näemme lisäksi mahdollisuuden katteiden kasvuun vuonna 2017 ja kyseisen vuoden jälkeen, kun markkinaympäristö kohentuu ja myynnin muutosohjelmamme vaikutukset alkavat vahvistua.

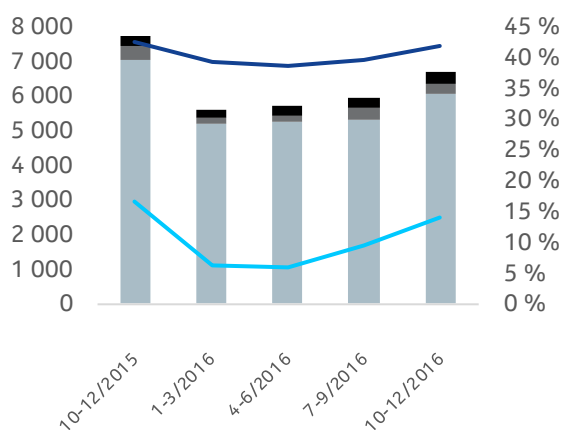
Tiivistettynä, päätimme vuoden 2016 hyvissä asemissa tulevaisuutta ajatellen. Olemme onnistuneesti yhdistäneet toimintomme, meillä on vakuuttava sekä kokonaisvaltainen tuotevalikoima ja kurinalainen toimintamallimme tuottaa edelleen vankkaa tulosta. Lisäksi meillä on vakaa taloudellinen asema, taseemme on vahva ja meillä on valmiudet investoida mahdollisuuksiin, joiden uskomme tuottavan arvoa osakkeenomistajillemme.

Rajeev Suri
Toimitusjohtaja

Nokia vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä (ei-IFRS)

Liikevaihto (ei-IFRS)

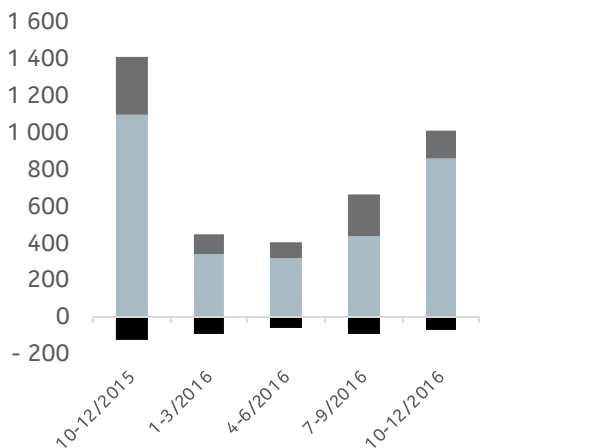
EUR milj.

Kannattavuus (ei-IFRS)

Liikevoiton osatekijät (ei-IFRS)

EUR milj.

Verkkoliiketoiminta
 Nokia Technologies
 Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut
— Liikevoitto-% (ei-IFRS)
— Bruttokateprosentti (ei-IFRS)

Verkkoliiketoiminta
 Nokia Technologies
 Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut

Ei-IFRS-liikevaihto ja ei-IFRS-liikevoitto

Nokian ei-IFRS-liikevaihto laski 13 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvoi 13 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Nokian ei-IFRS-liikevaihto olisi laskenut 13 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvanut 11 % edelliseen neljännekseen verrattuna.

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

EUR milj., ei-IFRS	Liikevaihto	% muutos	Bruttokate	Tutkimuksen ja kehityksen kulut	Myynnin ja hallinnon kulut	Muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Liikevoitto-% prosentin muutos %
Verkkoliiketoiminta	-988	-14 %	-364	79	72	-30	-243	-140pp
Nokia Technologies	-104	-25 %	-122	3	-30	-3	-152	-2 410pp
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	87	34 %	33	4	0	19	56	2 940pp
Eliminoinnit	1		0	0	0	0	0	
Nokia	-1 003	-13 %	-454	86	42	-14	-340	-260pp

Vertailu edelliseen neljännekseen

EUR milj., ei-IFRS	Liikevaihto	% muutos	Bruttokate	Tutkimuksen ja kehityksen kulut	Myynti- ja hallinnon kulut	Muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Liikevoitto-prosentin muutos %
Verkkoliiketoiminta	747	14 %	484	-50	-19	7	422	600pp
Nokia Technologies	-45	-12 %	-54	-4	-13	4	-67	-1 260pp
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	43	14 %	23	-3	3	5	29	1 250pp
Eliminoinnit	19		0	0	0	0	0	
Nokia	765	13 %	453	-58	-29	16	384	470pp

Ei-IFRS-rahoitustuotot ja -kulut

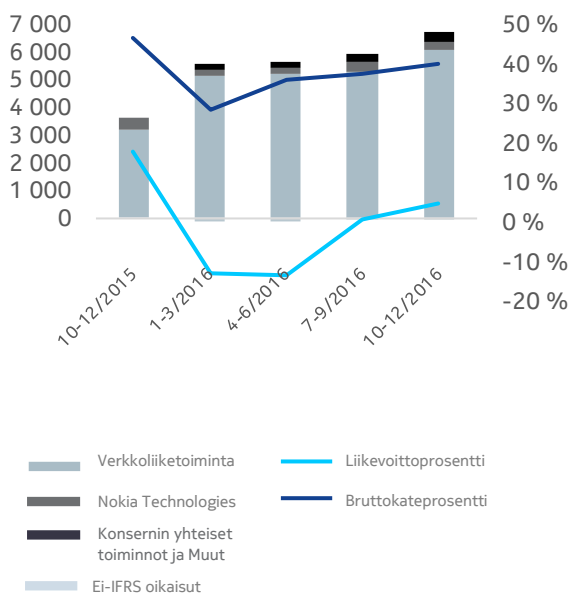
Ei-IFRS-rahoitustuotot ja -kulut olivat 72 miljoonaa euroa kuluja vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Tähän sisältyi 63 miljoonan euron arvonalentumiskulu, joka liittyi tiettyjen yksityisten immateriaalioikeuksiin sijoittavien rahastojen tuloskehitykseen. Tätä suurelta osin tasoittivat kurssivoitot ensisijaisesti johtuen Yhdysvaltojen dollarin vahvistumisesta Kiinan juaniin verrattuna sekä voitonjako venture fund -sijoituksista.

Ei-IFRS-verot

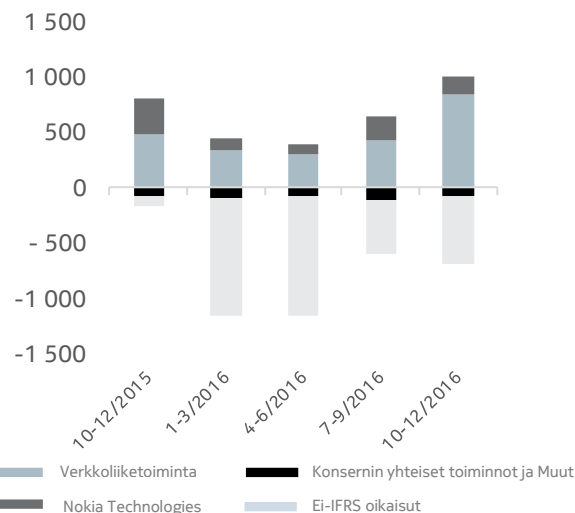
Nokian ei-IFRS-tuloverot olivat 204 miljoonaa euroa kuluja vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä Nokian ei-IFRS-verokanta oli 23 %, joka oli alhaisempi kuin aiemmin antamamme näkymä 40 %:n ei-IFRS-verokannasta. Tämä johtui ensisijaisesti kahdesta tekijästä. Ensinnäkin Nokian alueellinen kannattavuusjakauma muuttui myönteisesti. Valtaosa tästä muutoksesta oli kertaluonteista ja liittyi vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä tapahtuneeseen arvion muutokseen. Toiseksi toteutunut kannattavuustaso on korkeampi kuin se arvioitu kannattavuus, johon ei-IFRS-verokannan ohjeistus pohjautuu. Tästä seurasi alhaisempi ei-IFRS-verokanta, koska suhteellisesti suurempi osa veronalaisesta voitosta syntyi alueilla, joilla verokanta on alhaisempi.

Nokia vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä (raportoitu)

Liikevaihdon osatekijät   **Kannattavuus**
EUR milj.

Liikevoiton osatekijät
EUR milj.

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Nokian liikevaihto kasvoi 84 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna, jos vertailukohtana on ainoastaan Nokian liikevaihto, ja kasvoi 13 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Nokian liikevaihto olisi kasvanut 84 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna, jos vertailukohtana on ainoastaan Nokian liikevaihto, ja kasvanut 10 % edelliseen neljännekseen verrattuna.

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

Nokian liikevaihdon kasvu vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna, jos vertailukohtana on ainoastaan Nokian liikevaihto, johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnan ja Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion kasvusta, mikä oli seurausta Alcatel-Lucent-kaupasta. Tätä tasoittivat osin sekä Nokia Technologies -liiketoiminta että hankintalaskelman laatimiseen liittyvä oikaisu, joka liittyi Alcatel-Lucentin taseessa kaupan toteutumishetkellä olleiden myynnin jaksotusten arvostusten alentamiseen.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Nokian liikevaihdon kasvu vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnan sekä Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion kasvusta. Tätä tasoitti osin sekä Nokia Technologies -liiketoiminta että hankintalaskelman laatimiseen liittyvän oikaisun kielteinen vaikutus, joka liittyi Alcatel-Lucentin taseessa kaupan toteutumishetkellä olleiden myynnin jaksotusten arvostusten alentamiseen.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

Nokian liikevoiton lasku vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna, jos vertailukohtana on ainoastaan Nokian liikevoitto, johtui ensisijaisesti korkeammista tutkimuksen ja kehityksen kuluista, korkeammista myynnin ja hallinnon kuluista sekä muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivisesta vaihtelusta. Bruttokatteen kasvu tasoitti tätä osin. Kaikki edellä esitetyt tekijät liittyivät ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan.

Bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta ja vähäisemmässä määrin Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta. Tuotevalikoiman integraatiokuluihin ja myynnin jaksotuksiin liittyvät ei-IFRS-oikaisut sekä Nokia Technologies -liiketoiminnan bruttokatteen lasku tasoittivat tätä osin.

Tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta sekä aineettomien hyödykkeiden poistoihin ja tuotevalikoiman integraatiokuluihin liittyvistä ei-IFRS-oikaisuksista sekä vähäisemmässä määrin Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta ja Nokia Technologies -liiketoiminnasta.

Myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta, aineettomien hyödykkeiden poistoja sekä transaktio- ja integraatiokuluja koskevista ei-IFRS-oikaisuksista sekä vähäisemmässä määrin Nokia Technologies -liiketoiminnasta ja Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta.

Nokian muut tuotot ja kulut olivat 110 miljoonaa euroa kuluja vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, kun ne vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä olivat 3 miljoonaa euroa kuluja. Nettovaikutukseltaan negatiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti ei-IFRS-oikaisuksista liittyen korkeampiin uudelleenjärjestely- ja muihin niihin liittyviin kuluihin, mitä vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä kirjattujen Nokian tiettyihin venture fund -sijoituksiin liittyvien noin 20 miljoonan euron tappioiden puuttuminen osin tasoitti.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Nokian liikevoitto kasvoi johtuen ensisijaisesti bruttokatteen kasvusta, mitä muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivinen vaihtelu sekä tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kulujen kasvu osin tasoitti.

Bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta ja vähäisemmässä määrin Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta, mitä Nokia Technologies -liiketoiminta ja ei-IFRS-oikaisut osin tasoittivat.

Tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta.

Myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta, ei-IFRS-oikaisuksista ja Nokia Technologies -liiketoiminnasta.

Nokian muut tuotot ja kulut olivat 110 miljoonaa euroa kuluja vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, kun ne vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä olivat 39 miljoonaa euroa kuluja. Nettovaikutukseltaan negatiivinen vaihtelu johtui ensisijaisesti korkeammista uudelleenjärjestely- ja muista niihin liittyvistä kuluista.

Ei-IFRS-oikaisujen tarkastelu vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä

Ei-IFRS-oikaisut sisältävät Alcatel-Lucent-kauppaan ja integraatioon liittyvät kulut, liikearvon arvonalentumiskulut, aineettomien hyödykkeiden poistot ja yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestely- ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Yksityiskohtainen tarkastelu esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion jatkuvia toimintoja koskevassa tilintarkastamattomassa ei-IFRS-täsmäytysliitetiedossa (liite 2).

EUR milj.	Ainoastaan Nokia historiatiedot ¹		Muutos		Muutos	
	10-12/2016	10-12/2015	10-12/2016 vrt. 10-12/2015	7-9/2016	10-12/2016 vrt. 7-9/2016	7-9/2016
Liikevaihto	-74	0		-60	23 %	
Bruttokate	-159	0		-149	7 %	
Tutkimus- ja kehityskulut	-185	-9	1956 %	-179	3 %	
Myyntin ja hallinnon kulut	-162	-70	131 %	-145	12 %	
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-116	-14	729 %	-29	300 %	
Liikevoitto/-tappio	-622	-93	569 %	-501	24 %	
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0		-1	-100 %	
Tuloverot	605	17	3 459 %	105	476 %	
Tulos	-17	-76	-78 %	-397	-96 %	
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	-13	-76	-83 %	-378	-97 %	
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta	-5	0		-20	-75 %	

¹ Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltyinä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Liikevaihtoa koskevat ei-IFRS-oikaisut

Liikevaihtoa koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 74 miljoonaa euroa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, ja ne johtuivat hankintalaskelman laatimiseen liittyvästä oikaisusta, joka liittyi Alcatel-Lucentin taseessa kaupan toteutumishetkellä olleen myynnin jaksotusten arvostuksen alentamiseen.

Liikevoittoa koskevat ei-IFRS-oikaisut

Liikevoittoon liittyvät ei-IFRS-oikaisut olivat 622 miljoonaa euroa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Liikevoittoon liittyneet ei-IFRS-oikaisut johtuivat ensisijaisesti seuraavista bruttokatteeseen, tutkimuksen ja kehityksen kuluihin, myynnin ja hallinnon kuluihin sekä muihin tuottoihin ja kuluihin vaikuttaneista ei-IFRS-oikaisuista:

Bruttokatetta koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 159 miljoonaa euroa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, ja ne johtuivat ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan liittyvistä tuotevalikoiman integraatiokuluista sekä myynnin jaksotuksista.

Tutkimuksen ja kehityksen kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 185 miljoonaa euroa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, ja ne johtuivat ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kaupasta seuranneista aineettomien hyödykkeiden poistoista sekä vähäisemmässä määrin Alcatel-Lucent-kauppaan liittyvistä tuotevalikoiman integraatiokuluista.

Myyntin ja hallinnon kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 162 miljoonaa euroa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, ja ne johtuivat ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kaupasta seuranneista aineettomien hyödykkeiden poistoista sekä integraatio- ja transaktiokuluista.

Muita tuottoja ja kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 116 miljoonaa euroa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, ja ne johtuivat ensisijaisesti 107 miljoonan euron uudelleenjärjestely- ja muista niihin liittyvistä kuluista, jotka johtuivat Nokian kustannusvähennyksiin ja tehokkuuden parantamiseen liittyvistä aloitteista.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut olivat 72 miljoonaa euroa kuluja vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Tähän sisältyi 63 miljoonan euron arvonalentumiskulu, joka liittyi tiettyjen yksityisten immateriaalioikeuksiin sijoittavien rahastojen arvonkehitykseen. Tätä suurelta osin tasoittivat kurssivoitot ensisijaisesti johtuen Yhdysvaltojen dollarin vahvistumisesta Kiinan juaniin verrattuna sekä voitonjako venture fund -sijoituksista.

Verot

Tuloverot olivat 401 miljoonaa euroa verohyötyä vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Tämä johtui ensisijaisesti kahdesta tekijästä. Ensinnäkin Alcatel-Lucentin jäljellä olevien osakkeiden lunastusmenettelyn loppuunsaattamisen jälkeen Nokia on aloittanut Alcatel-Lucentin ja Nokian toimintamallien yhdistämisen. Näihin yhdistämistöimiin liittyen Nokia siirsi tietyt aineettomat oikeudet sen Yhdysvaltojen toimintoihin ja kirjasi verohyödyn sekä lisää laskennallista verosaamista 348 miljoonaa euroa vuoden 2016 neljännellä vuosineljänneksellä. Toiseksi Nokia valitsi, että se kohtelee Alcatel-Lucentin Yhdysvaltojen toimintojen hankintaa Yhdysvaltojen verotuksessa liiketoimintakauppana. Tämän valinnan seurauksena jäljellä olevat laskennalliset verosaatavat hyödynnetään tai menetetään ja kirjataan uutta laskennallista verosaatavaa pidemmällä hyödyntämisaikalla kuin menetetyillä saatavilla oli. Tämän seurauksena kirjasimme 91 miljoonaa euroa lisää laskennallista verosaatavaa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Lisäksi Nokian alueellinen kannattavuusjakauma muuttui myönteisesti. Valtaosa tästä muutoksesta oli kertaluonteista ja liittyi vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä tehtyyn arvion muutokseen.

Nokia tekee edelleen muutoksia toimintamalliinsa vuonna 2017. Tästä johtuen Nokia odottaa kirjaavansa vuonna 2017 noin 250 miljoonan euron vähennyksen laskennallisiin verosaataviin. Tällä tulee olemaan noin 250 miljoonan euron kertaluontoinen negatiivinen vaikutus verokuluun, joka netottaa osittain vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä kirjattua 348 miljoonan euron kertaluonteista verohyötyä. Toimintamallin muutokset, sisältäen aineettomien oikeuksien siirrot ja tietyt Nokian tekemät verovalinnat, johtivat noin 90 miljoonan euron kertaluonteisiin ulosmeneviin rahavirtoihin vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, ja niiden arvioidaan johtavan noin 150 miljoonan euron kertaluonteisiin ulosmeneviin rahavirtoihin myös vuonna 2017. Muutosten odotetaan saavan aikaan enemmän kassaverosäästöjä tulevaisuudessa kuin niiden aiheuttamat kertaluonteiset kassaveromaksut vuosina 2016 ja 2017.

Kustannussäästöohjelma

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto kustannussäästöohjelmaamme liittyvästä taloudellisesta tiedosta vuoden 2016 viimeisen neljänneksen lopussa. Nokian ja Alcatel-Lucentin aiemmat uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat sisältyvät tähän kokonaiskustannussäästöohjelmaan vuoden 2016 toisesta neljänneksestä alkaen.

Milj. EUR, arviolta	10-12/ 2016
Uudelleenjärjestely- ja muiden niihin liittyvien velkojen alkusaldo	810
+ Kulukirjaukset vuosineljänneksen aikana	110
- Ulosmenevät rahavirrat vuosineljänneksen aikana	130
= Uudelleenjärjestely- ja muiden niihin liittyvien velkojen loppusaldo	790
<i>Uudelleenjärjestelyvarausten osuus loppusaldosta</i>	<i>710</i>
<i>Muiden velkojen osuus loppusaldosta</i>	<i>80</i>
Odotettavissa olevat uudelleenjärjestely- ja muut niihin liittyvät kulut yhteensä	1 700
- Kumulatiiviset kulukirjaukset	750
= Tulevat kulukirjaukset	950
Odotettavissa olevat uudelleenjärjestely- ja muihin niihin liittyviin kuluihin liittyvät ulosmenevät kokonaisrahavirrat	2 150
- Maksetut rahavirrat	410
= Tulevat ulosmenevät rahavirrat	1 740

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto koko vuoden 2016 tuloksestamme sekä tulevaisuuden odotuksemme kustannussäästöohjelmaamme ja verkkolaitteiston vaihdoksiin liittyen.

Milj. EUR, arviolta, pyöristetty lähimpään 50 miljoonaan euroon	2016		2017		2018		2019	Yhteensä
	Aiempi arvio	Toteutunut	Aiempi arvio	Tämän-hetkinen arvio	Aiempi arvio	Tämän-hetkinen arvio	Tämän-hetkinen arvio	Tämän-hetkinen arvio
Kokonaiskustannussäästöt	400	550	400	250	400	400	0	1 200
- Toimintakulut	250	350	200	100	350	350	0	800
- Hankinnan ja valmistuksen kulut	150	200	200	150	50	50	0	400
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut	700	750	800	750	200	200	0	1 700
Uudelleenjärjestelykuluihin ja muihin niihin liittyviin kuluihin liittyvät ulosmenevät rahavirrat	500	400	700	750	500	550	450	2 150
Verkkolaitteiston vaihdoksiin liittyvät kulut ja ulosmenevät rahavirrat	300	150	300	450	300	300	0	900

Vuonna 2016 alhaisemmat tulospalkkiovelat vaikuttivat myönteisesti toteutuneisiin kustannussäästöihin, mikä johtui vuoden 2016 taloudellisesta tuloksesta. Vuoden 2016 kokonaiskustannukset laskivat aiemmin arvioitua enemmän, ja alhaisempien tulospalkkiovelkojen vaikutus oli yli puolet tästä laskusta. Tämän kehityksen odotetaan muuttuvan vuonna 2017 olettaen, että vuoden 2017 taloudellinen tulos on odotustemme mukainen. Nokia edistyy yhä hyvin kumulatiivisesti katsottuna koko vuoden 2018 aikana tavoittelemiemme 1,2 miljardin euron kokonaiskustannussäästöjen saavuttamisessa. Siltä osin kuin vuoden 2016 toteutuneet kustannukset ja rahavirrat poikkesivat aiemmista arvioistamme, on tulevia arvioita päivitetty vastaavasti.

Näkymät

	Tarkastelukohde	Arvio	Kommentit
Nokia	Nokian vuotuiset kustannussäästöt pois lukien Nokia Technologies	Noin 1,2 miljardin euron vuotuisten kokonaiskustannussäästöjen saavuttaminen koko vuoden 2018 aikana ¹	Verrattuna Nokian ja Alcatel-Lucentin yhdistettyihin ei-IFRS-toimintakuluihin koko vuonna 2015 pois lukien Nokia Technologies. Nokia arvioi saavansa noin 800 miljoonan euron kustannussäästöt toimintakuluista ja noin 400 miljoonan euron kustannussäästöt hankinnan ja valmistuksen kuluista. Uudelleenjärjestely- ja muiden niihin liittyvien kulujen arvioidaan olevan yhteensä noin 1,7 miljardia euroa. Uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja koskevien ulosmenevien rahavirtojen arvioidaan olevan yhteensä noin 2,15 miljardia euroa.
	Verkkolaitteiston vaihdokset	Yhteensä noin 900 miljoonaa euroa ¹	Verkkolaitteiston vaihdoksiin liittyvät kulut kirjataan ei-IFRS-oikaisuihin, ja ne eivät siten vaikuta Nokian ei-IFRS-liikevoittoon.
	Ei-IFRS-rahoitustuotot ja -kulut	Noin 300 miljoonaa euroa kuluja koko vuoden 2017 aikana	Sisältää ensisijaisesti korollisiin velkoihin liittyvät nettokorkokulut, korkokulut liittyen etuusperusteisiin eläkkeisiin ja muihin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin sekä valuuttakurssivaihteluiden vaikutuksen tiettyihin tase-eriin. Nokia arvioi rahoitustuottoihin ja -kuluihin liittyvien ulosmenevien rahavirtojen olevan noin 200 miljoonaa euroa koko vuoden 2017 aikana.
	Ei-IFRS-verokanta	30 %:n ja 35 %:n välillä koko vuonna 2017 ²	Nokia arvioi koko vuoden 2017 ei-IFRS-verokantansa olevan annetun ohjeistuksen vaihteluvälin keskivaiheilla ja vuoden 2017 ensimmäisen neljänneksen ei-IFRS-verokannan olevan 35 %:n ja 40 %:n välillä. <i>(Tämä on päivitys aiempaan ennusteeseemme, jonka mukaan koko vuoden 2017 ei-IFRS-verokanta olisi ollut annetun ohjeistuksen yläpäässä.)</i> Nokia arvioi veroihin liittyvien ulosmenevien rahavirtojen olevan noin 600 miljoonaa euroa koko vuonna 2017. <i>(Tämä on päivitys aiempaan ennusteeseemme, jonka mukaan veroihin liittyvät ulosmenevät rahavirrat olisivat olleet noin 400 miljoonaa euroa koko vuonna 2017.)</i>
	Käyttöomaisuusinvestoinnit	Noin 500 miljoonaa euroa koko vuonna 2017	Liittyvät ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoimintaan.
Nokian verkkoliiketoiminta	Liikevaihto	Lasku vastaa ensisijaisen kohdemarkkinan laskua koko vuonna 2017	Muun muassa seuraavien tekijöiden arvioidaan vaikuttavan Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihdon ja liikevoittoprosentin näkyymiin koko vuonna 2017: <ul style="list-style-type: none"> Nokian verkkoliiketoiminnan ensisijaisen kohdemarkkinan muutaman prosentin supistuminen; Toimialan kilpailudynamiikka;

	Liikevoittoprosentti	8-10 % koko vuonna 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotevalikoiman painottuminen ja alueellinen jakauma; • Merkittävien verkkorakennushankkeiden ajoittuminen; ja • Kustannussäästö- ja jälleinvestointisuunnitelmien toimeenpano toimintakulujen laskiessa edelliseen vuoteen verrattuna. <p>Nokian verkkoliiketoiminnan vuoden 2017 näkymät annettiin 15.11.2016 perustuen oletukseen siitä, että valuuttakurssit pysyvät muuttumattomina.</p>
Nokia Technologies	Liikevaihto	Ei arviota	<p>Merkittävien lisensiointisopimusten ajoitukseen ja arvoon liittyvien riskien ja epävarmuustekijöiden takia Nokia uskoo, ettei ole tarkoituksenmukaista antaa arviota koko vuoden 2017 näkymistä. Jos uusia lisensiointisopimuksia ei solmita, patenti- ja tavaramerkin lisensiointitoiminnan liikevaihdon ilman kertakorvauksia (run rate) arvioidaan olevan noin 800 miljoonaa euroa vuonna 2017. Tämä luku vastaa sitä, että noin 30 % maailmanlaajuisesta euromääräisestä älypuhelinmarkkinasta lisensoi Nokian teknologiaa.</p> <p>Nokia arvioi digitaalisen terveyden ja digitaalisen median alueiden kokonaisliikevaihdon kasvavan vuonna 2017 vuoteen 2016 verrattuna johtuen ensisijaisesti digitaalisen terveyden ja digitaalisen median tuotteidemme lisääntyneestä käyttöönotosta kuluttajien keskuudessa.</p>

¹ Katso lisätietoja kustannussäästöjä ja verkkolaitteiston vaihdoksia koskevasta ohjeistuksesta yllä olevasta Kustannussäästöohjelma -osiosta.

² Katso lisätietoja veroja koskevasta ohjeistuksesta yllä olevasta Verot-osiosta.

Nokian verkkoliiketoiminta

Toiminnalliset pääkohdat

Ultra Broadband Networks – Mobile Networks

Nokia hyödynsi 5G-valmista AirScale-alustaa testeissä Smart Philippinesin, Ooredoo Qatarin, StarHub Singaporen, du UAE:n ja US Cellularin kanssa. Lisäksi Nokia ja Verizon, joka on yhtiön merkittävä kumppani esi-5G-testeissä, esittelivät 5G-verkkoteknologiaa Dallasissa. Nokian merkittävä 4G- ja 4.5G-asiakas pohja on vakaa perusta siirtymiselle 4.5G Pro-, 4.9G- ja lopulta 5G-teknologiaan. Pelkästään 4.5G-asiakkaita Nokialla on 110.

Saudi-Arabian STC allekirjoitti sopimuksen Nokian 4.5G-mobiiliteknologia-alustan käyttöönotosta parantaakseen nopean mobiiliverkon kapasiteettia ja kattavuutta Lähi-idän suurimmalla talousalueella. Nokian 4.5G-teknologia auttaa vastaamaan mobiilipalvelujen kasvavaan kysyntään eri puolilla Saudi-Arabiaa esimerkiksi Hajjin ja Ramadanin aikana.

Nokia ja Bharti Airtel solmivat sopimuksen 4G-teknologian käyttöönoton laajentamisesta useilla seuduilla Intiassa kuten Gujaratin, Madhya Pradeshin, Odishan ja Mumbain alueilla. Laajennuksella pyritään vastaamaan mobiiliverkkoliikenteen nopeaan kasvuun, joka on seurausta lisääntyneestä uutisten, videomateriaalin ja sosiaalisen median kulutuksesta mobiililaitteilla.

Nokia julkisti yleisen turvallisuuden sektorille uuden LTE-tuotevalikoimansa, Nokia Group Communicationsin, joka tarjoaa pelastustyöntekijöille turvalliset ja luotettavat viestintäratkaisut hyödyntämällä perinteisten toimintojen lisäksi reaaliaikaista videoyhteyttä ja muita uusia sovelluksia yhdellä päätelaitteella.

Yhteistyössä Deutsche Telekom, Thalesin ja Inmarsatin kanssa Nokia toteutti onnistuneen testilento-ohjelman Iso-Britanniassa osana vastaperustettua European Aviation Networkia (EAN). Kyseessä on maailman ensimmäinen integroitu verkko, jossa yhdistetään satelliitti- ja ilmasta-maahan-viestiyhteydet, ja se mahdollistaa laajakaistayhteyden miljoonille eurooppalaisille lentomatkestäjille. EAN on tarkoitus ottaa virallisesti käyttöön vuoden 2017 puolivälin tienoilla.

Ultra Broadband Networks – Fixed Networks

Nokia laajensi G.fast-tuotevalikoimaansa auttaakseen operaattoreita kiihdyttämään huippunopean laajakaistan käyttöönottoa ja tarjoamaan nopeampia datayhteyksiä kupariverkkoasiakkaille. Palveluntarjoajat valitsevat yhä useammin G.fastin, joka hyödyntää olemassa olevia kupariverkkoja ja tarjoaa lyhyellä matkalla kuitutason nopeutta.

Nokia julkisti Gigabit Smart Build -tuotevalikoiman, jonka avulla operaattorit voivat rakentaa huippunopeita verkkoja aiempaa helpommin ja kustannustehokkaammin. Tuotevalikoimaan kuuluu erilaisia palveluita, prosesseja ja automatisoituja työkaluja, jotka yksinkertaistavat uusien teknologioiden sekä tuotteiden käyttöönottoa ja kaupallistamista.

SK Broadband saavutti Nokian seuraavan sukupolven Passive Optical Network -kuituverkkoteknologian avulla maailman suurimman mitatun tiedonsiirtonopeuden kuituyhteydellä varustetussa asuinkorttelissa Etelä-Korean Soulissa. Mitattu nopeus oli 52 gigabittia sekunnissa.

Useat asiakkaat asennuttivat Nokian seuraavan sukupolven kuituratkaisun (XGS ja TWDM-PON) verkkoihinsa, ja paraikaa ratkaisu on lisäksi koekäytössä lukuisissa kohteissa eri puolilla maailmaa. Erityistä kiinnostusta ratkaisut ovat herättäneet Lähi-idässä, jossa Nokialla on projekteja Kuwaitin viestintäministeriön, Yhdistyneiden arabiemiirikuntien Du-operaattorin sekä Qatarin Ooredoon kanssa.

Nokian asiakkaista Telefonica ja Du Yhdistyneissä arabiemiirikunnissa tekivät 5G:hen liittyviä testejä hyödyntäen XGS-PON-teknologiaa, demonstroiden kiinteiden verkkojen kasvavaa merkitystä ja täydentävää roolia langattoman puhelinliikenteen mahdollistamisessa.

IP Networks and Applications – IP/Optical Networks

Osana globaalia investointiohjelmaansa dynaamisten verkkojen palveluihin, BT Global Services valitsi Nuage Networksin ohjelmisto-ohjatun laajaverkon (SD-WAN) palvelut käyttöönsä. Nuagen SD-WAN nopeuttaa suurten yritysten siirtymistä pilvipalveluiden käyttöön ja maksimoimaan digitaalisen tulevaisuuden mahdollisuudet. Ratkaisu tuo suurta joustavuutta ja ketteryyttä tiettyjen verkkopalveluiden hyödyntämiseen.

Thaimaan toiseksi suurin mobiilioperaattori dtac valitsi Nokian IP- ja optisten verkkojen tuotevalikoiman vahvistamaan runkoverkkoaan. Nokian tuotevalikoiman käyttöönotto auttaa tarjoamaan huippunopean mobiiliyhteyden arviolta 40 %:lle Thaimaan väestöstä.

Nokia julkisti aikomuksensa hankkia yhdysvaltalaisen Deepfieldin vahvistaakseen analytiikkatarjontaansa viestintäpalveluiden tarjoajille, kaapelioperaattoreille, suurille teknologiayrityksille ja internet-toimijoille. Yrityskaupan arvioidaan toteutuvan vuoden 2017 ensimmäisellä vuosineljänneksellä, ja sen toteutuminen edellyttää tavanomaisten ehtojen täyttymistä. Deepfieldin pääkonttori on Yhdysvaltojen Michiganissa.

Telefonica otti verkossaan käyttöön Nokian Virtualized Service Router -ratkaisun, joka mahdollistaa VPN-palveluiden nopean käyttöönoton sekä puhelinvirran ja käyttäjän järjestelmien välisten yhteyskohtien lisäämisen kaukoliikennekaapelissa.

IP Networks and Applications – Applications & Analytics

Saudi-Arabian Zain valitsi Nokian Netguard Endpoint -tietoturvaratkaisun suojaamaan miljoonia asiakkaitaan haittaohjelmistojen kasvavalta uhalta. Sopimus oli seurausta pilottiprojektista, jossa pyrittiin varmistamaan korkein mahdollinen verkon tietoturvasuoja, ja joka oli osa Zainin laajempaa suunnitelmaa tehdä maan toiseksi suurimmasta kaupungista Jeddasta malliesimerkki älykaupungista koko Saudi-Arabialle.

Nokia julkisti merkittäviä päivityksiä asiakaskokemuksen hallinnan Motive -ohjelmistoportfolioonsa, jotka antavat viestintäpalveluiden tarjoajille käyttöön uusia ja edistyksellisiä koneoppimista hyödyntäviä ominaisuuksia asiakaskokemuksen parantamiseksi ja kustannusten pienentämiseksi. Uusien tuotteiden koneoppimiseen pohjautuvat toiminnot, jotka Nokia Bell Labs on kehittänyt, vähentävät muun muassa puhelujen määrää asiakaspalveluun ja lyhentävät puhelujen keskimääräistä kesto.

Nokia julkisti japanilaisen viestintäpalvelujen tarjoaja KDDI:n ottaneen käyttöönsä Nokia Motive -palvelunhallinta-alustan kehittääkseen huoltotoimintansa laatua virtaviivaistamalla ja parantamalla miljoonien asiakkaidensa ongelmatilanteiden ratkaisua.

Nokia julkaisi alan ensimmäisen kokonaisvaltaisen mallinnusjärjestelmän virtualisoidujen verkkotoimintojen (VNF) elinkaaren hallintaa varten, joka perustuu European Telecommunications Standards Instituten VNF-määrittelyihin. Mallinnusjärjestelmä on suunniteltu virtaviivaistamaan ja automatisoimaan palveluntarjoajien VNF-käyttöönottoja, integrointia ja elinkaaren hallintaa sekä säästämään aikaa ja rahaa.

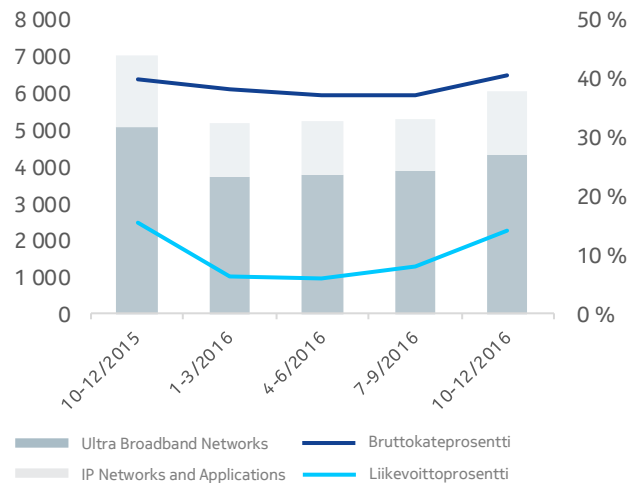
Nokia ja Hewlett Packard Enterprise julkistivat strategisen kumppanuuden IoT-ratkaisuiden kehittämiseksi yritysasiakkaille. Yhtiöt tulevat yhdessä markkinoimaan ja myymään teollisia/tuotanto- ja älykaupunkiratkaisuja kahdelle esineiden internetin alueen yrityssegmentille.

Services

Nokia palkittiin parhaasta vastuullisuusprojektista Global Telecoms Awards -tapahtumassa. Yhteistyössä CenturyLinkin kanssa toteutettu PSTN Transformation -projekti vähensi asiakkaan verkon sähkönkulutusta noin 22 000 megawattitunnilla vuodessa.

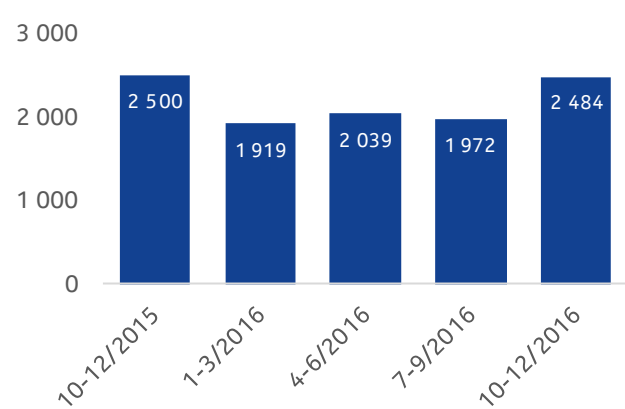
Nokia juhlisti globaalien palvelutoimintansa 10-vuotispäivää julkistamalla uuden strategian, joka vie palvelun toimittamisen uudelle aikakaudelle korkean automaation avulla.

Liikevaihto Milj. EUR

Kannattavuus

Services – Liikevaihto Milj. EUR

Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	Yhdistetyn yhtiön historiatiedot ¹		Muutos		Muutos	
	10-12/2016	10-12/2015	10-12/2016 vrt. 10-12/2015	7-9/2016	10-12/2016 vrt. 7-9/2016	
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			-14 %		12 %	
Liikevaihto	6 069	7 057	-14 %	5 322	14 %	
Bruttokate	2 466	2 830	-13 %	1 982	24 %	
<i>Bruttokateprosentti</i>	40,6 %	40,1 %	50pp	37,2 %	340pp	
Tutkimus- ja kehityskulut	-932	-1 011	-8 %	-882	6 %	
Myynnin ja hallinnon kulut	-688	-761	-10 %	-669	3 %	
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	8	39	-79 %	1	700 %	
Liikevoitto	854	1 097	-22 %	432	98 %	
<i>Liikevoitto-%</i>	14,1 %	15,5 %	-140pp	8,1 %	600pp	

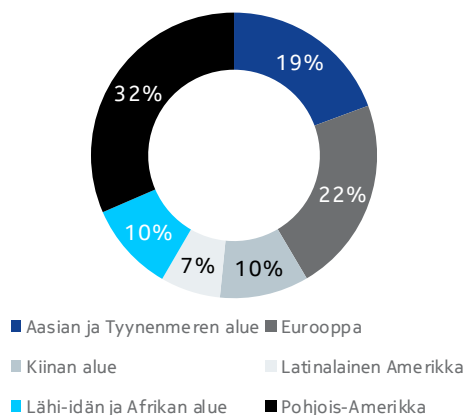
¹Yhdistetyn yhtiön historiatiedot vastaavat Nokian uutta Alcatel-Lucentin kanssa yhdistymisen jälkeistä toiminnallista ja taloudellista rakennetta, ja ne esitetään täydentävänä tietona kuten 22.4.2016 julkaistussa pörssitiedotteessa kuvattiin. Lisätietoa yhdistetyn yhtiön historiatiedoista esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osiossa liitetiedossa Laadintaperiaatteet (liite 1).

Liikevaihto alueittain

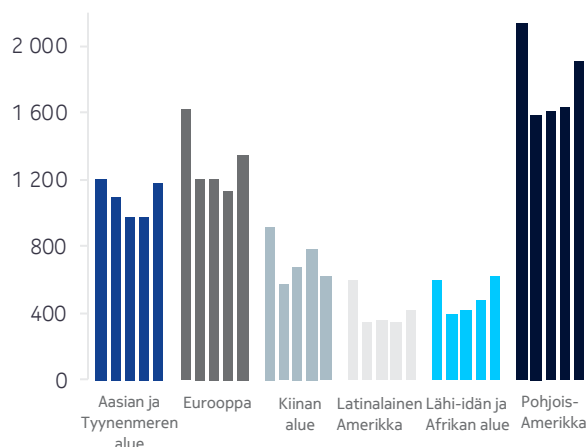
EUR milj.	Yhdistetyn yhtiön historiatiedot ¹				
	10-12/2016	10-12/2015	Muutos 10-12/2016 vrt. 10-12/2015	7-9/2016	Muutos 10-12/2016 vrt. 7-9/2016
Aasian ja Tyynenmeren alue	1 176	1 198	-2 %	975	21 %
Eurooppa	1 347	1 617	-17 %	1 125	20 %
Kiinan alue	612	916	-33 %	783	-22 %
Latinalainen Amerikka	413	594	-30 %	337	23 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	615	596	3 %	469	31 %
Pohjois-Amerikka	1 907	2 136	-11 %	1 632	17 %
Yhteensä	6 069	7 057	-14 %	5 322	14 %

¹Yhdistetyn yhtiön historiatiedot vastaavat Nokian uutta Alcatel-Lucentin kanssa yhdistymisen jälkeistä toiminnallista ja taloudellista rakennetta, ja ne esitetään täydentävänä tietona kuten 22.4.2016 julkaistussa pöytäkirjassa kuvattiin. Lisätietoa yhdistetyn yhtiön historiatiedoista esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedoissa Laadintaperiaatteet (liite 1).

Liikevaihto alueittain – 10-12/2016

Liikevaihto (EUR milj.) – 10-12/2015 – 10-12/2016

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto ja liikevoitto

Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihto laski 14 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvoi 14 % vuoden 2016 kolmanteen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihto olisi laskenut 14 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvanut 12 % edelliseen neljännekseen verrattuna.

Ultra Broadband Networks- ja IP Networks and Applications -segmenttien tulosten tarkastelu esitetään kyseisiä segmenttejä koskevissa osioissa.

Muutokset vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna

EUR milj.	Liikevaihto	% muutos	Bruttokate	Tutkimuksen ja kehityksen kulut	Myyntin ja hallinnon kulut	Muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Liikevoitto-prosentin muutos %
Ultra Broadband Networks	-749	-15 %	-269	86	64	-8	-128	-50pp
IP Networks and Applications	-239	-12 %	-95	-7	9	-23	-116	-390pp
Verkkoliiketoiminta	-988	-14 %	-364	79	72	-30	-243	-140pp

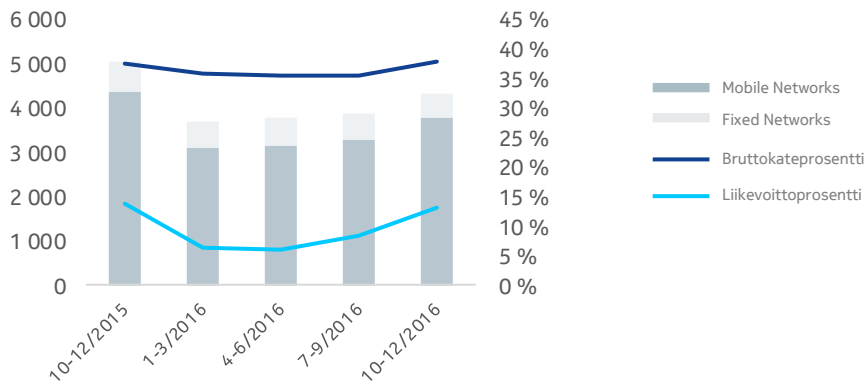
Muutokset edelliseen neljännekseen verrattuna

EUR milj.	Liikevaihto	% muutos	Bruttokate	Tutkimuksen ja kehityksen kulut	Myyntin ja hallinnon kulut	Muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Liikevoitto-prosentin muutos %
Ultra Broadband Networks	429	11 %	264	-19	-10	12	248	490pp
IP Networks and Applications	318	22 %	220	-31	-9	-5	174	860pp
Verkkoliiketoiminta	747	14 %	484	-50	-19	7	422	600pp

Ultra Broadband Networks

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	Yhdistetyn yhtiön historiatiedot ¹				
	10-12/2016	10-12/2015	Muutos 10-12/2016 vrt. 10-12/2015	7-9/2016	Muutos 10-12/2016 vrt. 7-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			-15 %		9 %
Liikevaihto	4 332	5 081	-15 %	3 903	11 %
Mobile Networks	3 787	4 382	-14 %	3 318	14 %
Fixed Networks	544	698	-22 %	585	-7 %
Bruttokate	1 650	1 920	-14 %	1 386	19 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	38,1 %	37,8 %	30pp	35,5 %	260pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-596	-682	-13 %	-577	3 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-488	-552	-12 %	-479	2 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	8	16	-50 %	-4	
Liikevoitto	574	702	-18 %	326	76 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	13,3 %	13,8 %	-50pp	8,4 %	490pp

¹ Yhdistetyn yhtiön historiatiedot vastaavat Nokian uutta Alcatel-Lucentin kanssa yhdistymisen jälkeistä toiminnallista ja taloudellista rakennetta, ja ne esitetään täydentävänä tietona kuten 22.4.2016 julkaistussa pöytäkirjassa esitettiin. Lisätietoa yhdistetyn yhtiön historiatiedoista esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedossa (liite 1).

Liikevaihto alueittain

EUR milj.	Yhdistetyn yhtiön historiatiedot ¹				
	10-12/2016	10-12/2015	Muutos 10-12/2016 vrt. 10- 12/2015	7-9/2016	Muutos 10-12/2016 vrt. 7- 9/2016
Aasian ja Tyynenmeren alue	853	879	-3 %	735	16 %
Eurooppa	863	1 062	-19 %	730	18 %
Kiinan alue	477	745	-36 %	668	-29 %
Latinalainen Amerikka	266	355	-25 %	226	18 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	483	449	8 %	370	31 %
Pohjois-Amerikka	1 389	1 590	-13 %	1 173	18 %
Yhteensä	4 332	5 081	-15 %	3 903	11 %

¹Yhdistetyn yhtiön historiatiedot vastaavat Nokian uutta Alcatel-Lucentin kanssa yhdistymisen jälkeistä toiminnallista ja taloudellista rakennetta, ja ne esitetään täydentävänä tietona kuten 22.4.2016 julkaistussa pöytäkirjassa kuvattiin. Lisätietoa yhdistetyn yhtiön historiatiedoista esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedoissa Laadintaperiaatteet (liite 1).

Verrattuna vuoden takaiseen neljännekseen	Mobile Networks		Fixed Networks		Verrattuna edelliseen neljännekseen	Mobile Networks		Fixed Networks	
Aasian ja Tyynenmeren alue	●	↓		↓	Aasian ja Tyynenmeren alue	↑			↓
Eurooppa	↓	↓		↓	Eurooppa	↑			●
Kiinan alue	↓	↓		↓	Kiinan alue	↓			↓
Latinalainen Amerikka	↓	↓		↓	Latinalainen Amerikka	↑			↓
Lähi-idän ja Afrikan alue	↑	↑		↑	Lähi-idän ja Afrikan alue	↑			↑
Pohjois-Amerikka	↓	↓		↓	Pohjois-Amerikka	↑			↑

● muutos alle 3%

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihto laski 15 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvoi 11 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihto olisi laskenut 15 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvanut 9 % edelliseen neljännekseen verrattuna.

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihdon lasku vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui sekä Mobile Networks- että Fixed Networks -liiketoimintaryhmästä.

Mobile Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti radioverkoista sekä vähäisemmässä määrin palveluista ja konvergoituista runkoverkoista. Edistykselliset mobiiliverkkoratkaisut tasoittivat tätä osin. Radioverkkojen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Kiinan alueesta sekä vähäisemmässä määrin Pohjois-Amerikan, Euroopan, Latinalaisen Amerikan sekä Lähi-idän ja Afrikan alueen liikevaihdon laskusta. Palveluiden liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta, Euroopasta ja Latinalaisesta Amerikasta, mitä Lähi-idän ja Afrikan alueen, Aasian ja Tyynenmeren alueen sekä Kiinan alueen liikevaihdon kasvu osin tasoitti. Konvergoitujen runkoverkkojen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Euroopasta, Aasian ja Tyynenmeren alueesta sekä Pohjois-Amerikasta. Edistyksellisten mobiiliverkkoratkaisujen liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Pohjois-Amerikasta ja Kiinan alueesta.

Fixed Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti laajakaistayhteyksistä, palveluista ja digitaaliseen kotiin liittyvistä järjestelmistä. Noin 50 % laskusta vuodentakaiseen verrattuna johtui kahdesta yksittäisestä asiakkaasta, kun toinen asiakas päätti suuren projektin Aasian ja Tyynenmeren alueella ja toinen asiakas vähensi kulutustasoaan Latinalaisessa Amerikassa. Laajakaistayhteyksien liikevaihdon lasku liittyi ensisijaisesti merkittäviin asiakkaisiin Latinalaisessa Amerikassa, Aasian ja Tyynenmeren alueella sekä Euroopassa. Palveluiden liikevaihdon lasku liittyi ensisijaisesti Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan. Digitaaliseen kotiin liittyvien järjestelmien liikevaihdon lasku liittyi ensisijaisesti Aasian ja Tyynenmeren alueeseen, Latinalaiseen Amerikkaan ja Kiinan alueeseen.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihdon kasvu vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui Mobile Networks -liiketoimintaryhmästä, mitä Fixed Networks -liiketoimintaryhmä osin tasoitti.

Mobile Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon kasvu vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti palveluista ja konvergoituista runkoverkoista, mitä radioverkot osin tasoittivat. Palveluiden liikevaihto kasvoi kaikilla alueilla. Konvergoitujen runkoverkkojen liikevaihto kasvoi ensisijaisesti Pohjois-Amerikassa ja vähäisemmässä määrin Euroopassa ja Lähi-idän ja Afrikan alueella. Radioverkkojen liikevaihdon lasku liittyi ensisijaisesti Kiinan alueeseen ja vähäisemmässä määrin Lähi-idän ja Afrikan alueeseen, mitä Aasian ja Tyynenmeren alueen, Pohjois-Amerikan, Euroopan ja Latinalaisen Amerikan liikevaihdon kasvu osin tasoitti.

Fixed Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti laajakaistayhteyksistä ja digitaaliseen kotiin liittyvistä järjestelmistä, mitä palveluiden liikevaihdon kasvu osin tasoitti. Lasku edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti kahdesta yksittäisestä asiakkaasta, kun toinen asiakas päätti suuren projektin Aasian ja Tyynenmeren alueella ja toinen asiakas vähensi kulutustasoaan Latinalaisessa Amerikassa. Laajakaistayhteyksien liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Aasian ja Tyynenmeren alueesta sekä vähäisemmässä määrin Latinalaisesta Amerikasta, Pohjois-Amerikasta ja Euroopasta.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevoitto laski vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti bruttokatteen laskusta, mitä alhaisemmat tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kulut osin tasoittivat.

Ultra Broadband Networks -segmentin bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti sekä Mobile Networks- että Fixed Networks -liiketoimintaryhmän alhaisemmasta bruttokatteesta, mikä johtui kyseisten liiketoimintaryhmien liikevaihdon laskusta bruttokateprosentin pysyessä vakaana vuodentakaiseen verrattuna.

Ultra Broadband Networks -segmentin tutkimuksen ja kehityksen kulujen lasku johtui ensisijaisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmästä. Mobile Networks -liiketoimintaryhmän tutkimuksen ja kehityksen kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista, mitkä ovat ensisijaisesti osoitus Nokian kustannussäästöohjelman etenemisestä sekä vähäisemmässä määrin alhaisemmista tulospalkkioveloista.

Ultra Broadband Networks -segmentin myynnin ja hallinnon kulut laskivat, mikä johtui ensisijaisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmästä. Mobile Networks -liiketoimintaryhmän myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista henkilöstökuluista, mitkä ovat osoitus Nokian kustannussäästöohjelman etenemisestä sekä vähäisemmässä määrin alhaisemmista tulospalkkioveloista.

Ultra Broadband Networks -segmentin muut tuotot ja kulut olivat 8 miljoonaa euroa tuottoja vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, kun ne vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä olivat 16 miljoonaa euroa tuottoja. Muiden tuottojen ja kulujen muutos vuodentakaiseen verrattuna johtui ensisijaisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmästä.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevoitto kasvoi vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtuen ensisijaisesti bruttokatteen kasvusta.

Ultra Broadband Networks -segmentin bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmästä, mitä Fixed Networks -liiketoimintaryhmä osin tasoitti. Mobile Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti korkeammasta liikevaihdosta ja korkeammasta bruttokateprosentista, mikä johtui valmistuksen kiinteiden yleismenojen laskusta ja muista kulujen varianssieroista. Fixed Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmasta liikevaihdosta.

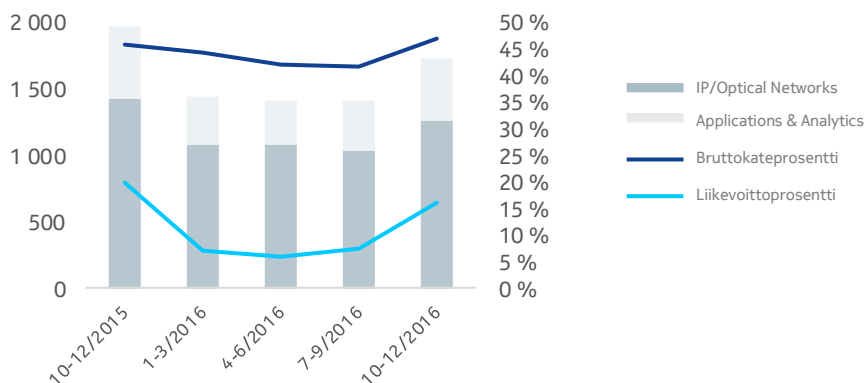
Ultra Broadband Networks -segmentin tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui sekä Mobile Networks- että Fixed Networks -liiketoimintaryhmästä. Sekä Mobile Networks- että Fixed Networks -liiketoimintaryhmän kulujen kasvu johtui ensisijaisesti kausiluonteisesta kulujen kasvusta.

Ultra Broadband Networks -segmentin muut tuotot ja kulut olivat 8 miljoonaa euroa tuottoja vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, kun ne vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä olivat 4 miljoonaa euroa kuluja. Muiden tuottojen ja kulujen muutos edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmästä.

IP Networks and Applications

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	Yhdistetyn yhtiön historiatiedot ¹		Muutos 10-12/2016 vrt. 10-12/2015	7-9/2016	Muutos 10-12/2016 vrt. 7-9/2016
	10-12/2016	10-12/2015			
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>					
Liikevaihto	1 737	1 976	-12 %	1 419	22 %
IP/Optical Networks	1 274	1 441	-12 %	1 048	22 %
IP Routing	814	930	-12 %	697	17 %
Optical Networks	459	512	-10 %	351	31 %
Applications & Analytics	464	535	-13 %	372	25 %
Bruttokate	816	911	-10 %	596	37 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	47,0 %	46,1 %	90pp	42,0 %	500pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-336	-329	2 %	-305	10 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-200	-209	-4 %	-191	5 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	0	23	-100 %	5	-100 %
Liikevoitto	280	396	-29 %	106	164 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	16,1 %	20,0 %	-390pp	7,5 %	860pp

¹ Yhdistetyn yhtiön historiatiedot vastaavat Nokian uutta Alcatel-Lucentin kanssa yhdistymisen jälkeistä toiminnallista ja taloudellista rakennetta, ja ne esitetään täydentävänä tietona kuten 22.4.2016 julkaistussa pörsstitiedotteessa kuvattiin. Lisätietoa yhdistetyn yhtiön historiatiedoista esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedossa (liite 1).

Liikevaihto alueittain

EUR milj.	Yhdistetyn yhtiön historiatiedot ¹				
	10-12/2016	10-12/2015	Muutos 10-12/2016 vrt. 10- 12/2015	7-9/2016	Muutos 10-12/2016 vrt. 7- 9/2016
Aasian ja Tyynenmeren alue	322	319	1 %	240	34 %
Eurooppa	484	554	-13 %	395	23 %
Kiinan alue	135	171	-21 %	115	17 %
Latinalainen Amerikka	146	239	-39 %	112	30 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	131	147	-11 %	99	32 %
Pohjois-Amerikka	518	546	-5 %	459	13 %
Yhteensä	1 737	1 976	-12 %	1 419	22 %

¹Yhdistetyn yhtiön historiatiedot vastaavat Nokian uutta Alcatel-Lucentin kanssa yhdistymisen jälkeistä toiminnallista ja taloudellista rakennetta, ja ne esitetään täydentävänä tietona kuten 22.4.2016 julkaistussa pörsstiedotteessa kuvattiin. Lisätietoa yhdistetyn yhtiön historiatiedoista esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedoissa Laadintaperiaatteet (liite 1).

Verrattuna vuoden takaiseen neljänneksen	IP/Optical Networks	Applications & Analytics	Verrattuna edelliseen neljänneksen	IP/Optical Networks	Applications & Analytics
Aasian ja Tyynenmeren alue	↑	↓	Aasian ja Tyynenmeren alue	↑	↑
Eurooppa	↓	↓	Eurooppa	↑	↑
Kiinan alue	↓	↓	Kiinan alue	↑	↑
Latinalainen Amerikka	↓	●	Latinalainen Amerikka	↑	↑
Lähi-idän ja Afrikan alue	↓	●	Lähi-idän ja Afrikan alue	↑	↑
Pohjois-Amerikka	●	↓	Pohjois-Amerikka	↑	↑

● muutos alle 3%

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

IP Networks and Applications -segmentin liikevaihto laski 12 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä verrattuna vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon ja kasvoi 22 % edelliseen neljänneksen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta IP Networks and Applications -segmentin liikevaihto olisi laskenut 12 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kasvanut 20 % edelliseen neljänneksen verrattuna.

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

IP Networks and Applications -segmentin liikevaihdon lasku vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui sekä IP/Optical Networks- että Applications & Analytics -liiketoimintaryhmästä.

IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon lasku johtui sekä IP-reitityksestä että optisista verkoista. IP-reitityksen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Latinalaisesta Amerikasta, Euroopasta ja Kiinan alueesta. IP-reitityksen liikevaihtoon vaikutti lisäksi kielteisesti kolmansien osapuolten IP-reitittimien alhaisempi jälleenmyynti. Optisten verkkojen liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Latinalaisesta Amerikasta, Euroopasta ja Kiinan alueesta, mitä Aasian ja Tyynenmeren alueen ja Pohjois-Amerikan kasvu osin tasoitti.

Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän liikevaihto laski vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ensisijaisesti Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa, joissa kulutusympäristö pysyi haastavana ja suuriin vuonna 2015 sovittuihin projekteihin liittyvä työ lähestyi loppuaan. Kasvun ja paremman tuoton turvaaminen itsenäisen ja mittavan ohjelmistoliiketoiminnan rakentamisen kautta on Nokialle ensisijaisen tärkeää. Näin ollen Applications & Analytics -liiketoimintaryhmä on aloittanut merkittävän uudistumisen panostamalla myyntiin, tutkimukseen ja kehitykseen sekä palveluosaamiseen. Nämä toimet johtivat useisiin suuriin voittoihin uusilla liiketoiminta-alueilla vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä ja hienoiseen kasvuun Latinalaisessa Amerikassa sekä Lähi-idän ja Afrikan alueella vuodentakaiseen verrattuna.

Vertailu edelliseen neljännekseen

IP Networks and Applications -segmentin liikevaihdon kasvu vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui sekä IP/Optical Networks- että Applications & Analytics -liiketoimintaryhmästä.

IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän liikevaihdon kasvu johtui sekä IP-reitityksestä että optisista verkoista. IP-reitityksen liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Euroopasta, Aasian ja Tyynenmeren alueesta, Pohjois-Amerikasta sekä Lähi-idän ja Afrikan alueesta. Optisten verkkojen liikevaihdon kasvu puolestaan liittyi ensisijaisesti Aasian ja Tyynenmeren alueeseen, Eurooppaan, Latinalaiseen Amerikkaan, Pohjois-Amerikkaan sekä Lähi-idän ja Afrikan alueeseen.

Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän liikevaihto kasvoi kaikilla liiketoimintalinjoilla. Palvelut ja uudet liiketoiminta-alueet kasvoivat erityisen vahvasti edelliseen neljännekseen verrattuna solmiessamme neljä uutta pilvipalvelusopimusta, julkistimme strategisen turvallisuuden alueen voiton ja näimme edelleen asiakkailta huomattavaa kiinnostusta analytiikkaosaamiseemme. Muihin neljännesvuosittaisen vahvan kasvun alueisiin kuuluivat erityisesti Aasian ja Tyynenmeren alueen verkko- ja palvelutoiminnot sekä asiakaskokemuksen hallinta.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

IP Networks and Applications -segmentin liikevoitto laski vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä verrattuna vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon johtuen ensisijaisesti bruttokatteen laskusta sekä vähäisemmässä määrin muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivisesta vaihtelusta.

IP Networks and Applications -segmentin bruttokatteen lasku johtui sekä IP/Optical Networks- että Applications & Analytics -liiketoimintaryhmästä. IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmasta liikevaihdosta. Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän bruttokatteen lasku johtui liikevaihdon laskusta. Bruttokateprosentin kasvu tasoitti tätä osin muiden välittömien kulujen ja vaihto-omaisuuden vaihtelun kurinalaisen hallinnan ansiosta.

IP Networks and Applications -segmentin muut tuotot ja kulut olivat noin 0 euroa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, kun ne vuoden 2016 vastaavalla ajanjaksolla olivat 23 miljoonaa euroa tuottoja. Muiden tuottojen ja kulujen muutos vuodentakaiseen verrattuna liittyi ensisijaisesti IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän myyntisaamisten arvonalentamiskirjauksiin.

Vertailu edelliseen neljännekseen

IP Networks and Applications -segmentin liikevoitto kasvoi vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtuen ensisijaisesti bruttokatteen kasvusta, mitä tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu osin tasoitti.

IP Networks and Applications -segmentin bruttokatteen kasvu johtui sekä IP/Optical Networks- että Applications & Analytics -liiketoimintaryhmästä. IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti liikevaihdon ja bruttokateprosentin kausiluonteisesta kasvusta. Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän bruttokatteen kasvu johtui korkeammasta liikevaihdosta ja korkeammasta bruttokateprosentista muiden välittömien kulujen ja vaihto-omaisuuden vaihtelun kurinalaisen hallinnan ansiosta.

IP Networks and Applications -segmentin tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmästä. IP Networks and Applications -segmentin tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti kausiluonteisesta kulujen kasvusta.

Nokia Technologies

Toiminnalliset pääkohdat

Lisensointi

Nokian tavaramerkkiä yksinoikeudella matkapuhelimissa ja tableteissa lisensoiva HMD Global Oy aloitti toimintansa ja on nyt Nokia-puhelinten uusi koti. HMD julkisti uusia Nokian tavaramerkillä varustettuja peruspuhelimia ja suunnitelmansa lanseerata Nokian tavaramerkillä varustettuja älypuhelimia vuoden 2017 ensimmäisen puoliskon aikana. Nokia saa HMD:ltä sekä tavaramerkkeihin että patentteihin liittyviä rojaltimaksuja jokaisesta Nokian tavaramerkillä myytävästä matkapuhelimesta ja tabletista.

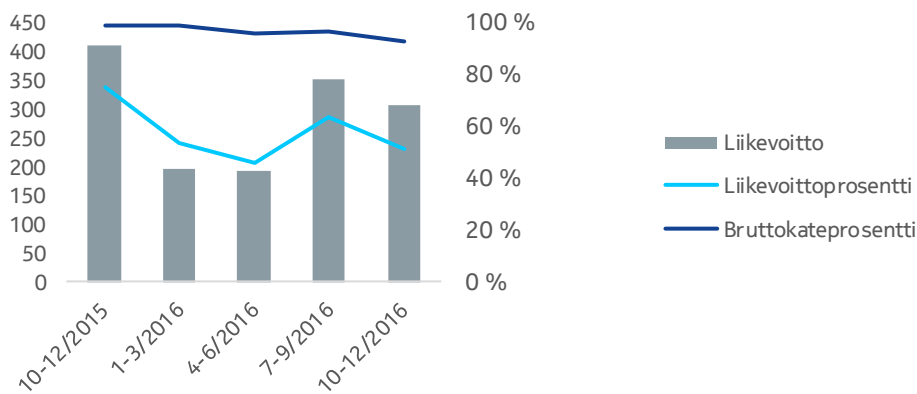
Nokia haastoi Applen oikeuteen patenttiloukkauksista Aasiassa, Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Nokian nostamat kanteet koskevat muun muassa näyttö-, käyttöliittymä-, ohjelmisto-, antenni-, piirisarja- ja videokoodausteknologiaan liittyviä patenteja. Nokia pääsi vuonna 2011 sopimukseen Applen kanssa osasta Nokia Technologiesin patenttiportfoliota, minkä jälkeen Apple on kieltäytynyt Nokian sittemmin tekemistä lisenssisopimustarjouksista liittyen muihin Nokian patenteihin, jotka ovat käytössä useissa Applen tuotteissa mukaan lukien iPhone, iPad, iPod ja Apple Watch. Vuonna 2011 tehty sopimus päättyi vuoden 2016 lopussa.

Digitaalinen media ja digitaalinen terveys

Nokia ja Sony Pictures solmivat monivuotisen sopimuksen Nokian OZO-kameroiden ja -ohjelmistojen käytöstä. Sony Pictures käyttää Nokian teknologiaa tutkiessaan virtuaalisen todellisuuden mahdollisuuksia elokuvien tuottamisessa ja jakelussa. Yhtiö myös integroi OZO Player SDK -ohjelmiston Privilege Plus -sovellukseensa, joka on saatavilla Google Play -verkkokaupasta.

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	10- 12/2016	Yhdistetyn yhtiön historiatiedot ¹		Muutos	
		10-12/2015	12/2016 vrt. 10- 12/2015	7-9/2016	12/2016 vrt. 7- 9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>					
Liikevaihto	309	413	-25 %	353	-12 %
Bruttokate	287	409	-30 %	341	-16 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	92,9 %	99,0 %	-610pp	96,6 %	-370pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-70	-73	-4 %	-65	8 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-63	-33	91 %	-50	26 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	4	7	-43 %	0	
Liikevoitto	158	311	-49 %	225	-30 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	51,1 %	75,2 %	-2 410pp	63,7 %	-1 260pp

¹ Yhdistetyn yhtiön historiatiedot vastaavat Nokian uutta Alcatel-Lucentin kanssa yhdistymisen jälkeistä toiminnallista ja taloudellista rakennetta, ja ne esitetään täydentävänä tietona kuten 22.4.2016 julkaistussa pörssitiedotteessa kuvattiin. Lisätietoa yhdistetyn yhtiön historiatiedoista esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedossa Laadintaperiaatteet (liite 1).

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto laski 25 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 12 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto olisi laskenut 25 % vuodentakaiseen verrattuna ja 13 % edelliseen neljännekseen verrattuna.

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto laski vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti välimiesmenettelyn ratkaisuun liittyvien noin 200 miljoonan euron kertaluonteisten oikaisujen puuttumisesta, joka vaikutti myönteisesti vuoden 2015 viimeiseen neljännekseen. Lisäksi liikevaihdon laskuun vaikutti vähäisemmässä määrin alhaisempi patenttilisenssitulo tietyiltä jo aiemmin olemassa olleilta lisenssinsaaajilta, joiden mobiililaitemyynti laski. Tätä osin tasoitti laajennettuun patenttien lisensointisopimukseen liittyvä korkeampi liikevaihto, immateriaalioikeuksien divestoinnit sekä Withings-kauppa.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto laski vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna, mikä johtui ensisijaisesti noin 100 miljoonan euron laajennettuun patenttien lisensointisopimukseen liittyneen kertaluonteisen liikevaihdon puuttumisesta sekä vähäisemmässä määrin alhaisemmasta patenttilisenssitulosta tietyiltä jo aiemmin olemassa olleilta lisenssinsaaajilta, joiden mobiililaitemyynti laski. Tätä osin tasoitti immateriaalioikeuksien divestointeihin liittyvä liikevaihdon kasvu sekä Withings-kauppa.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevoitto laski vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti alhaisemmasta bruttokatteesta ja korkeammista myynnin ja hallinnon kuluista, mitä tutkimuksen ja kehityksen kulujen lasku osin tasoitti.

Nokia Technologies -liiketoiminnan bruttokatteen lasku johtui liikevaihdon ja bruttokateprosentin laskusta. Bruttokateprosentin lasku johtui ensisijaisesti digitaalisen terveyden ja digitaalisen median suuremmasta osuudesta liikevaihdossa. Molempien alueiden bruttokateprosentti on patentti- ja tavaramerkin lisensointia alhaisempi.

Nokia Technologies -liiketoiminnan tutkimuksen ja kehityksen kulujen lasku johtui ensisijaisesti patenttiportfoliokulujen laskusta, mitä suuremmat investoinnit digitaalisen median ja digitaalisen terveyden alueille osin tasoittivat.

Nokia Technologies -liiketoiminnan myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti digitaalisen terveyden alueen markkinointikulujen kasvusta sekä lisääntyneestä lisensointitoiminnasta.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevoiton lasku vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti alhaisemmasta bruttokatteesta ja korkeammista myynnin ja hallinnon kuluista.

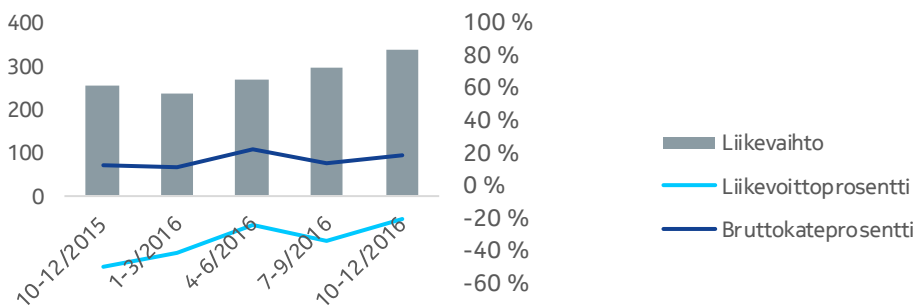
Nokia Technologies -liiketoiminnan bruttokatteen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmasta liikevaihdosta ja alhaisemmasta bruttokateprosentista. Bruttokateprosentin lasku johtui ensisijaisesti digitaalisen terveyden ja digitaalisen median alueiden liikevaihdon suuremmasta osuudesta, sillä molempien alueiden bruttokateprosentti on patentti- ja tavaramerkin lisensointia alhaisempi.

Nokia Technologies -liiketoiminnan myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti digitaalisen terveyden alueen markkinointikulujen kasvusta.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat

EUR milj.	Yhdistetyn yhtiön historiatiedot ¹	Muutos			
		10-12/2015	10-12/2016	7-9/2016	10-12/2016
			10-12/2016 vrt. 10-12/2015	7-9/2016	10-12/2016 vrt. 7-9/2016
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			29 %		10 %
Liikevaihto	341	254	34 %	298	14 %
Bruttokate	64	32	100 %	41	56 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	18,8 %	12,6 %	620pp	13,8 %	500pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-73	-77	-5 %	-70	4 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-58	-58	0 %	-61	-5 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-6	-25	-76 %	-11	-45 %
Liiketappio	-73	-129	-43 %	-101	-28 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	-21,4 %	-50,8 %	2 940pp	-33,9 %	1 250pp

¹ Yhdistetyn yhtiön historiatiedot vastaavat Nokian uutta Alcatel-Lucentin kanssa yhdistymisen jälkeistä toiminnallista ja taloudellista rakennetta, ja ne esitetään täydentävänä tietona kuten 22.4.2016 julkaistussa pörssitiedotteessa kuvattiin. Lisätietoa yhdistetyn yhtiön historiatiedoista esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedoissa Laadintaperiaatteet (liite 1).

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihto kasvoi 34 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 14 % edelliseen neljännekseen verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihto olisi kasvanut 29 % vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja 10 % edelliseen neljännekseen verrattuna.

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihdon kasvu vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtui ensisijaisesti Alcatel Submarine Networks -yksiköstä sekä vähäisemmässä määrin Radio Frequency Systems -yksiköstä.

Vertailu edelliseen neljännekseen

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihdon kasvu vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtui ensisijaisesti Alcatel Submarine Networks -yksiköstä.

Liikevoitto

Vertailu vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liiketappio pieneni vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna johtuen ensisijaisesti bruttokatteen kasvusta sekä muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan positiivisesta vaihtelusta.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti Alcatel Submarine Networks -yksiköstä sekä vähäisemmässä määrin Radio Frequency Systems -yksiköstä.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion muut tuotot ja kulut olivat 6 miljoonaa euroa kuluja vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, kun ne vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä olivat 25 miljoonaa euroa kuluja. Muiden tuottojen ja kulujen muutos vuodentakaiseen verrattuna liittyi ensisijaisesti vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä kirjattujen Nokian tiettyihin venture fund -sijoituksiin liittyvien noin 20 miljoonan euron tappioiden puuttumiseen.

Vertailu edelliseen neljännekseen

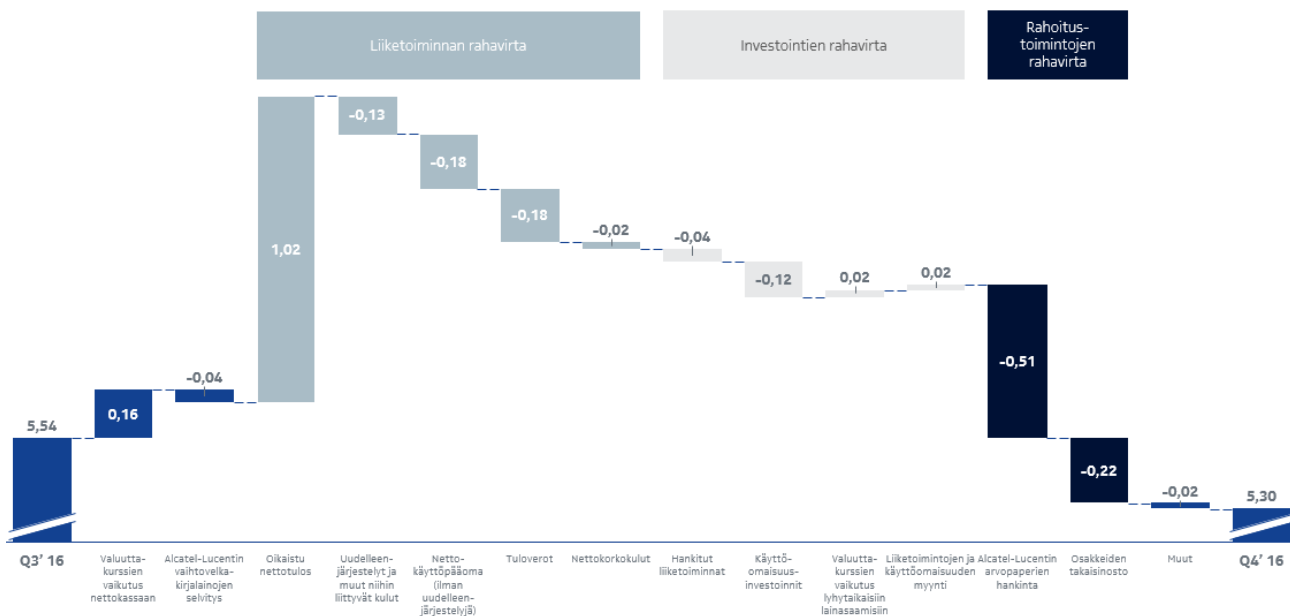
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liiketappio pieneni vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen verrattuna johtuen ensisijaisesti korkeammasta bruttokatteesta.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti Alcatel Submarine Networks -yksiköstä.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion muut tuotot ja kulut olivat 6 miljoonaa euroa kuluja vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä, kun ne vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä olivat 11 miljoonaa euroa kuluja.

Kassa ja kassavirta

Nokian nettokassan ja muiden likvidien varojen muutos (miljardia euroa)

EUR milj.	Ainoastaan Nokia historiatiedot ²		Muutos	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016 vrt. 31.12.2015	30.9.2016 vrt. 31.12.2016
Kassa ja muut likvidit varat ¹	9 327	9 849	-5 %	9 392
Nettokassa ja muut likvidit varat ¹	5 299	7 775	-32 %	5 539

¹Kassa ja muut likvidit varat koostuvat seuraavista konsernitaseen riveistä: rahavarat (rahat ja pankkisaamiset sekä available-for-sale sijoitukset, rahavarat), available-for-sale sijoitukset, likvidit varat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut sijoitukset, likvidit varat. Nettokassaan ja muihin likvideihin varoihin sisältyvät kassa ja muut likvidit varat vähennettynä pitkäaikaisilla korollisilla veloilla ja lyhytaikaisilla korollisilla veloilla. Yksityiskohtainen tarkastelu esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedoissa Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot (liite 15).

²Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä Nokian kassa ja muut likvidit varat laskivat 65 miljoonalla eurolla, ja Nokian nettokassa ja muut likvidit varat laskivat 240 miljoonalla eurolla.

Valuuttakursseilla oli noin 160 miljoonan euron positiivinen vaikutus nettokassaan.

Jäljellä olevat selvittämättömät Alcatel-Lucentin vaihtovelkakirjalainat selvitettiin vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä. Nämä vaihtovelkakirjalainat uudelleenluokiteltiin korollisista veloista muiksi veloiksi vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä, mikä johti siihen, että vaihtovelkakirjalainojen selvityksellä oli noin 40 miljoonan euron negatiivinen vaikutus nettokassaan vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä.

Edelliseen neljännekseen verrattuna nettokassaan ja muihin likvideihin varoihin vaikuttivat seuraavat tekijät:

Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä Nokian liiketoiminnan nettorahavirta oli noin 510 miljoonaa euroa positiivinen:

- Nokian oikaistu nettovoitto ennen nettokäyttöpääoman muutoksia oli 1 021 miljoonaa euroa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä.
- Käyttöpääomaan liittyvä ulosmenevä kokonaisrahavirta oli noin 310 miljoonaa euroa.

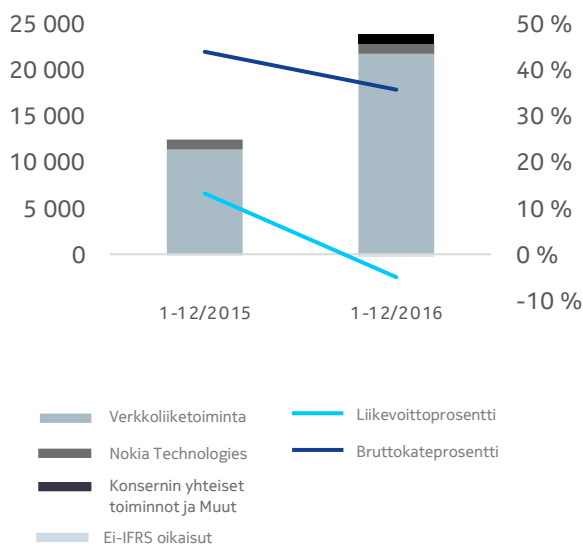
- Nokialla oli vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä noin 130 miljoonaa euroa uudelleenjärjestely- ja muita niihin liittyviä kuluja koskevaa ulosmenevää rahavirtaa. Tämä pois luettuna Nokian nettokäyttöpääoman muutoksista aiheutui noin 180 miljoonan euron nettokassan vähennys. Tämä johtui ensisijaisesti saamisten kasvusta, mitä vaihto-omaisuuden vähentyminen ja lyhytaikaisten velkojen lisääntyminen osin tasoittivat.
  - Saamisten kasvuun liittyvä ulosmenevä rahavirta oli noin 420 miljoonaa euroa.
  - Vaihto-omaisuuden vähenemiseen liittyvä sisääntuleva rahavirta oli noin 220 miljoonaa euroa.
  - Lyhytaikaisten velkojen lisääntymiseen liittyvä sisääntuleva rahavirta oli noin 20 miljoonaa euroa.
- Lisäksi Nokialla oli noin 180 miljoonaa euroa tuloveroihin liittyvää ulosmenevää rahavirtaa ja noin 20 miljoonaa euroa nettokorkokuluihin liittyvää ulosmenevää rahavirtaa. Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä tuloveroihin liittyvä ulosmenevä rahavirta sisälsi kertaluonteisen noin 90 miljoonan euron veromaksun, mikä johtui ensisijaisesti Alcatel-Lucentin ja Nokian entisten toimintamallien yhdistämisestä yhdeksi yhdistetyksi toimintamalliksi.

Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä Nokialla oli investointitoiminnan ulosmenevää nettorahavirtaa, joka johtui ensisijaisesti noin 40 miljoonan euron yritysostoihin liittyneestä nettokassan vähennyksestä ja noin 120 miljoonan euron käyttöomaisuusinvestoinneista, mitä osin tasoittivat sisääntulevat noin 20 miljoonan euron rahavirrat, jotka koskivat valuuttakurssimuutosten vaikutusta lyhytaikaisiin lainasaamisiin sekä noin 20 miljoonan euron sisääntuleva rahavirta, joka liittyi liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntiin.

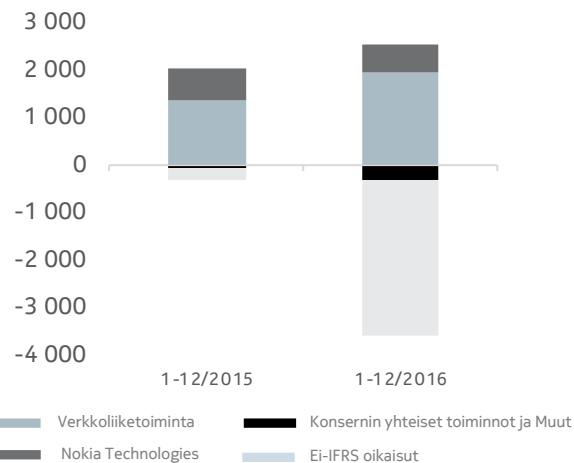
Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä Nokian rahoitustoiminnan ulosmenevä nettorahavirta johtui ensisijaisesti Alcatel-Lucentin arvopaperien hankintaan liittyvästä noin 510 miljoonasta eurosta ja noin 220 miljoonan euron erästä, joka liittyi Nokian omien osakkeiden hankintaohjelman aloitukseen.

Nokian koko vuoden 2016 tuloskehitys

Liikevaihdon osatekijät (EUR milj.)

Liikevoiton osatekijät (EUR milj.)

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj. (paitsi osakekohtainen tulos, EUR)	Ainoastaan Nokia historiatiedot ²		
	1-12/2016	1-12/2015	Muutos 1-12/2016 vrt. 1-12/2015
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			
Liikevaihto	23 614	12 499	89 %
Nokian verkkoliiketoiminta	21 799	11 486	90 %
Ultra Broadband Networks	15 770	10 158	55 %
IP Networks and Applications	6 029	1 328	354 %
Nokia Technologies	1 053	1 027	3 %
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	1 145	0	
Ei-IFRS-oikaisut	-331	0	
Eliminoinnit	-53	-15	253 %
Bruttokate	8 456	5 536	53 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	35,8 %	44,3 %	-850pp
Liiketappio/-voitto	-1 100	1 697	
Nokian verkkoliiketoiminta	1 935	1 349	43 %
Ultra Broadband Networks	1 362	1 210	13 %
IP Networks and Applications	573	138	315 %
Nokia Technologies	579	698	-17 %
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	-341	-89	283 %
Ei-IFRS-oikaisut	-3 272	-261	1 154 %
<i>Liikevoitto prosentti</i>	-4,7 %	13,6 %	-1 830pp
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta	18	29	-38 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-287	-186	54 %

Tuloverot ³	457	-346
Tulos ³	-912	1 194
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos ³	-751	1 192
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta ³	-161	2
Osakekohtainen tulos, laimennettu, euroa ³	-0,13	0,31

¹Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

²Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltyä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

³Raportoitu 1-12/2016 tulos ei ole vertailukelpoinen aiemmin julkaistujen raportoitujen tulosten kanssa johtuen vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä tehdystä Alcatel-Lucentin hankintalaskelman päivityksestä, minkä seurauksena vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen raportoitu verohyötyä on oikaistu. Katso lisätietoja tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedosta 6, Hankitut liiketoiminnot.

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Nokian liikevaihto vuonna 2016 kasvoi 89 % vuoteen 2015 verrattuna sekä raportoituna että ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta.

Nokian liikevaihdon kasvu vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnan sekä Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion korkeammasta liikevaihdosta, mikä liittyi ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan. Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihdon kasvu vaikutti Nokian liikevaihdon kasvuun vähäisemmässä määrin. Ei-IFRS-oikaisut liittyen Alcatel-Lucentin taseessa kaupan toteutumishetkellä olleiden myynnin jaksotusten arvostuksen alentamiseen tasoittivat liikevaihdon kasvua osin.

Liiketulos

Nokia teki liiketappion vuonna 2016, kun se vuonna 2015 teki liikevoiton. Liiketappio oli ensisijaisesti seurausta korkeammista tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kuluista sekä muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivisesta vaihtelusta, mitä korkeampi bruttokate osin tasoitti.

Bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta sekä vähäisemmässä määrin Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta. Kasvua osin tasoitti ei-IFRS-oikaisut liittyen vaihto-omaisuuden arvostukseen ja myynnin tuloutukseen sekä tuotevalikoiman integraatiokuluihin, jotka ensisijaisesti liittyivät Alcatel-Lucent-kauppaan.

Tutkimuksen ja tuotekehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta, ei-IFRS-oikaisusta jotka liittyivät aineettomien hyödykkeiden poistoon sekä vähäisemmässä määrin tuotevalikoiman integraatiokuluihin sekä Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta. Nämä tekijät ensisijaisesti liittyivät Alcatel-Lucent-kauppaan. Tutkimuksen ja tuotekehityksen kulujen kasvuun vaikutti lisäksi myös Nokia Technologies -liiketoiminta.

Myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Nokian verkkoliiketoiminnasta, aineettomien hyödykkeiden poistoon ja transaktio- ja integraatiokuluihin liittyneistä ei-IFRS-oikaisusta sekä Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta. Nämä tekijät liittyivät ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan. Myynnin ja hallinnon kulujen kasvuun vaikutti lisäksi myös Nokia Technologies -liiketoiminta.

Nokian muut tuotot ja kulut olivat 833 miljoonaa euroa kuluja vuonna 2016, kun ne vuonna 2015 olivat 12 miljoonaa euroa tuottoja. Muiden tuottojen ja kulujen muutos johtui ensisijaisesti uudelleenjärjestely- ja muiden niihin liittyvien kulujen kasvuun liittyvistä ei-IFRS-oikaisusta sekä vähäisemmässä määrin Nokian tiettyihin venture fund -sijoituksiin liittyvien toteutuneiden voittojen puuttumisesta.

Alcatel-Lucent hankinnan jälkeen kävimme läpi valuuttakurssisuojaustoimintamme yhtenäisten suojauskäytäntöjen kehittämiseksi ja taloudellisen raportoinnin yksinkertaistamiseksi. Vuoden 2017 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen kaikki operatiivisten ennakoitujen nettovaluuttakurssipositioiden suojausten tulokset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa riippumatta siitä, sovellettiinko suojauslaskentaa vai ei. Aiemmin suojausten tulokset on esitetty ensisijaisesti liikevaihdon oikaisuina silloin, kun on sovellettu rahavirran suojauslaskentaa.

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos

Nokian emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos oli tappiollinen vuonna 2016 verrattuna emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaan voitolliseen tulokseen vuonna 2015. Tämä johtui ensisijaisesti liiketappiosta vuonna 2016 verrattuna liikevoittoon vuonna 2015 sekä vähäisemmässä määrin rahoitustuottojen ja -kulujen nettovaikutukseltaan

negatiivisesta vaihtelusta. Nämä molemmat tekijät liittyivät ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan. Alcatel-Lucent-kaupasta johtunut verohyöty tasoitti emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvan tuloksen laskua osin vuonna 2016 verrattuna verokuluun vuonna 2015. Tämän lisäksi määräysvallattomille osakkeenomistajille kuuluva osuus tappiosta kasvoi Alcatel-Lucent-kaupan seurauksena.

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettovaikutukseltaan negatiivinen vaihtelu vuonna 2016 johtui ensisijaisesti korkokulujen kasvusta sekä Alcatel-Lucentin korkeatuottoisten joukkovelkakirjalainojen aikaistettuun lunastukseen liittyneistä ei-IFRS-oikaisuksista sekä vähäisemmässä määrin erään rahoitusvaran arvonalentumisesta ilman rahavirtavaikutusta. Tätä osin tasoittivat Nokian tiettyihin venture fund -sijoituksiin liittyvät toteutuneet voitot.

Verohyöty johtui ensisijaisesti ei-IFRS-oikaisuksista, joihin sisältyivät 700 miljoonan euron myönteinen vaikutus tuloveroihin liikevoittoa koskevien ei-IFRS-oikaisujen seurauksena ja 439 miljoonan euron kertaluonteinen verohyöty, joka oli seurausta Alcatel-Lucentin ja Nokian entisten toimintamallien integroinnista yhdeksi yhteiseksi toimintamalliksi vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä.

Ei-IFRS-oikaisujen tarkastelu koko vuonna 2016

Ei-IFRS-oikaisut sisältävät Alcatel-Lucent-kauppaan ja integraatioon liittyviä kuluja, liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Yksityiskohtainen tarkastelu esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitteessä 2, "Ei-IFRS-täsmäytys, jatkuvat toiminnot (tilintarkastamaton)".

EUR milj.	Ainoastaan Nokia historiatiedot ¹		Muutos 1-12/2016 vrt. 1-12/2015
	1-12/2016	1-12/2015	
Liikevaihto	-331	0	
Bruttokate	-1 133	35	
Tutkimus- ja kehityskulut	-683	-38	1 697 %
Myyntin ja hallinnon kulut	-685	-145	372 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-772	-114	577 %
Liikevoitto/-tappio	-3 272	-261	1 154 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-41	0	
Tuloverot ²	1 151	63	1 727 %
Tulos ²	-2 161	-197	997 %
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos²	-2 027	-197	929 %
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta ²	-134	0	

¹Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltyinä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

²Raportoitu 1-12/2016 tulos ei ole vertailukelpoinen aiemmin julkaistujen raportoitujen tulosten kanssa johtuen vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä tehdystä Alcatel-Lucentin hankintalaskelman päivityksestä, minkä seurauksena vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen raportoitu verohyötyä on oikaistu. Katso lisätietoja tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedosta 6, Hankitut liiketoiminnat.

Liikevaihtoa koskevat ei-IFRS-oikaisut

Liikevaihtoa koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 331 miljoonaa euroa vuonna 2016, ja ne liittyivät hankintalaskelman laatimiseen liittyvään oikaisuun, joka liittyi Alcatel-Lucentin taseessa kaupan toteutumishetkellä olleiden myynnin jaksotusten arvostuksen alentamiseen.

Liikevoittoa koskevat ei-IFRS-oikaisut

Liikevoittoa koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 3 272 miljoonaa euroa vuonna 2016, ja ne johtuivat seuraavista bruttokatteeseen, tutkimuksen ja kehityksen kuluihin, myynnin ja hallinnon kuluihin ja muihin tuottoihin ja kuluihin negatiivisesti vaikuttaneista ei-IFRS oikaisuisista:

Bruttokatetta koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 1 133 miljoonaa euroa vuonna 2016, ja ne johtuivat ensisijaisesti Alcatel-Lucentin taseessa kaupan toteutumishetkellä olleen vaihto-omaisuuden arvostuksen lisäyksestä ja myynnin jaksotuksista. Vaihto-omaisuuden arvostuksen lisäys johti hankinnan ja valmistuksen kulujen kertaluonteiseen kasvuun ja vaihto-omaisuuden myynnin yhteydessä bruttokatteen laskuun. Bruttokatetta koskevat ei-IFRS-oikaisut sisälsivät lisäksi tuotevalikoiman integraatioon liittyviä kuluja, jotka olivat seurausta Alcatel-Lucent-kaupasta.

Tutkimuksen ja kehityksen kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 683 miljoonaa euroa vuonna 2016, ja ne johtuivat ensisijaisesti aineettomien hyödykkeiden poistoista sekä vähäisemmässä määrin tuotevalikoiman integraatioon liittyvistä kuluista, jotka olivat seurausta Alcatel-Lucent-kaupasta.

Myyntin ja hallinnon kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 685 miljoonaa euroa vuonna 2016, ja ne johtuivat ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kaupasta seuranneista aineettomien hyödykkeiden poistoista sekä transaktio- ja integraatiokuluista.

Muiden tuottojen ja kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 772 miljoonaa euroa vuonna 2016, ja ne johtuivat ensisijaisesti 759 miljoonan euron uudelleenjärjestely- ja muista niihin liittyvistä kuluista.

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaa tulosta koskevat ei-IFRS-oikaisut

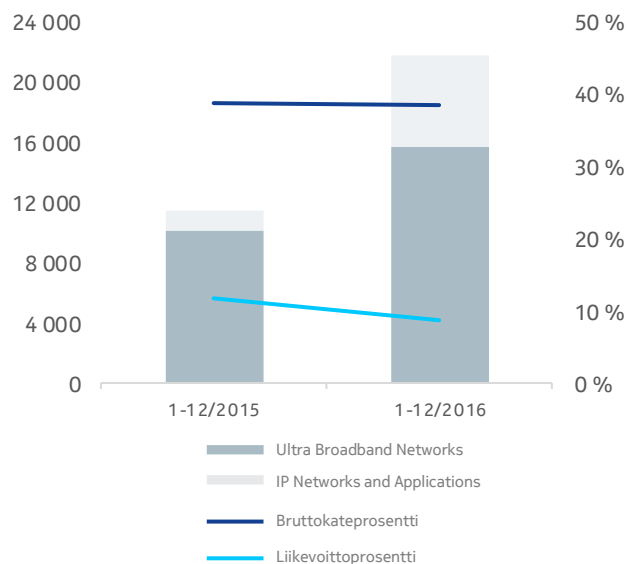
Nokian emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaan tulokseen liittyvät ei-IFRS-oikaisut olivat 2 027 miljoonaa euroa vuonna 2016, ja ne liittyivät ensisijaisesti liikevoittoon sisältyviin ei-IFRS-oikaisuihin. Lisäksi ei-IFRS-oikaisut vaikuttivat rahoitustuottoihin ja -kuluihin sekä tuloveroihin seuraavasti:

Rahoitustuottoja ja -kuluja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 41 miljoonaa euroa vuonna 2016, ja ne liittyivät ensisijaisesti korkeatuottoisten Alcatel-Lucent 2017- ja 2020- joukkovelkakirjalainojen aikaistettuun lunastukseen helmikuussa 2016.

Tuloveroja koskevat ei-IFRS-oikaisut olivat 1 151 miljoonaa euroa verohyötyä vuonna 2016. Verohyöty johtui ensisijaisesti liikevoittoa koskevien ei-IFRS-oikaisujen 700 miljoonan euron myönteisestä vaikutuksesta tuloveroihin ja 439 miljoonan euron kertaluonteisesta verohyödyistä, joka oli seurausta Alcatel-Lucentin ja Nokian entisten toimintamallien integroinnista yhdeksi yhteiseksi toimintamalliksi vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä.

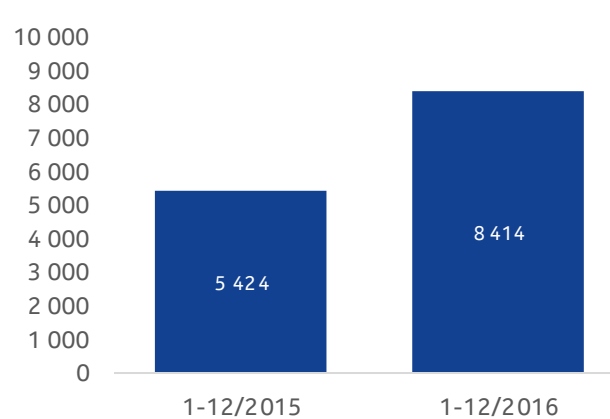
Nokian verkkoliiketoiminta

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Services – Liikevaihto EUR milj.

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj.	Ainoastaan Nokia historiatiedot ²		
	1-12/2016	1-12/2015	Muutos 1-12/2016 vrt. 1-12/2015
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			
Liikevaihto	21 799	11 486	90 %
Bruttokate	8 386	4 481	87 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	38,5 %	39,0 %	-50pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-3 691	-1 739	112 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-2 720	-1 421	91 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-40	26	
Liikevoitto	1 935	1 349	43 %
<i>Liikevoitto-%</i>	8,9 %	11,7 %	-280pp

¹Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

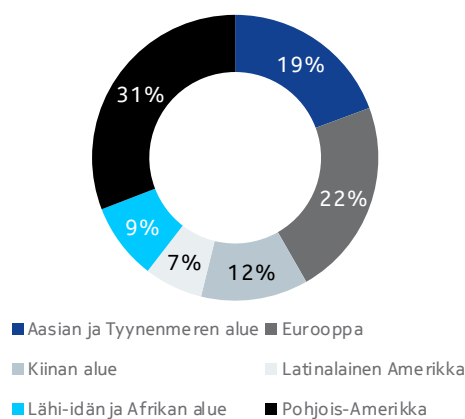
²Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltyinä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Liikevaihto alueittain

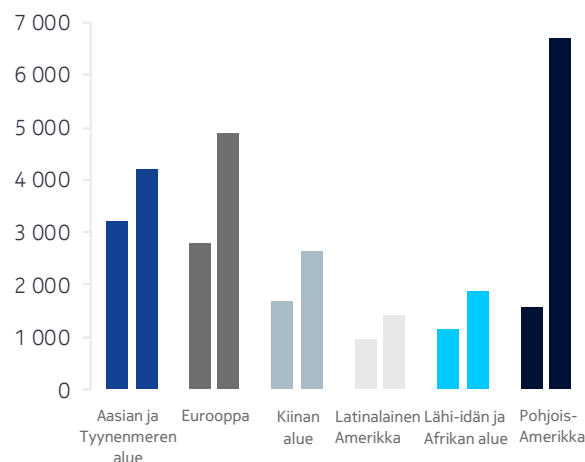
EUR milj.	Ainoastaan Nokia historiatiedot ¹		Muutos 1-12/2016 vrt. 1-12/2015
	1-12/2016	1-12/2015	
Aasian ja Tyynenmeren alue	4 215	3 231	30 %
Eurooppa	4 881	2 805	74 %
Kiinan alue	2 640	1 710	54 %
Latinalainen Amerikka	1 444	970	49 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	1 889	1 177	60 %
Pohjois-Amerikka	6 730	1 594	322 %
Yhteensä	21 799	11 486	90 %

¹Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltynä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Liikevaihto alueittain – 1-12/2016

Liikevaihto (EUR milj.) – 1-12/2015 vrt 1-12/2016

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Segmenttikohtainen liikevaihto

Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 90 % vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna sekä raportoituna että ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta.

Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihdon kasvu vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna johtui sekä Ultra Broadband Networks- että IP Networks and Applications -segmentin korkeammasta liikevaihdosta, ja se liittyi ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan.

Alueittain katsottuna Nokian verkkoliiketoiminnan liikevaihto kasvoi kaikilla alueilla vuonna 2016. Kasvu oli erityisen vahvaa Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa johtuen ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kaupasta.

Liikevoitto

Nokian verkkoliiketoiminnan liikevoitto kasvoi vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna, mikä johtui ensisijaisesti korkeammasta bruttokatteesta. Tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kulujen kasvu tasoitti tätä osin.

Bruttokatteen kasvu johtui sekä IP Networks and Applications- että Ultra Broadband Networks -segmentistä, ja se liittyi ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan.

Tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui sekä IP Networks and Applications- että Ultra Broadband Networks -segmentistä, ja se liittyi ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan.

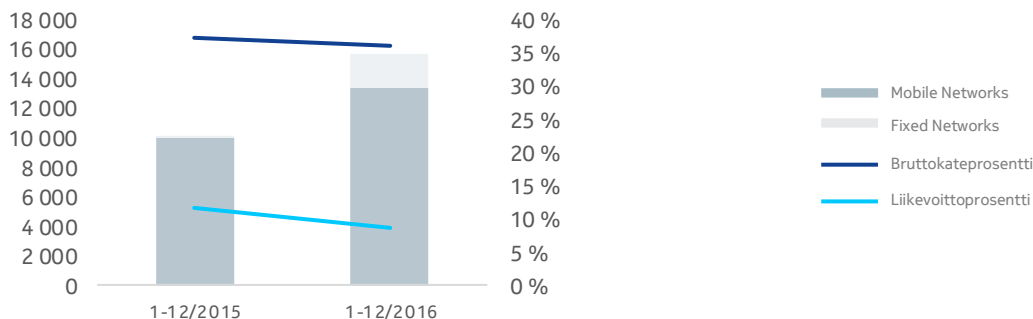
Myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui sekä Ultra Broadband Networks- että IP Networks and Applications -segmentistä, ja se liittyi ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan.

Nokian verkkoliiketoiminnan muut tuotot ja kulut olivat 40 miljoonaa euroa kuluja vuonna 2016, kun ne vuonna 2015 olivat 26 miljoonaa euroa tuottoja. Muutos edelliseen vuoteen verrattuna johtui sekä Ultra Broadband Networks- että IP Networks and Applications -segmentistä, ja se liittyi ensisijaisesti myyntisaamisten arvonalentumiskirjauksiin.

Ultra Broadband Networks

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj.	1-12/2016	Ainoastaan Nokia historiatiedot ² 1-12/2015	Muutos 1-12/2016 vrt. 1-12/2015
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			55 %
Liikevaihto	15 770	10 158	55 %
Mobile Networks	13 405	10 022	34 %
Fixed Networks	2 365	136	1 639 %
Bruttokate	5 727	3 805	51 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	36,3 %	37,5 %	-120pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-2 405	-1 470	64 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-1 936	-1 147	69 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-24	22	
Liikevoitto	1 362	1 210	13 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	8,6 %	11,9 %	-330pp

¹Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

²Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltyinä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Liikevaihto alueittain

EUR milj.	Ainoastaan Nokia historiatiedot ¹		Muutos 1-12/2016 vrt. 1-12/2015
	1-12/2016	1-12/2015	
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 186	2 889	10 %
Eurooppa	3 156	2 456	29 %
Kiinan alue	2 187	1 485	47 %
Latinalainen Amerikka	936	847	11 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	1 469	1 050	40 %
Pohjois-Amerikka	4 836	1 431	238 %
Yhteensä	15 770	10 158	55 %

¹Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltyinä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihto kasvoi 55 % vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna sekä raportoituna että ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta.

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevaihdon kasvu vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna johtui sekä Mobile Networks- että Fixed Networks -liiketoimintaryhmästä, ja se oli ensisijaisesti seurausta Alcatel-Lucent-kaupasta.

Liikevoitto

Ultra Broadband Networks -segmentin liikevoitto kasvoi vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna, mikä johtui ensisijaisesti korkeammasta bruttokatteesta. Tätä tasoittivat osin korkeammat tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kulut sekä vähäisemmässä määrin muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivinen vaihtelu.

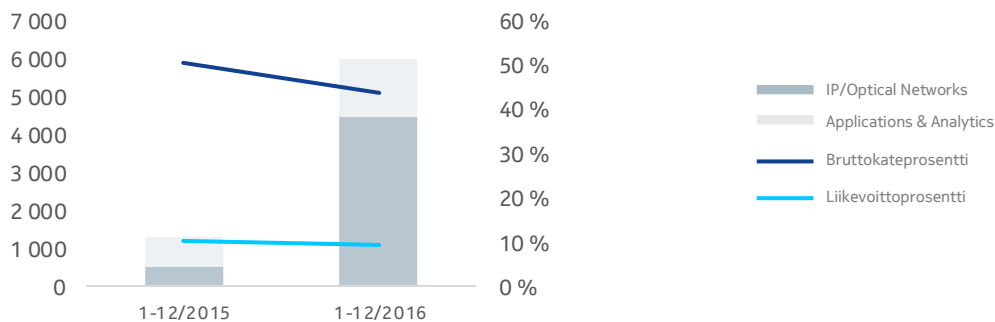
Ultra Broadband Networks -segmentin bruttokatteen, tutkimuksen ja kehityksen kulujen sekä myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kaupasta.

Ultra Broadband Networks -segmentin muut tuotot ja kulut olivat 24 miljoonaa euroa kuluja vuonna 2016, kun ne vuonna 2015 olivat 22 miljoonaa euroa tuottoja. Muiden tuottojen ja kulujen muutos vuodentakaiseen verrattuna johtui ensisijaisesti myyntisaamisten arvonalentumiskirjauksista.

IP Networks and Applications

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj.	Ainoastaan Nokia historiatiedot ²		Muutos 1-12/2016 vrt. 1- 12/2015
	1-12/2016	1-12/2015	
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			
Liikevaihto	6 029	1 328	354 %
IP/Optical Networks	4 502	515	774 %
IP Routing	2 941	515	471 %
Optical Networks	1 562	0	
Applications & Analytics	1 527	813	88 %
Bruttokate	2 659	676	293 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	44,1 %	50,9 %	-680pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 285	-269	378 %
Myyntin ja hallinnon kulut	-784	-274	186 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-16	4	
Liikevoitto	573	138	315 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	9,5 %	10,4 %	-90pp

¹Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

²Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltynä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Liikevaihto alueittain

EUR milj.	Ainoastaan Nokia historiatiedot ¹		
	1-12/2016	1-12/2015	Muutos 1-12/2016 vrt. 1-12/2015
Aasian ja Tyynenmeren alue	1 029	342	201 %
Eurooppa	1 725	349	394 %
Kiinan alue	453	224	102 %
Latinalainen Amerikka	508	123	313 %
Lähi-idän ja Afrikan alue	419	127	230 %
Pohjois-Amerikka	1 894	163	1 062 %
Yhteensä	6 029	1 328	354 %

¹Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltyinä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

IP Networks and Applications -segmentin liikevaihto kasvoi 354 % vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna. Ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta IP Networks and Applications -segmentin liikevaihto olisi kasvanut 353 % vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna.

IP Networks and Applications -segmentin liikevaihdon kasvu vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna johtui ensisijaisesti IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmästä sekä vähäisemmässä määrin Applications & Analytics -liiketoimintaryhmästä, mikä liittyi ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan.

Liikevoitto

IP Networks and Applications -segmentin liikevoitto kasvoi vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna, mikä johtui ensisijaisesti korkeammasta bruttokatteesta. Tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kulujen kasvu tasoitti tätä osin.

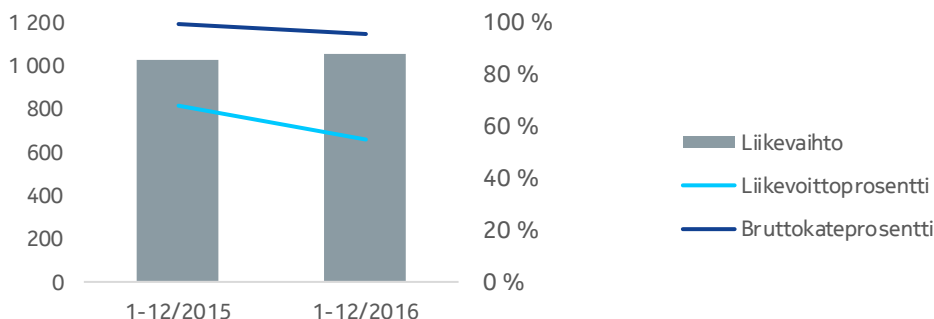
IP Networks and Applications -segmentin bruttokatteen, tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kulujen kasvu liittyi ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kauppaan.

IP Networks and Applications -segmentin muut tuotot ja kulut olivat 16 miljoonaa euroa kuluja vuonna 2016, kun ne vuonna 2015 olivat 4 miljoonaa euroa tuottoja. Muiden tuottojen ja kulujen muutos vuodentakaiseen verrattuna johtui ensisijaisesti myyntisaamisten arvonalentumiskirjauksista.

Nokia Technologies

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj.	Ainoastaan Nokia historiatiedot ²		
	1-12/2016	1-12/2015	Muutos 1-12/2016 vrt. 1-12/2015
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			
Liikevaihto	1 053	1 027	3 %
Bruttokate	1 011	1 020	-1 %
<i>Bruttokateprosentti</i>	96,0 %	99,3 %	-330pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-250	-220	14 %
Myyntin ja hallinnon kulut	-184	-108	70 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	1	7	-86 %
Liikevoitto	579	698	-17 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	55,0 %	68,0 %	-1 300pp

¹Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

²Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltyinä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 3 % vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna sekä raportoituna että ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta.

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihdon kasvu vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna johtui ensisijaisesti patenttilisenssitulon kasvusta ja Withings-kaupasta. Tätä osin tasoitti aiemmin solmittujen ja uusien sopimusten tuloutuksen kertaluonteisten oikaisujen puuttuminen ja alhaisempi patenttilisenssitulo tietyiltä jo aiemmin olemassa olleilta lisenssinsajilta.

Liikevoitto

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevoiton lasku vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna johtui ensisijaisesti korkeammista myyntin ja hallinnon sekä tutkimuksen ja kehityksen kuluista.

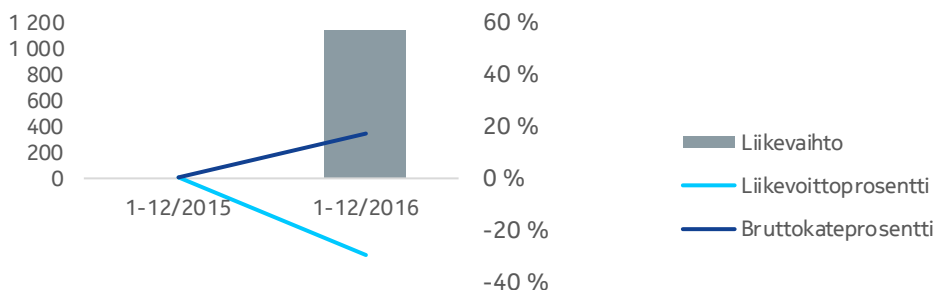
Nokia Technologies -liiketoiminnan tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Bell Labsin patenttiportfoliokulujen sisällyttämisestä Nokia Technologies -liiketoiminnan kuluihin Alcatel-Lucent-kaupan seurauksena sekä suuremmista investoinneista digitaalisen median ja digitaalisen terveyden alueilla. Digitaalisen terveyden alueen tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Withings-kaupasta. Tutkimuspanostusten keskittäminen tietyille painopistealueille tasoitti tätä osin.

Nokia Technologies -liiketoiminnan myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti uusien liiketoimintojen aloituksesta digitaalisen terveyden ja digitaalisen median alueilla, korkeammista liiketoimintaa tukevista kuluista ja lisensointitoiminnan lisääntymisestä. Digitaalisen terveyden alueen myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Withings-kaupasta.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut

Liikevaihto (EUR milj.)

Kannattavuus

Taloudelliset pääkohdat¹

EUR milj.	Ainoastaan Nokia historiatiedot ²		Muutos 1-12/2016 vrt. 1-12/2015
	1-12/2016	1-12/2015	
<i>Liikevaihto - ilman valuuttakurssimuutosten vaikutusta</i>			
Liikevaihto	1 145	0	
Bruttokate	192	0	
<i>Bruttokateprosentti</i>	16,8 %	0,0 %	1 680pp
Tutkimus- ja kehityskulut	-282	-84	236 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-230	-97	137 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-21	92	
Liiketappio	-341	-89	283 %
<i>Liikevoittoprosentti</i>	-29,8 %		

¹Tulokset ovat raportoituja, ellei toisin mainittu

²Ainoastaan Nokian historiatiedot kuvaavat Nokian taloudellista tulosta uudelleenryhmiteltyinä heijastaen Nokian päivitettyä segmenttikohtaista raportointirakennetta, eivätkä ne sisällä Alcatel-Lucentia. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Taloudellisten pääkohtien tarkastelu

Liikevaihto

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihto kasvoi 1 145 miljoonaan euroon vuonna 2016, kun liikevaihto oli noin 0 euroa vuonna 2015.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liikevaihdon kasvu vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna johtui ensisijaisesti Alcatel Submarine Networks- ja Radio Frequency Systems -yksiköiden liikevaihdosta, mikä oli seurausta Alcatel-Lucent-kaupasta.

Liikevoitto

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion liiketappio kasvoi vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna johtuen ensisijaisesti korkeammista tutkimuksen ja kehityksen sekä myynnin ja hallinnon kuluista sekä muiden tuottojen ja kulujen nettovaikutukseltaan negatiivisesta vaihtelusta. Korkeampi bruttokate tasoitti tätä osin.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion bruttokatteen kasvu johtui ensisijaisesti Alcatel Submarine Networks- ja Radio Frequency Systems -yksiköiden korkeammasta bruttokatteesta, mikä oli seurausta Alcatel-Lucent -kaupasta.

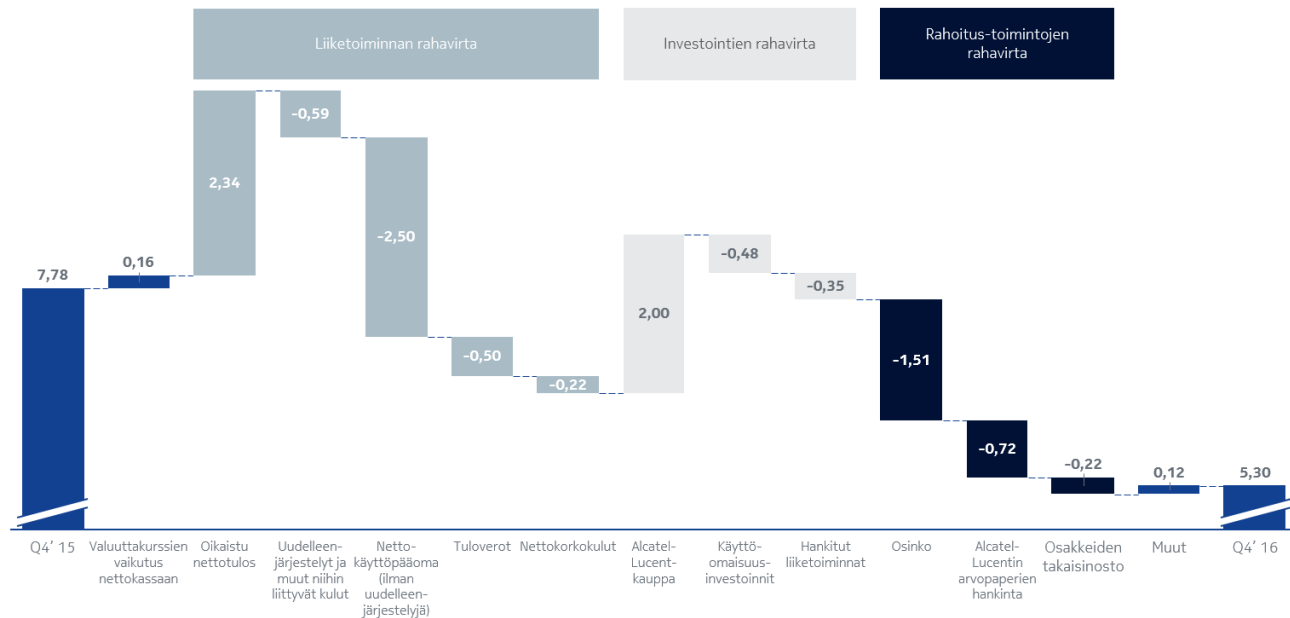
Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion tutkimuksen ja kehityksen kulujen kasvu vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna johtui ensisijaisesti Bell Labs -yksiköstä, mikä oli seurausta Alcatel-Lucent-kaupasta.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion myynnin ja hallinnon kulujen kasvu vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna johtui ensisijaisesti konsernitoimintoihin liittyvistä korkeammista kuluista liittyen Alcatel-Lucent-kauppaan.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osion muut tuotot ja kulut olivat 21 miljoonaa euroa kuluja vuonna 2016, kun ne vuonna 2015 olivat 92 miljoonaa euroa tuottoja. Muiden tuottojen ja kulujen muutos edellisvuoteen vertattuna johtui ensisijaisesti Nokian tiettyihin venture fund -sijoituksiin liittyvien voittojen puuttumisesta sekä vähäisemmässä määrin erään rahoitusvaran arvonalentumisesta ilman rahavirtavaikutusta.

Kassa ja kassavirta

Nokian nettokassan ja muiden likvidien varojen muutos (miljardia euroa)

EUR milj.	31.12.2016	Ainoastaan Nokia historiatiedot ² 31.12.2015	Muutos 1-12/2016
Kassa ja muut likvidit varat ¹	9 327	9 849	-5 %
Nettokassa ja muut likvidit varat ¹	5 299	7 775	-32 %

¹Kassa ja muut likvidit varat koostuvat seuraavista konsernitaseen riveistä: rahavarat (rahat ja pankkisaamiset sekä available-for-sale-sijoitukset, rahavarat), available-for-sale sijoitukset, likvidit varat ja käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjatut sijoitukset, likvidit varat. Nettokassaan ja muihin likvideihin varoihin sisältyvät kassa ja muut likvidit varat vähennettynä pitkäaikaisilla korollisilla veloilla ja lyhytaikaisilla korollisilla veloilla. Yksityiskohtainen tarkastelu esitetään tämän taloudellisen katsauksen Tilinpäätöstiedot-osion liitetiedossa Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot (liite 15).

²Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Vuonna 2016 Nokian kassa ja muut likvidit varat laskivat 522 miljoonalla eurolla, ja Nokian nettokassa ja muut likvidit varat laskivat 2 476 miljoonalla eurolla. Nokian kassa ja muut likvidit varat laskivat 1 954 miljoonaa euroa vähemmän kuin Nokian nettokassa ja muut likvidit varat johtuen ensisijaisesti Alcatel-Lucent-kaupasta. Alcatel-Lucentin joukkovelkakirja- ja vaihtovelkakirjalainojen lunastus tasoitti tätä osin.

Valuuttakurssilla oli noin 160 miljoonan euron positiivinen vaikutus nettokassaan.

Nettokassaan ja muihin likvideihin varoihin vaikuttivat seuraavat tekijät vuoden 2015 lopun tilanteeseen verrattuna:

Vuonna 2016 Nokian liiketoiminnan nettorahavirta oli 1,5 miljardia euroa negatiivinen:

- Nokian oikaistu nettovoitto ennen nettokäyttöpääoman muutoksia oli 2 334 miljoonaa euroa vuonna 2016.
- Käyttöpääomaan liittyvä ulosmenevä kokonaisrahavirta oli noin 3,1 miljardia euroa
  - Nokialla oli vuonna 2016 noin 590 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelyihin liittyvää ulosmenevää rahavirtaa. Tämä pois luettuna Nokian nettokäyttöpääoman muutoksista aiheutui noin 2,5 miljardin euron nettokassan vähennys. Tämä johtui ensisijaisesti lyhytaikaisten velkojen vähentymisestä, mitä vaihto-omaisuuden pieneneminen ja saamisten väheneminen osin tasoittivat.

- Lyhytaikaisiin velkoihin liittyvä ulosmenevä rahavirta oli noin 2,5 miljardia euroa, ja siihen vaikutti negatiivisesti tulosta koskevat oikaisut liittyen uudelleenjärjestelykuluihin sekä Alcatel-Lucentin hankintalaskelmasta seuraaviin käyttöpääomaan liittyviin kuluihin. Lisäksi lyhytaikaisiin velkoihin liittyvään ulosmenevään rahavirtaan vaikutti ensisijaisesti ostovelkojen noin 430 miljoonan euron väheneminen (josta noin 350 miljoonaa euroa koski käyttöpääomaan liittyvien prosessien ja käytäntöjen yhdenmukaistamista erityisesti velkojen osalta), kannustinpalkkioiden maksut Alcatel-Lucentin ja Nokian vuoden 2015 vahvan tuloksen myötä, Alcatel-Lucentin ja Qualcommin välisen lisenssisopimuksen päättäminen, mikä johti noin 280 miljoonaa euron ulosmenevään rahavirtaan, sekä valuuttakurssivaihteluiden negatiivinen vaikutus tiettyihin tase-eriin.
  - Vaihto-omaisuuden pientymiseen liittyvä sisääntuleva rahavirta oli noin 20 miljoonaa euroa.
  - Saamisten vähenemiseen liittyvät sisääntulevat rahavirrat olivat noin 20 miljoonaa euroa. Tähän vaikutti tasoittavasti merkittävät tekijät, kuten saamisten kasvu, mikä johtui 1,0 miljardin euron saamisten myynnin vähenemisestä (velkaa vastaava erä) pääomarakenteen optimointiohjelman mukaisesti. Tätä tasoitti lähes täysin Samsungin 1.2.2016 julkistetun välimiesmenettelyn ratkaisuun perustuva kertyneitä maksuja oikaiseva sisääntuleva rahavirta.
- Lisäksi Nokialla oli noin 500 miljoonaa euroa tuloveroihin liittyvää ulosmenevää rahavirtaa sekä noin 220 miljoonaa euroa nettokorkoihin liittyvää ulosmenevää rahavirtaa. Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä tuloveroihin liittyvä ulosmenevä rahavirta sisälsi noin 90 miljoonan euron kertaluonteisen veromaksun, joka johtui ensisijaisesti Alcatel-Lucentin ja Nokian entisten toimintamallien integroinnista yhdeksi yhteiseksi toimintamalliksi.

Nokian investointitoiminnan sisääntuleva nettorahavirta vuonna 2016 johtui ensisijaisesti noin 2,0 miljardin euron nettokassan lisäyksestä, joka liittyi Alcatel-Lucent-kaupan seurauksena hankittuun nettokassaan ja muihin likvideihin varoihin. Tätä osin tasoittivat noin 480 miljoonan euron nettokassan vähennykset liittyen käyttöomaisuusinvestointeihin ja noin 350 miljoonan euron yritysostoihin liittynyt erä.

Nokian rahoitustoiminnan ulosmenevä nettorahavirta vuonna 2016 johtui ensisijaisesti osingon ja ylimääräisen osingon maksuun liittyvästä 1,5 miljardin euron erästä sekä noin 720 miljoonan euron nettokassan vähennyksestä liittyen Alcatel-Lucentin osakkeiden hankintaan ja hankittujen Alcatel-Lucentin vaihtovelkakirjalainojen oman pääoman osuuteen sekä noin 220 miljoonan euron nettokassan vähennyksestä liittyen Nokian omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman aloitukseen.

Osakkeet

Aiemmin julkistetun 7 miljardin euron suuruisen pääomarakenteen optimointiohjelman mukaisesti Nokian hallitus päätti 15.11.2016 aloittaa omien osakkeiden hankintaohjelman Nokian varsinaisen yhtiökokouksen 16.6.2016 antaman valtuutuksen nojalla. Hallitus päätti hankkia enintään 575 miljoonaa Nokian osaketta, kuitenkin enintään yhteensä 1 miljardilla eurolla. Ohjelma sekä Nokian yhtiökokouksen 16.6.2016 antama valtuutus ovat voimassa 16.12.2017 asti.

Nokian osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2016 oli 5 836 055 012. Näistä Nokian ja sen tytäryhtiöiden hallussa 31.12.2016 oli 115 551 878 Nokian osaketta, joiden osuus yhtiön kaikkien osakkeiden lukumäärästä ja yhteenlasketusta äänimäärästä oli noin 2,0 %.

Osinko

Nokian hallitus tulee ehdottamaan, että vuodelta 2016 maksetaan osinkoa 0,17 euroa osakkeelta. Emoyhtiön taseen 31.12.2016 jakokelpoiset varat olivat 19 628 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöstiedot

Konsernin tuloslaskelma (lyhennetty, tilintarkastamaton)

EUR milj.	Raportoitu	Raportoitu	Raportoitu	Raportoitu	Raportoitu	Ei-IFRS	Ei-IFRS	Ei-IFRS	Ei-IFRS	Ei-IFRS
	10-12/2016	10-12/2015	7-9/2016	1-12/2016	1-12/2015	10-12/2016	10-12/2015	7-9/2016	1-12/2016	1-12/2015
Liikevaihto (liitteet 2, 3, 4)	6 641	3 609	5 890	23 614	12 499	6 715	3 609	5 950	23 945	12 499
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-3 983	-1 916	-3 674	-15 157	-6 962	-3 897	-1 916	-3 586	-14 356	-6 998
Bruttokate (liitteet 2, 3)	2 659	1 693	2 216	8 456	5 536	2 818	1 693	2 365	9 589	5 501
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 260	-540	-1 196	-4 904	-2 080	-1 075	-531	-1 017	-4 222	-2 042
Myyntin ja hallinnon kulut	-971	-507	-925	-3 819	-1 771	-809	-437	-781	-3 134	-1 626
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut (liite 10)	-110	-3	-39	-833	12	6	11	-11	-61	126
Liikevoitto/-tappio (liitteet 2, 3)	317	643	55	-1 100	1 697	940	736	556	2 172	1 958
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta (liite 13)	11	17	3	18	29	11	17	3	18	29
Rahoitustuotot ja -kulut (liite 10)	-72	-46	-80	-287	-186	-72	-46	-78	-246	-186
Voitto/tappio ennen veroja (liite 2)	257	615	-22	-1 369	1 540	879	707	480	1 944	1 800
Tuloverot ¹	401	-115	-111	457	-346	-204	-132	-216	-695	-409
Jatkuvien toimintojen voitto/tappio (liite 2) ¹	658	499	-133	-912	1 194	676	575	264	1 250	1 392
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto/tappio ¹	659	498	-119	-751	1 192	672	574	258	1 276	1 390
Määräysvallattomille osakkeenomistajille kuuluva osuus voitosta/tappiosta ¹	0	1	-14	-161	2	4	1	6	-26	2
Lopetettujen toimintojen tappio/voitto (liite 7)	-26	1 292	-6	-15	1 274	-1	59	0	-1	127
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tappio/voitto	-26	1 292	-6	-15	1 274	-1	59	0	-1	127
Määräysvallattomille osakkeenomistajille kuuluva osuus tappiosta/voitosta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Katsauskauden voitto/tappio ¹	633	1 791	-139	-927	2 468	674	634	264	1 248	1 518
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto/tappio ¹	633	1 790	-125	-766	2 466	670	633	258	1 275	1 516
Määräysvallattomille osakkeenomistajille kuuluva osuus voitosta/tappiosta ¹	0	1	-14	-161	2	4	1	6	-26	2
Osakekohtainen tulos (emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta/tappiosta), EUR										
Laimentamaton										
Jatkuvat toiminnot ¹	0,11	0,13	-0,02	-0,13	0,32	0,12	0,15	0,04	0,22	0,38
Lopetetut toiminnot	0,00	0,34	0,00	0,00	0,35	0,00	0,02	0,00	0,00	0,03
Katsauskauden voitto/tappio ¹	0,11	0,47	-0,02	-0,13	0,67	0,12	0,17	0,04	0,22	0,41
Laimennettu										
Jatkuvat toiminnot ¹	0,11	0,13	-0,02	-0,13	0,31	0,12	0,15	0,04	0,22	0,36
Lopetetut toiminnot	0,00	0,33	0,00	0,00	0,32	0,00	0,01	0,00	0,00	0,03
Katsauskauden voitto/tappio ¹	0,11	0,45	-0,02	-0,13	0,63	0,12	0,16	0,04	0,22	0,39
Osakkeita keskimäärin (1000 osaketta)										
Laimentamaton	5 759 667	3 793 985	5 773 119	5 732 371	3 670 934	5 759 667	3 793 985	5 773 119	5 732 371	3 670 934
Laimennettu	5 778 332	3 947 477	5 773 119	5 741 117	3 949 312	5 778 332	3 947 477	5 791 792	5 756 308	3 949 312
Vaihtovelkakirjalainojen korot, verojen jälkeen	0	-3	0	0	-36	0	-3	0	0	-36
Jatkuvat toiminnot:										
Poistot yhteensä (liitteet 2, 3)	-402	-75	-375	-1 594	-286	-119	-54	-135	-552	-207

¹Raportoitu 1-12/2016 tulos ei ole vertailukelpoinen aiemmin julkaistujen raportoitujen tulosten kanssa johtuen vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä tehdystä Alcatel-Lucentin hankintalaskelman päivityksestä, minkä seurauksena vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen raportoitu verohyötyä on oikaistu. Katso lisätietoja liitetiedosta 6, Hankitut liiketoiminnot.

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Konsernin laaja tuloslaskelma (lyhennetty, tilintarkastamaton)

EUR milj.	Raportoitu 10-12/2016	Raportoitu 10-12/2015	Raportoitu 7-9/2016	Raportoitu 1-12/2016	Raportoitu 1-12/2015
Katsauskauden voitto/tappio¹	633	1 791	-139	-927	2 468
Muut laajan tuloksen erät					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleenarvostus	708	17	278	613	112
Tuloverot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-263	-7	-107	-270	-28
Erät, jotka voidaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	711	-1 497	-94	251	-1 054
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	-141	474	19	-103	323
Rahavirtojen suojaus	33	-23	-3	14	-5
Available-for-sale-sijoitukset (liite 10)	16	91	18	-75	113
Muut vähennykset/lisäykset, netto	-4	-1	0	-5	1
Tuloverot eristä, jotka voidaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi	20	-111	-5	20	-88
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	1 080	-1 057	106	445	-626
Laaja tulos¹	1 713	734	-33	-482	1 842
Laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos ¹	1 697	732	-19	-277	1 837
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta ¹	15	2	-14	-205	5
	1 713	734	-33	-482	1 842
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvan laajan tuloksen jakautuminen:					
Jatkuvat toiminnot ¹	1 723	584	-13	-262	1 513
Lopetetut toiminnot (liite 7)	-26	148	-6	-15	324
	1 697	732	-19	-277	1 837
Määräysvallattomille omistajille kuuluvan laajan tuloksen jakautuminen:					
Jatkuvat toiminnot ¹	15	2	-14	-205	5
Lopetetut toiminnot (liite 7)	0	0	0	0	0
	15	2	-14	-205	5

¹Raportoitu 1-12/2016 tulos ei ole vertailukelpoinen aiemmin julkaistujen raportoitujen tulosten kanssa johtuen vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä tehdystä Alcatel-Lucentin hankintalaskelman päivityksestä, minkä seurauksena vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen raportoitu verohyötyä on oikaistu. Katso lisätietoja liitetiedosta 6, Hankitut liiketoiminnot.

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Konsernitase, raportoitu (lyhennetty, tilintarkastamaton)

EUR milj.	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA		
Liikearvo (liite 6)	5 724	237
Muut aineettomat hyödykkeet (liite 6)	5 236	323
Aineelliset hyödykkeet	1 981	695
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	116	84
Available-for-sale-sijoitukset (liite 10)	1 040	1 004
Laskennalliset verosaamiset (liite 9)	5 701	2 634
Muut rahoitusvarat (liite 10)	254	49
Etuuspohjaiset eläkevarat (liite 8)	3 802	25
Muut pitkäaikaiset varat	327	51
Pitkäaikaiset varat	24 182	5 102
Vaihto-omaisuus	2 506	1 014
Myyntisaamiset oikaistuna arvonalentumiskirjauksilla (liite 10)	6 972	3 913
Siirtosaamiset ja ennakkomaksut	1 296	749
Sosiaaliturvamaksusaatavat, ALV- ja muut välilliset verosaatavat	560	258
Divestointiin liittyvät saatavat	90	160
Muut	645	331
Tuloverosaamiset	279	171
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat (liite 10)	296	128
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat (liite 10)	327	687
Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat (liite 10)	1 502	2 167
Rahavarat (liite 10)	7 497	6 995
Lyhytaikaiset varat	20 674	15 824
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	44	0
Vastaavaa yhteensä	44 901	20 926

	31.12.2016	31.12.2015
VASTATTAVAA		
Osakepääoma	246	246
Ylikurssirahasto	439	380
Omat osakkeet	-881	-718
Muuntoerot	483	292
Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot	488	204
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	15 731	3 820
Kertyneet voittovarot	3 588	6 279
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	20 093	10 502
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	881	21
Oma pääoma yhteensä	20 975	10 523
Pitkäaikaiset korolliset velat (liitteet 10, 14)	3 657	2 023
Laskennalliset verovelat (liite 9)	403	62
Etuuspohjaiset eläkkeet ja muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet (liite 8)	5 000	423
Myyntiin jaksotukset ja muut pitkäaikaiset velat	1 453	1 254
Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset	1 171	1 235
Muut (liite 10)	282	20
Varaukset (liite 11)	808	250
Pitkäaikainen vieras pääoma	11 321	4 011
Lyhytaikaiset korolliset velat (liitteet 10, 14)	371	51
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat (liite 10)	236	113
Tuloverovelat	634	446
Ostovelat (liite 10)	3 781	1 910
Siirtovelat, myynnin jaksotukset ja muut velat	6 412	3 395
Saadut ennakot ja myynnin jaksotukset	3 178	1 857
Palkat, palkkiot ja sosiaalikulut	1 576	891
Muut	1 659	647
Varaukset (liite 11)	1 172	476
Lyhytaikainen vieras pääoma	12 605	6 391
Vastattavaa yhteensä	44 901	20 926
Korolliset velat, EUR milj.	4 027	2 074
Oma pääoma/osake, EUR	3,51	2,67
Osakkeiden määrä (1000 osaketta, ei sisällä konserniyhtiöiden omistamia osakkeita)	5 720 503	3 939 195

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Konsernin rahavirtalaskelma, raportoitu (lyhennetty, tilintarkastamaton)

EUR milj.	10-12/2016	10-12/2015	7-9/2016	1-12/2016	1-12/2015
Liiketoiminnan rahavirta					
Katsauskauden voitto/tappio ¹	633	1 791	-139	-927	2 468
Oikaisut yhteensä (liite 15) ¹	388	-982	765	3 261	-261
Nettokäyttöpääoman muutos (liite 15)	-310	-268	-280	-3 062	-1 377
Liiketoiminnan rahavirta (liite 15)	711	541	346	-728	830
Saadut korot	14	7	16	85	62
Maksetut korot	-31	-49	-61	-309	-99
Maksetut verot	-184	-41	-67	-503	-290
Liiketoiminnan nettorahavirta	510	458	234	-1 455	503
Investointien rahavirta					
Hankitut liiketoiminnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-36	0	-121	5 819	-98
Lyhytaikaisten available-for-sale-sijoitusten lisäys, likvidit varat	-819	-871	-1 419	-4 131	-3 133
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen sijoitusten lisäys, likvidit varat	0	-99	0	0	-311
Pitkäaikaisten available-for-sale-sijoitusten lisäys	-21	-31	-16	-73	-88
Muiden pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys/vähennys	-7	0	-1	11	-2
Lyhytaikaisten lainasaamisten vähennys/lisäys	23	27	46	19	-17
Investoinnit aineellisiin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin (liite 15)	-124	-92	-166	-477	-314
Myydyt liiketoiminnat vähennettynä luovutetuilla rahavaroilla	0	2 540	28	6	2 586
Myydyt osakkuusyhtiöt	0	0	0	10	0
Lyhytaikaisten available-for-sale-sijoitusten erääntyminen ja myynti, likvidit varat	1 333	455	1 190	5 121	3 074
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen sijoitusten erääntyminen ja myynti, likvidit varat	113	0	250	368	48
Pitkäaikaisten available-for-sale-sijoitusten myynti	7	74	15	134	149
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti	15	-1	10	28	0
Saadut osingot	0	0	1	1	2
Investointien nettorahavirta	484	2 002	-183	6 836	1 896
Rahoituksen rahavirta					
Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella	1	2	1	6	4
Omien osakkeiden hankinta	-216	0	0	-216	-173
Tytäryhtiöiden oman pääoman ehtoisten instrumenttien hankinta	-512	-27	-73	-724	-52
Pitkäaikaisten velkojen lisäys	225	19	0	225	232
Pitkäaikaisten velkojen vähennys	-40	0	-34	-2 599	-24
Lyhytaikaisten velkojen lisäys/vähennys	32	-24	21	-100	-55
Osingonjako ja muut maksut osakkeenomistajille	0	0	-1 514	-1 514	-512
Rahoituksen nettorahavirta	-510	-30	-1 599	-4 922	-580
Valuuttakurssioikaisu	126	14	-14	43	6
Rahavarojen lisäys (+) / vähennys (-)	610	2 444	-1 562	502	1 825
Rahavarat tilikauden alussa	6 887	4 551	8 449	6 995	5 170
Rahavarat tilikauden lopussa	7 497	6 995	6 887	7 497	6 995

¹Raportoitu 1-12/2016 tulos ei ole vertailukelpoinen aiemmin julkaistujen raportoitujen tulosten kanssa johtuen vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä tehdystä Alcatel-Lucentin hankintalaskelman päivityksestä, minkä seurauksena vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen raportoituva verohyötyä on oikaistu. Katso lisätietoja liitetiedosta 6, Hankitut liiketoiminnat.

Konsernin rahavirtalaskelman eriin sisältyvät sekä jatkuviin että lopetettuihin toimintoihin liittyvät rahavirrat. Rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseesta mm. vuoden aikana hankittujen ja myytyjen tytäryhtiöiden ja valuuttakurssimuutosten takia.

Alcatel-Lucentin osakkeet ja ADS-osaketalletustodistukset, jotka Nokia on hankkinut rahavastiketta vastaan jatkettun tarjousajan päättymisen jälkeen, on esitetty rahavirtalaskelmassa rahoituksen rahavirran erässä tytäryhtiöiden oman pääoman ehtoisten instrumenttien hankinta. OCEANE-vaihtovelkakirjalainat, jotka Nokia on hankkinut rahavastiketta vastaan jatkettun tarjousajan päättymisen jälkeen, on esitetty rahavirtalaskelmassa rahoituksen rahavirran erässä pitkäaikaisten velkojen vähennys. Nokian Julkiseen ostotarjoukseen ja lunastusmenettelyyn liittyen vuoden 2016 viimeisen neljänneksen aikana panttaamat 46 miljoonan euron ja kolmannen neljänneksen aikana panttaamat 678 miljoonan euron rahavarat, jotka on tarkoitettu kattamaan Alcatel-Lucentin jäljellä olevien arvopapereiden hankinnat, on esitetty rahavirtalaskelmassa investointien rahavirran erässä lyhytaikaisten available-for-sale-sijoitusten lisäys, likvidit varat. Alcatel-Lucentin arvopapereiden hankinnan yhteydessä pantatuista rahavaroista vapautettu määrä 643 miljoonaa euroa vuoden 2016 viimeisen neljänneksen aikana ja 81 miljoonaa euroa vuoden 2016 kolmannen neljänneksen aikana on esitetty rahavirtalaskelman investointien rahavirran erässä lyhytaikaisten available-for-sale-sijoitusten erääntyminen ja myynti, likvidit varat, ja vastaavasti rahoituksen rahavirran erissä tytäryhtiöiden oman pääoman ehtoisten instrumenttien hankinta ja pitkäaikaisten velkojen vähennys.

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, raportoitu (lyhennetty, tilintarkastamaton)

EUR milj.	Osakepää- oma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Muuntoerot	Arvonmuu- tosrahasto ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajien osuus	Määräysval- lattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
1.1.2015	246	439	-988	1 099	22	3 083	4 710	8 611	58	8 669
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen	0	0	0	0	85	0	-8	78	0	78
Muuntoerot	0	0	0	-1 057	0	0	0	-1 057	4	-1 053
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus, verojen jälkeen	0	0	0	252	0	0	0	252	0	252
Rahavirtojen suojaus, verojen jälkeen	0	0	0	0	-4	0	0	-4	0	-4
Available-for-sale-sijoitukset, verojen jälkeen (liite 10)	0	0	0	0	95	0	0	95	0	95
Muut lisäykset/vähennykset (netto)	0	0	0	0	6	0	1	7	-1	7
Katsauskauden voitto	0	0	0	0	0	0	2 466	2 466	2	2 468
Katsauskauden laaja tulos	0	0	0	-805	182	0	2 460	1 837	5	1 841
Osakeperusteiset maksut	0	34	0	0	0	0	0	34	0	34
Verohyöty osakeperusteisista maksuista	0	-2	0	0	0	0	0	-2	0	-2
Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden suorittaminen	0	-13	24	0	0	-16	0	-5	0	-5
Omien osakkeiden osto	0	0	-173	0	0	0	0	-173	0	-173
Omien osakkeiden mitätöinti	0	0	427	0	0	0	-427	0	0	0
Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella	0	0	0	0	0	4	0	4	0	4
Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-507	-507	-5	-512
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	0	0	0	0	0	0	-15	-15	-37	-52
Vaihtovelkakirjalaina - oman pääoman osuus	0	-57	0	0	0	0	57	0	0	0
Vaihtovelkakirjalainan vaihtaminen osakkeiksi	0	-30	0	0	0	750	0	720	0	720
Muut muutokset	0	8	-7	-3	0	0	2	0	0	0
Muut muutokset yhteensä	0	-59	270	-3	0	738	-890	55	-42	13
31.12.2015	246	380	-718	292	204	3 820	6 279	10 502	21	10 523
1.1.2016	246	380	-718	292	204	3 820	6 279	10 502	21	10 523
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen	0	0	0	0	348	0	0	348	-4	344
Muuntoerot	0	0	0	289	0	0	0	289	-39	251
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus, verojen jälkeen	0	0	0	-83	0	0	0	-83	0	-83
Rahavirtojen suojaus, verojen jälkeen	0	0	0	0	11	0	0	11	0	11
Available-for-sale-sijoitukset, verojen jälkeen (liite 10)	0	0	0	0	-72	0	0	-72	0	-72
Muut lisäykset/vähennykset (netto)	0	0	0	0	-1	0	-4	-4	-1	-6
Katsauskauden tappio	0	0	0	0	0	0	-766	-766	-161	-927
Katsauskauden laaja tulos	0	0	0	206	286	0	-770	-277	-205	-482
Osakeperusteiset maksut	0	117	0	0	0	0	0	117	0	117
Verohyöty osakeperusteisista maksuista	0	-6	0	0	0	0	0	-6	0	-6
Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden suorittaminen	0	-22	68	0	0	-52	0	-6	0	-6
Omien osakkeiden osto	0	0	-231	0	0	0	0	-231	0	-231
Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella	0	3	0	0	0	3	0	6	0	6

Osingonjako	0	0	0	0	0	0	-1 501	-1 501	-14	-1 515
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	0	0	0	0	0	11 616	0	11 616	1 714	13 330
Hankintoihin liittyvät osakkeiden liikkeeseenlaskun kustannukset	0	0	0	0	0	-16	0	-16	0	-16
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	0	0	0	-15	-2	359	-459	-117	-635	-752
Hankintoihin liittyvien osakeperusteisten maksujen se osuus, johon on syntynyt oikeus	0	6	0	0	0	0	0	6	0	6
Vaihtovelkakirjalaina - oman pääoman osuus	0	-38	0	0	0	0	38	0	0	0
Muut muutokset yhteensä	0	60	-163	-15	-2	11 910	-1 922	9 868	1 065	10 933
31.12.2016	246	439	-881	483	488	15 731	3 588	20 093	881	20 975

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa. Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos sisältää konsolidoituna Alcatel-Lucentin tuloksen. Täten vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokian tulos ei ole suoraan verrattavissa aikaisempien kausien ainoastaan Nokian tulokseen.

Liitetiedot

1. Laadintaperiaatteet

Nämä Nokian tilintarkastamattomat, konsolidoidut ja lyhennetyt tilinpäätöstiedot on laadittu IAS 34 -standardin (Osavuosikatsaukset) mukaisesti. Lyhennettyjä tilinpäätöstietoja tulee lukea yhdessä vuoden 2015 tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös on laadittu IASB:n julkaisemien EU:n käyttöön hyväksymien IFRS-standardien mukaisesti. Näitä tilinpäätöstietoja laadittaessa on noudatettu samoja laskentaperiaatteita ja laskentamenetelmiä sekä käytetty harkintaa samalla tavalla kuin vuoden 2015 tilinpäätöksessä, paitsi siltä osin kuin alla on kuvattu uuteen segmenttiraportointirakenteeseen liittyen.

Konsernin johto hyväksyi tämän taloudellisen katsauksen julkistettavaksi 1. helmikuuta 2017.

Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Ei-IFRS tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista tai niiden sijasta, eivätkä Nokian käyttämät ei-IFRS-tunnusluvut välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden tai henkilöiden käyttämien samankaltaisesti nimettyjen erien kanssa. Vuoden 2016 toisesta neljänneksestä alkaen tiettyjä lisätietoja ja liitetietoja on sisällytetty näihin tilinpäätöstietoihin ESMAn (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) viimeaikaisten vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevien ohjeiden käyttöönottamiseksi.

Tässä esitetyt prosenttiosuudet ja tunnusluvut voivat sisältää pyöristyseroja, joten ne eivät välttämättä vastaa täsmällisesti esitettyjä kokonaissummia, ja ne voivat poiketa aiemmin julkaistuista taloudellisista katsauksista.

Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Nokia on muuttanut taloudellista raportointirakennettaan 4.1.2016 toteutuneen Alcatel-Lucent-kaupan seurauksena (kts. liitetieto 6 Hankitut liiketoiminnot). Meillä on kaksi liiketoimintaa: Nokian verkkoliiketoiminta ja Nokia Technologies, ja kolme raportoitavaa segmenttiä taloudellista raportointia varten: Nokian verkkoliiketoimintaan sisältyvät raportoitavat Ultra Broadband Networks ja IP Networks and Applications -segmentit sekä Nokia Technologies. Lisäksi esitämme tietyt segmenttikohtaiset tiedot konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta sekä lopetetuista toiminnoista. Luvut esitetään aina koskien Nokian jatkuvia toimintoja ellei toisin mainita. Yksityiskohtaisemmat tiedot Nokian uudistetusta raportointirakenteesta ja raportoitavista segmenteistä on esitetty liitetiedossa 3 Segmentti-informaatio ja eliminoinnit.

Tämän lisäksi Nokia julkistaa erillistä tietoa lopetettujen toimintojen osalta johtuen 4.12.2015 loppuun saatetusta HERE-liiketoiminnan myynnistä ja 25.4.2014 loppuun saatetusta yritysjärjestelystä, jossa Nokia myi olennaisilta osin koko Devices & Services -liiketoimintansa.

Näissä tilinpäätöstiedoissa esitetyt vertailutiedot on laadittu kuvaamaan Nokian jatkuvien toimintojen tulosta ikään kuin uusi taloudellinen raportointirakenne olisi ollut toiminnassa koko vuoden 2015. Tietyt laatimisperiaatteisiin liittyvät yhdenmukaistukset, oikaisut ja uudelleenluokittelut ovat olleet välttämättömiä ja näistä on esitetty lisätietoa 22.4.2016 julkaistun pörssitiedotteen Laatimisperusta-osiassa. Nämä oikaisut sisältävät myös joidenkin kulu- ja menoerien uudelleenluokittelua niiden luonteen ja yhdistetyn yhtiön laskentaperiaatteiden tuloslaskelmarivien määritelmien perusteella. Tällä on vaikutusta myös näissä tilinpäätöstiedoissa vuodelta 2015 esitettyihin lukuihin.

Nokia on ryhtynyt uudelleenorganisoimaan ja integroimaan nykyisiä liiketoimintojaan Kiinassa – mukaan lukien Alcatel-Lucent Shanghai Bellin (ASB) toiminnot. ASB:n omistavat Alcatel-Lucent (50 % ja lisäksi yksi osake) ja China Huaxin Post & Telecommunication Economy Development Center (China Huaxin, 50 % vähennettynä yhdellä osakkeella). Elokuussa 2015 Nokia ja China Huaxin allekirjoittivat aiesopimuksen Nokian Kiinan tietoliikenneinfrastruktuuri liiketoiminnan (Nokia Kiina) ja ASB:n yhdistämisestä uudeksi yhteisyritykseksi. Aiesopimuksen mukaisesti Nokia arvioi omistavansa 50 % ja lisäksi yhden osakkeen uudesta yhteisyrityksestä ja China Huaxinin omistavan loput osakkeet. Yhteisyritykseen siirrettävistä varoista saataisiin näiden käypään arvoon perustuva hyvitys. Uuden yhteisyrityksen suunnitellaan toimivan englanninkielisellä nimellä Nokia Shanghai Bell, ja se on tarkoitus rekisteröidä Kiinan vapaakauppa-alueella Shanghaissa.

Muutokset IAS 1 -standardeihin ja parannukset IFRS-standardien 2012-2014 paketti

Nokia otti 1. tammikuuta 2016 käyttöön muutoksia moniin IFRS-standardeihin IAS 1 standardin muutosten ja IASB:n vuosittaisen parannusprojektin 2012-2014 paketin seurauksena. Nämä sisältävät muutoksia laskentakäytäntöihin liittyen esittämiseen, kirjaamiseen tai arvostamiseen, mikä näkyy selvimmin lisäohjeistuksena harkinnan käyttämiseen olennaisuuden soveltamisessa tilinpäätöksen rivien yhdistämisessä ja erottamisessa sekä yleisemmin tilinpäätöksen esittämisessä.

Valuuttakurssimuutosten vaikutus, jatkuvat toiminnot, arvio (tilintarkastamaton)

	10-12/2016		10-12/2015		7-9/2016	
	Liikevaihto	Liiketoiminnan kulut	Liikevaihto	Liiketoiminnan kulut	Liikevaihto	Liiketoiminnan kulut
EUR	~25 %	~25 %	~35 %	~30 %	~25 %	~25 %
USD	~50 %	~45 %	~35 %	~35 %	~50 %	~45 %
CNY	~10 %	~10 %	~10 %	~10 %	~10 %	~10 %
Muut	~15 %	~20 %	~20 %	~25 %	~15 %	~20 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

31.12.2016 taseessa 1 EUR = 1,05 USD

30.9.2016 taseessa 1 EUR = 1,12 USD

31.12.2015 taseessa 1 EUR = 1,09 USD

Valuuttakurssit

Nokia on maailmanlaajuisesti toimiva yhtiö, jonka liikevaihto syntyy useissa maissa ja jonka laskutus tapahtuu useissa eri valuutoissa. Tästä johtuen liiketoimintamme ja liiketoimintamme tulos ovat alttiita vaihteluille raportointivaluuttamme euron sekä muiden valuuttojen, kuten Yhdysvaltojen dollarin ja Kiinan juanin, vaihtokursseissa. Vähentääksemme valuuttakurssivaihteluiden vaikutusta tulokseemme suojaamme operatiiviset ennakoidut nettorahavirrat yleensä 12 kuukauden suojaushorisontilla. Suurimpaan osaan suojauksista sovelletaan suojauslaskentaa.

2. Ei-IFRS-täsmäytys, jatkuvat toiminnot (tilintarkastamaton)

Nokia antaa raportoitujen IFRS-tietojen lisäksi tiettyjä ei-IFRS-tietoja, jotka kuvaavat liiketoiminnan jatkuvaa toiminnallista tuloksellisuutta. Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta. Nokia uskoo, että ei-IFRS-tunnuslukumme antavat sekä yhtiön johdolle että sijoittajille täydentävää tietoa Nokian liiketoiminnan tuloksen kehityksestä ilman yllä kuvattuja eriä. Ei-IFRS-tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista tai niiden sijasta, vaan niitä tulee tarkastella yhdessä niitä lähinnä vastaavien raportoitujen IFRS-tunnuslukujen kanssa.

EUR milj.	Ei-IFRS	Ei-IFRS	Raportoitu	Ei-IFRS	Ei-IFRS	Raportoitu	Ei-IFRS	Ei-IFRS	Raportoitu	Ei-IFRS	Ei-IFRS	Raportoitu
	10- 12/2016	oikaisut 10- 12/2016	10-12/2016	10- 12/2015	oikaisut 10- 12/2015	10- 12/2015	1- 12/2016	oikaisut 1- 12/2016	1- 12/2016	1- 12/2015	oikaisut 1- 12/2015	1- 12/2015
Liikevaihto	6 715	-74	6 641	3 609	0	3 609	23 945	-331	23 614	12 499	0	12 499
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-3 897	-85	-3 983	-1 916	0	-1 916	-14 356	-801	-15 157	-6 998	36	-6 962
Bruttokate	2 818	-159	2 659	1 693	0	1 693	9 589	-1 133	8 456	5 501	35	5 536
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>42,0 %</i>		<i>40,0 %</i>	<i>46,9 %</i>		<i>46,9 %</i>	<i>40,0 %</i>		<i>35,8 %</i>	<i>44,0 %</i>		<i>44,3 %</i>
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 075	-185	-1 260	-531	-9	-540	-4 222	-683	-4 904	-2 042	-38	-2 080
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>16 %</i>		<i>19 %</i>	<i>15 %</i>		<i>15 %</i>	<i>18 %</i>		<i>21 %</i>	<i>16 %</i>		<i>17 %</i>
Myynnin ja hallinnon kulut	-809	-162	-971	-437	-70	-507	-3 134	-685	-3 819	-1 626	-145	-1 771
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>12 %</i>		<i>15 %</i>	<i>12 %</i>		<i>14 %</i>	<i>13 %</i>		<i>16 %</i>	<i>13 %</i>		<i>14 %</i>
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	6	-116	-110	11	-14	-3	-61	-772	-833	126	-114	12
Liikevoitto/tappio	940	-622	317	736	-93	643	2 172	-3 272	-1 100	1 958	-261	1 697
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>14,0 %</i>		<i>4,8 %</i>	<i>20,4 %</i>		<i>17,8 %</i>	<i>9,1 %</i>		<i>-4,7 %</i>	<i>15,7 %</i>		<i>13,6 %</i>
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta	11	0	11	17	0	17	18	0	18	29	0	29
Rahoitustuotot ja -kulut	-72	0	-72	-46	0	-46	-246	-41	-287	-186	0	-186
Tulos ennen veroja	879	-622	257	707	-92	615	1 944	-3 313	-1 369	1 800	-260	1 540
Tuloverokulut/-tuotot	-204	605	401	-132	17	-115	-695	1 151	457	-409	63	-346
Jatkuvien toimintojen voitto/tappio	676	-17	658	575	-76	499	1 250	-2 162	-912	1 392	-197	1 194
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos	672	-13	659	574	-76	498	1 276	-2 027	-751	1 390	-197	1 192
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta	4	-5	0	1	0	1	-26	-134	-161	2	0	2
<i>Poistot yhteensä</i>	<i>-119</i>	<i>-283</i>	<i>-402</i>	<i>-54</i>	<i>-21</i>	<i>-75</i>	<i>-552</i>	<i>-1 042</i>	<i>-1 594</i>	<i>-207</i>	<i>-79</i>	<i>-286</i>
<i>EBITDA</i>	<i>1 070</i>	<i>-339</i>	<i>731</i>	<i>807</i>	<i>-72</i>	<i>735</i>	<i>2 742</i>	<i>-2 230</i>	<i>512</i>	<i>2 194</i>	<i>-182</i>	<i>2 012</i>
<i>Osakeperusteisten ohjelmien kulukirjaukset</i>	<i>32</i>	<i>0</i>	<i>32</i>	<i>20</i>	<i>0</i>	<i>20</i>	<i>130</i>	<i>0</i>	<i>130</i>	<i>67</i>	<i>0</i>	<i>67</i>

10-12/2016

EUR milj.	Liikevaihto	Hankinnan ja valmistuksen kulut	Tutkimus- ja kehityskulut	Myyntin ja hallinnon kulut	Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Rahoitustuotot ja -kulut	Tuloverokulut/-tuotot	Jatkuvien toimintojen voitto/tappio
Ei-IFRS	6 715	-3 897	-1 075	-809	6	940	-72	-204	676
Käyttöpääomaan liittyvät hankintamenojen kohdentamiset	-74					-74			-74
Hankittujen aineettomien oikeuksien poistot		-2	-159	-98	-9	-268			-268
Transaktiokulut, siihen liittyvät kulut sekä integraatiokulut johtuen Alcatel-Lucent transaktiosta		-1	-1	-60		-62			-62
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut					-107	-107			-107
Tuotevalikoimaintegraatioon liittyvät kulut		-82	-25	-4		-111			-111
Yllä olevien ei-IFRS-erien verovaikutukset						0		155	155
Toimintamallin yhdistäminen						0		439	439
Laskennalliset verot verokannan muutoksen seurauksena						0		11	11
Ei-IFRS oikaisut yhteensä	-74	-85	-185	-162	-116	-622	0	605	-17
Raportoitu	6 641	-3 983	-1 260	-971	-110	317	-72	401	658

10-12/2015

EUR milj.	Liikevaihto	Hankinnan ja valmistuksen kulut	Tutkimus- ja kehityskulut	Myyntin ja hallinnon kulut	Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Rahoitustuotot ja -kulut	Tuloverokulut/-tuotot	Jatkuvien toimintojen voitto/tappio
Ei-IFRS	3 609	-1 916	-531	-437	11	736	-46	-132	575
Hankittujen aineettomien oikeuksien poistot			-9	-11		-21			-21
Transaktiokulut, siihen liittyvät kulut sekä integraatiokulut johtuen Alcatel-Lucent transaktiosta				-59		-59			-59
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut					-16	-16			-16
Sopimusvelvoitteista johtuvat kulut ja projektitappiot					1	1			1
Liiketoimintojen myynti					2	2			2
Yllä olevien ei-IFRS-erien verovaikutukset						0		17	17
Ei-IFRS oikaisut yhteensä	0	0	-9	-70	-14	-93	0	17	-76
Raportoitu	3 609	-1 916	-540	-507	-3	643	-46	-115	499

1-12/2016										
EUR milj.	Liikevaihto	Hankinnan ja valmistuksen kulut	Tutkimus- ja kehityskulut	Myyntin ja hallinnon kulut	Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Rahoitustuotot ja -kulut	Tuloverokulut/-tuotot	Jatkuvien toimintojen voitto/tappio	
Ei-IFRS	23 945	-14 356	-4 222	-3 134	-61	2 172	-246	-695	1 250	
Käyttöpääomaan liittyvät hankintamenon kohdentamiset	-331	-509				-840			-840	
Hankittujen aineettomien oikeuksien poistot		-11	-619	-386	-9	-1 026			-1 026	
Transaktiokulut, siihen liittyvät kulut sekä integraatiokulut johtuen Alcatel-Lucent transaktiosta		-2	-2	-294	3	-295			-295	
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut		-7	-3	-4	-759	-774			-774	
Tuotevalikoimaintegraatioon liittyvät kulut		-274	-61	-8	-6	-348			-348	
Muut ei-IFRS-oikaisut liikevoitossa		1	3	7		11			11	
Kulut velkojen ennakaisesta lunastuksesta						0	-41		-41	
Yllä olevien ei-IFRS-erien verovaikutukset						0		736	736	
Toimintamallin yhdistäminen						0		439	439	
Yhtiöiden yhdistäminen						0		-25	-25	
Laskennallinen verohyöty verokannan muutoksesta johtuen						0		1	1	
Ei-IFRS oikaisut yhteensä	-331	-801	-683	-685	-772	-3 272	-41	1 151	-2 161	
Raportoitu	23 614	-15 157	-4 904	-3 819	-833	-1 100	-287	457	-912	

1-12/2015										
EUR milj.	Liikevaihto	Hankinnan ja valmistuksen kulut	Tutkimus- ja kehityskulut	Myyntin ja hallinnon kulut	Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	Liikevoitto	Rahoitustuotot ja -kulut	Tuloverokulut/-tuotot	Jatkuvien toimintojen voitto/tappio	
Ei-IFRS	12 499	-6 998	-2 042	-1 626	126	1 958	-186	-409	1 392	
Hankittujen aineettomien oikeuksien poistot		-2	-35	-44		-81			-81	
Transaktiokulut, siihen liittyvät kulut sekä integraatiokulut johtuen Alcatel-Lucent transaktiosta				-100		-100			-100	
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut			-3		-120	-123			-123	
Sopimusvelvoitteista johtuvat kulut ja projektitappiot					5	5			5	
Myytyihin liiketoimintoihin liittyvä hankinnan ja valmistuksen kulujen korjaus		37				37			37	
Liiketoimintojen myynti					2	2			2	
Yllä olevien ei-IFRS-erien verovaikutukset						0		63	63	
Ei-IFRS oikaisut yhteensä	0	36	-38	-145	-114	-261	0	63	-197	
Raportoitu	12 499	-6 962	-2 080	-1 771	12	1 697	-186	-346	1 194	

3. Segmentti-informaatio ja eliminoinnit, jatkuvat toiminnot (tilintarkastamaton)

Meillä on kaksi liiketoimintaa: Nokian verkkoliiketoiminta ja Nokia Technologies, ja kolme raportoitavaa segmenttiä taloudellista raportointia varten: Nokian verkkoliiketoimintaan sisältyvät raportoitavat Ultra Broadband Networks- ja IP Networks and Applications -segmentit sekä Nokia Technologies. Lisäksi esitämme tietyt segmenttikohtaiset tiedot Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta sekä lopetetusta toiminnosta. Luvut esitetään aina koskien Nokian jatkuvia toimintoja ellei toisin mainita.

Olemme yhdistäneet Fixed Networks ja Mobile Networks -toimintasegmentit yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi nimeltään Ultra Broadband Networks ja IP/Optical Networks- and Applications & Analytics-toimintasegmentit yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi nimeltään IP Networks and Applications. Yhdistetyillä toimintasegmenteillä on samankaltaiset taloudelliset ominaispiirteet ja samankaltaiset tuotteet, tuotantoprosessit, jakelussa käytettävät menetelmät ja asiakkaat. Ne myös toimivat samankaltaisessa sääntely-ympäristössä.

Ylin operatiivinen päätöksentekijä saa kuukausittain taloudellista tietoa Nokian toiminta- ja raportoitavista segmenteistä. Raportoitavien segmenttien keskeisiin taloudellisiin tunnuslukuihin kuuluvat lähinnä liikevaihto sekä liikevoitto. Ylin operatiivinen päätöksentekijä arvioi segmenttien suoriutumista ja allokoii niille resursseja liikevoiton perusteella.

Ultra Broadband Networks

Ultra Broadband Networks -segmentti sisältää Mobile Networks- ja Fixed Networks -liiketoimintaryhmät.

Mobile Networks -liiketoimintaryhmän toimialan johtavaan tuotevalikoimaan sisältyvät langattomien verkkojen kokonaisratkaisut mukaan lukien teleoperaattoreille ja yrityksille tarjottavat laitteet, ohjelmistot sekä palvelut ja ratkaisut keskeisten toimialojen kuten yleisen turvallisuuden ja esineiden internetin alueella. Mobile Networks -liiketoimintaryhmään sisältyvät seuraavat yksiköt:

- Radio Networks -yksikkö, joka tarjoaa makrotason radioverkkojen 2G-, 3G ja LTE-tekniikkaan perustuvat mobiilidata- ja puheratkaisut sekä siirtymisen tulevaan 5G-standardiin.
- Converged Core -yksikkö on Mobile Networks -liiketoimintaryhmän pilvipalveluihin keskittynyt yksikkö. Yksikkö tarjoaa markkinoiden johtavan tuotevalikoiman 3G-runkoverkon, IMS-multimediaspalveluiden, LTE-puheratkaisujen, SDM-ratkaisujen, pilvipalveluiden sekä virtualisoidun ohjelmistojen ja infrastruktuurin alueilla.
- Advanced Mobile Networks Solutions -yksikkö tarjoaa kattavia innovatiivisia ratkaisuja, ja on vastuussa esineiden internetin alueen ja julkisen sektorin ratkaisusta mukaan lukien yleinen turvallisuus ja mikroaaltoratkaisut. Yksikkö tarjoaa lisäksi Nokian palkittuun pienten solujen tekniikkaan liittyvät ratkaisut ja lisensoimattomat ratkaisut kuten Wi-Fi ja MulteFire. Yksikön kohderyhmään kuuluvat sekä operaattori- että niiden oheisasiakkaat.
- Global Services -yksikkö tukee asiakkaita mobiiliverkkojen suunnittelussa, käyttöönotossa, optimoinnissa ja ylläpidossa. Sen palvelujen kattavuus, laatu, tehokkuus ja innovaatiot tuottavat asiakkaille lisäarvoa viidellä liiketoiminta-alueella: verkkojen suunnittelu- ja optimointipalvelut, verkkojen asennuspalvelut, järjestelmäintegraatiopalvelut, verkonhallintapalvelut ja verkkojen ylläpitopalvelut.

Fixed Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa kupari- ja kuituyhteyksiin perustuvia tuotteita, ratkaisuja ja palveluita. Tuotevalikoima mahdollistaa asiakkaille räätälöidyt eri teknologioita yhdistävät ratkaisut hyödyntämällä kuitua silloin kun se on asiakkaalle taloudellisesti kannattavaa. Fixed Networks -liiketoimintaryhmään sisältyvät seuraavat yksiköt:

- Broadband Access -yksikkö, joka tarjoaa edistyneitä kuparipohjaisia ratkaisuja kuten erittäin nopea digitaalinen VDSL2-liittymä ja innovatiivinen vektorointitekniikka, joka vähentää puheen ylikuulumista ja parantaa suorituskykyä. Yksikkö kehittää lisäksi kotikäyttöön tarkoitettuja valokuituratkaisuja kuten Gigabit Passive Optical Networks (GPON) -kuituyhteystekniikkaa ja johtavia uuden sukupolven valokuituyhteystekniologioita kuten TWDM-PON-tekniikkaa.
- Digital Home -yksikön tuotevalikoimaan kuuluu käyttäjien omiin tiloihin tuotavien laajakaistaverkkolaitteiden kehitys painopistealueenaan kuitupohjaiset verkkolaitteet. Painopistealuetta on laajennettu lähiaikoina erityisesti yrityksille räätälöityihin ratkaisuihin kuten Residential Gateway (RGW)- ja esineiden internetin alueen ratkaisut.
- Access Management Solutions -yksikkö tarjoaa kiinteiden verkkojen kokonaisratkaisuja. Näihin kuuluvat muun muassa lisäarvoa tuovat ratkaisut toimintojen tehostamiseen ja toimintakulujen merkittävään vähentämiseen.
- Fixed Networks Services -yksikön palveluvalikoima koostuu käyttöönotto-, ylläpito- ja asiantuntijapalveluista esimerkiksi kupari- ja kuituyhteyksien kehittämisessä, puhelinverkkojen uudistamisessa, verkkoasennuksissa, kaapeloinneissa sekä monitoimittajaratkaisujen ylläpidossa.

IP Networks and Applications

IP Networks and Applications -segmenttiin sisältyvät IP/Optical Networks- ja Applications & Analytics -liiketoimintaryhmät.

IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa keskeisiä IP-reititykseen ja optiseen siirtoon liittyviä järjestelmiä, ohjelmistoja ja palveluja erittäin suurikapasiteettisen maailmanlaajuisen internet- ja tietoliikenneverkkoinfrastruktuurin rakentamiseen. IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmään sisältyvät seuraavat yksiköt:

- IP-Routing-yksikkö tarjoaa IP-ratkaisuja kehittyneisiin kuluttaja-, yritys- ja mobiilipalveluihin. Ratkaisut kattavat IP-runkoverkon ja reunaverkot, langattomat pakettiverkot, IP/Ethernet Metro -teknologioiden ratkaisut. Yksikköön sisältyy myös Nuage Networks, joka tarjoaa automatisoitua ja helppokäyttöistä datakeskusten hallintaa ja verkkoresurssien jakamista tehden siitä yhtä tehokasta kuin pilvilaskennasta ja tallennuksesta tietoteknisissä sovelluksissa. Yksikköön sisältyy myös Video, joka hyödyntää uusimpia pilvi- ja latausteknologioita poikkeuksellisen videokokemuksen tehokkaaseen tarjoamiseen.
- Optics-yksikkö tarjoaa Wavelength Division Multiplexing -teknologiaa ja aallonpituusreititystä, joiden avulla päästään suureen tiedonsiirtokapasiteettiin käyttämällä useita aallonpituuksia jokaisessa kuidussa ja reitittämällä aallonpituudet verkkoon dynaamisesti.

Applications & Analytics -liiketoimintaryhmä tarjoaa ohjelmistoratkaisuja käsittäen asiakaskokemuksen hallinnan, verkkotoimintojen käytön ja hallinnan, viestintä- ja yhteistyöratkaisut sekä laskutusjärjestelmät. Lisäksi Applications & Analytics -liiketoimintaryhmä tarjoaa alustoja pilvipalvelujen, esineiden internetin, turvallisuuden ja analytiikan alueille. Tuotevalikoima mahdollistaa sen, että digitaalisten palvelujen toimittajat ja yritykset voivat edistää innovaatiovauhtiaan, kaupallistaa palveluitaan ja optimoida asiakaskokemustaan. Applications & Analytics -liiketoimintaryhmään sisältyvät seuraavat yksiköt:

- Customer Experience Management -yksikkö tarjoaa monikanavaisen asiakaspalvelun ohjelmistoja sekä laitehallintaa kiinteille, mobiili- ja yritysverkoille mukaan lukien työnkulujen hallinta ja palvelulaadun varmistaminen.
- Emerging Businesses -yksikkö tarjoaa ohjelmistoja viestintä- ja yhteistyöratkaisujen, analytiikan, turvallisuuden, pilvipalveluiden ja esineiden internetin alueilla.
- Network and services -yksikkö tarjoaa ohjelmistoja asiakkaiden monitoimittajaverkkojen hallintaan ja automaatioon.
- Policy and charging -yksikkö tarjoaa ohjelmistoja, jotka auttavat satoja palveluntarjoajia maailmanlaajuisesti sekä saamaan tuloja innovatiivisen palvelutarjonnan kautta että ottamaan käyttöön uusia liiketoimintamalleja.
- Applications & Analytics Services -yksikkö tarjoaa palveluita ja konsultointia asiakkaiden verkkoratkaisujen uudistamiseen auttamalla asiakkaita saamaan parhaan vastineen panostuksilleen.

Nokia Technologies

Nokia Technologies -liiketoimintaryhmällä on kaksi pää tavoitetta: olemassa olevan patenttilisensointiin keskittyvän liiketoimintansa kasvun ja uudistumisen edesauttaminen sekä uusien liiketoimintamahdollisuuksien luominen Nokialle perustuen täysin uudenlaisiin innovaatioihin avainteknologioissa ja -tuotteissa digitaalisen median ja digitaalisen terveyden alueilla.

- Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen suurin osa Nokia Technologiesin, Nokian verkkoliiketoiminnan ja Nokia Bell Labsin erillisten patenttiportfolioiden lisensointiin ja patentointiin liittyvästä liikevaihdosta ja niihin liittyvistä kuluista kirjataan Nokia Technologiesin yhteyteen. Jokainen raportoitava segmentti jatkaa erikseen tutkimus- ja kehityskulujensa kirjaamista.

Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut

Nokia esittää lisäksi tietyt segmenttikohtaiset tiedot Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osiosta.

- Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osio sisältää Alcatel Submarine Networks- sekä Radio Frequency Systems -liiketoiminnot, jotka toimivat erillisinä yksikköinä. Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut -osio sisältää lisäksi Nokia Bell Labsin toimintakulut sekä tietyt yhtymätasoiset ja keskitetyt hallitut toimintakulut.

Segmenttien laskentaperiaatteet ovat vuoden 2015 yhdysvaltalaisen vuosikertomuksemme Form 20-F:n liitetiedon 1, Laskentaperiaatteet mukaiset. Konserni käsittelee segmenttien välisiä tuotteita ja siirtoja kuin ne olisi tehty kolmannen osapuolen kanssa eli vallitsevien markkinahintojen perusteella. Ei-IFRS oikaisuja ei kohdisteta segmenteille.

10-12/2016	Ultra Broadband Networks ¹	IP Networks and Applications ²	Nokian verkkoliiketoiminta yhteensä ³	Nokia Technologies	Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	Eliminoinnit	Ei-IFRS yhteensä	Ei-IFRS oikaisut ⁴	Nokia yhteensä
EUR milj.									
Liikevaihto	4 332	1 737	6 069	309	341	-3	6 715	-74	6 641
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-2 682	-921	-3 603	-21	-276	3	-3 897	-85	-3 983
Bruttokate	1 650	816	2 466	287	64	0	2 818	-159	2 659
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>38,1 %</i>	<i>47,0 %</i>	<i>40,6 %</i>	<i>92,9 %</i>	<i>18,8 %</i>		<i>42,0 %</i>		<i>40,0 %</i>
Tutkimus- ja kehityskulut	-596	-336	-932	-70	-73	0	-1 075	-185	-1 260
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>14 %</i>	<i>19 %</i>	<i>15 %</i>	<i>23 %</i>	<i>21 %</i>		<i>16 %</i>		<i>19 %</i>
Myyntin ja hallinnon kulut	-488	-200	-688	-63	-58	0	-809	-162	-971
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>11 %</i>	<i>12 %</i>	<i>11 %</i>	<i>20 %</i>	<i>17 %</i>		<i>12 %</i>		<i>15 %</i>
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	8	0	8	4	-6	0	6	-116	-110
Liikevoitto/-tappio	574	280	854	158	-73	0	940	-622	317
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>13,3 %</i>	<i>16,1 %</i>	<i>14,1 %</i>	<i>51,1 %</i>	<i>-21,4 %</i>		<i>14,0 %</i>		<i>4,8 %</i>
<i>Poistot yhteensä</i>	<i>-61</i>	<i>-43</i>	<i>-104</i>	<i>-3</i>	<i>-12</i>	<i>0</i>	<i>-119</i>	<i>-283</i>	<i>-402</i>
<i>Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta</i>	<i>11</i>	<i>0</i>	<i>11</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>11</i>	<i>0</i>	<i>11</i>
<i>EBITDA</i>	<i>646</i>	<i>324</i>	<i>970</i>	<i>162</i>	<i>-61</i>	<i>0</i>	<i>1 070</i>	<i>-339</i>	<i>731</i>

¹ Mobile Networks -liikevaihto 3 787 miljoonaa euroa, Fixed Networks -liikevaihto 544 miljoonaa euroa.

² IP Routing -liikevaihto 814 miljoonaa euroa, Optical Networks -liikevaihto 459 miljoonaa euroa ja Applications & Analytics -liikevaihto 464 miljoonaa euroa.

³ Sisältää services-liikevaihtoa 2 484 miljoonaa euroa.

⁴ Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja -integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta.

10-12/2015	Ultra Broadband Networks ¹	IP Networks and Applications ²	Nokian verkkoliiketoiminta yhteensä ³	Nokia Technologies	Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	Eliminoinnit	Ei-IFRS yhteensä	Ei-IFRS oikaisu ⁴	Nokia yhteensä
EUR milj.									
Liikevaihto	2 815	395	3 210	403	0	-4	3 609	0	3 609
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-1 748	-170	-1 918	-2	0	4	-1 916	0	-1 916
Bruttokate	1 067	224	1 292	401	0	0	1 693	0	1 693
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>37,9 %</i>	<i>56,7 %</i>	<i>40,2 %</i>	<i>99,5 %</i>	<i>0,0 %</i>		<i>46,9 %</i>		<i>46,9 %</i>
Tutkimus- ja kehityskulut	-380	-67	-447	-60	-24	0	-531	-9	-540
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>13 %</i>	<i>17 %</i>	<i>14 %</i>	<i>15 %</i>	<i>0 %</i>		<i>15 %</i>		<i>15 %</i>
Myyntin ja hallinnon kulut	-303	-73	-376	-33	-29	0	-437	-70	-507
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>11 %</i>	<i>18 %</i>	<i>12 %</i>	<i>8 %</i>	<i>0 %</i>		<i>12 %</i>		<i>14 %</i>
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	21	5	26	7	-22	0	11	-14	-3
Liikevoitto/-tappio	405	90	495	316	-74	0	736	-93	643
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>14,4 %</i>	<i>22,8 %</i>	<i>15,4 %</i>	<i>78,4 %</i>	<i>0,0 %</i>		<i>20,4 %</i>		<i>17,8 %</i>
<i>Poistot yhteensä</i>	<i>-41</i>	<i>-9</i>	<i>-51</i>	<i>-1</i>	<i>-2</i>	<i>0</i>	<i>-54</i>	<i>-21</i>	<i>-75</i>
<i>Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta</i>	<i>17</i>	<i>0</i>	<i>17</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>17</i>	<i>0</i>	<i>17</i>
EBITDA	463	99	562	317	-72	0	807	-72	735

¹ Mobile Networks -liikevaihto 2 776 miljoonaa euroa, Fixed Networks -liikevaihto 39 miljoonaa euroa.

² IP Routing -liikevaihto 147 miljoonaa euroa, Applications & Analytics -liikevaihto 247 miljoonaa euroa.

³ Sisältää services-liikevaihtoa 1 495 miljoonaa euroa.

⁴ Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja -integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta.

7-9/2016	Ultra Broadband Networks ¹	IP Networks and Applications ²	Nokian verkkoliiketoiminta yhteensä ³	Nokia Technologies	Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	Eliminoinnit	Ei-IFRS yhteensä	Ei-IFRS oikaisu ⁴	Nokia yhteensä
EUR milj.									
Liikevaihto	3 903	1 419	5 322	353	298	-22	5 950	-60	5 890
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-2 516	-823	-3 340	-12	-256	22	-3 586	-88	-3 674
Bruttokate	1 386	596	1 982	341	41	0	2 365	-149	2 216
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>35,5 %</i>	<i>42,0 %</i>	<i>37,2 %</i>	<i>96,6 %</i>	<i>13,8 %</i>		<i>39,7 %</i>		<i>37,6 %</i>
Tutkimus- ja kehityskulut	-577	-305	-882	-65	-70	0	-1 017	-179	-1 196
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>15 %</i>	<i>21 %</i>	<i>17 %</i>	<i>18 %</i>	<i>23 %</i>		<i>17 %</i>		<i>20 %</i>
Myyntin ja hallinnon kulut	-479	-191	-669	-50	-61	0	-781	-145	-925
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>12 %</i>	<i>13 %</i>	<i>13 %</i>	<i>14 %</i>	<i>20 %</i>		<i>13 %</i>		<i>16 %</i>
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-4	5	1	0	-11	0	-11	-29	-39
Liikevoitto/-tappio	326	106	432	225	-101	0	556	-501	55
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>8,4 %</i>	<i>7,5 %</i>	<i>8,1 %</i>	<i>63,7 %</i>	<i>-33,9 %</i>		<i>9,3 %</i>		<i>0,9 %</i>
<i>Poistot yhteensä</i>	<i>-86</i>	<i>-36</i>	<i>-122</i>	<i>-2</i>	<i>-11</i>	<i>0</i>	<i>-135</i>	<i>-240</i>	<i>-375</i>
<i>Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>3</i>
EBITDA	415	142	557	227	-91	0	693	-261	432

¹ Mobile Networks -liikevaihto 3 318 miljoonaa euroa, Fixed Networks -liikevaihto 585 miljoonaa euroa.

² IP Routing -liikevaihto 697 miljoonaa euroa, Optical Networks -liikevaihto 351 miljoonaa euroa ja Applications & Analytics -liikevaihto 372 miljoonaa euroa.

³ Sisältää services-liikevaihtoa 1 972 miljoonaa euroa.

⁴ Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja -integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta.

1-12/2016	Ultra Broadband Networks ¹	IP Networks and Applications ²	Nokian verkkoliiketoiminta yhteensä ³	Nokia Technologies	Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	Eliminoinnit	Ei-IFRS yhteensä	Ei-IFRS oikaisu ⁴	Nokia yhteensä
EUR milj.									
Liikevaihto	15 770	6 029	21 799	1 053	1 145	-53	23 945	-331	23 614
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-10 043	-3 371	-13 413	-42	-953	53	-14 356	-801	-15 157
Bruttokate	5 727	2 659	8 386	1 011	192	0	9 589	-1 133	8 456
<i>% liikevaihdosta</i>	36,3 %	44,1 %	38,5 %	96,0 %	16,8 %		40,0 %		35,8 %
Tutkimus- ja kehityskulut	-2 405	-1 285	-3 691	-250	-282	0	-4 222	-683	-4 904
<i>% liikevaihdosta</i>	15 %	21 %	17 %	24 %	25 %		18 %		21 %
Myynnin ja hallinnon kulut	-1 936	-784	-2 720	-184	-230	0	-3 134	-685	-3 819
<i>% liikevaihdosta</i>	12 %	13 %	12 %	17 %	20 %		13 %		16 %
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-24	-16	-40	1	-21	0	-61	-772	-833
Liikevoitto/-tappio	1 362	573	1 935	579	-341	0	2 172	-3 272	-1 100
<i>% liikevaihdosta</i>	8,6 %	9,5 %	8,9 %	55,0 %	-29,8 %		9,1 %		-4,7 %
<i>Poistot yhteensä</i>	-347	-151	-498	-8	-45	0	-552	-1 042	-1 594
<i>Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta</i>	18	0	18	0	0	0	18	0	18
<i>EBITDA</i>	1 727	723	2 451	587	-296	0	2 742	-2 230	512

¹ Mobile Networks -liikevaihto 13 405 miljoonaa euroa, Fixed Networks -liikevaihto 2 365 miljoonaa euroa.

² IP Routing -liikevaihto 2 941 miljoonaa euroa, Optical Networks -liikevaihto 1 562 miljoonaa euroa ja Applications & Analytics -liikevaihto 1 527 miljoonaa euroa.

³ Sisältää services-liikevaihtoa 8 414 miljoonaa euroa.

⁴ Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja -integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta.

1-12/2015	Ultra Broadband Networks ¹	IP Networks and Applications ²	Nokian verkkoliiketoiminta yhteensä ³	Nokia Technologies	Konsernin yhteiset toiminnot ja Muut	Eliminoinnit	Ei-IFRS yhteensä	Ei-IFRS oikaisu ⁴	Nokia yhteensä
EUR milj.									
Liikevaihto	10 158	1 328	11 486	1 027	0	-15	12 499	0	12 499
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-6 353	-652	-7 005	-7	0	15	-6 998	36	-6 962
Bruttokate	3 805	676	4 481	1 020	0	0	5 501	35	5 536
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>37,5 %</i>	<i>50,9 %</i>	<i>39,0 %</i>	<i>99,3 %</i>	<i>0,0 %</i>		<i>44,0 %</i>		<i>44,3 %</i>
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 470	-269	-1 739	-220	-84	0	-2 042	-38	-2 080
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>14 %</i>	<i>20 %</i>	<i>15 %</i>	<i>21 %</i>	<i>0 %</i>		<i>16 %</i>		<i>17 %</i>
Myyntin ja hallinnon kulut	-1 147	-274	-1 421	-108	-97	0	-1 626	-145	-1 771
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>11 %</i>	<i>21 %</i>	<i>12 %</i>	<i>11 %</i>	<i>0 %</i>		<i>13 %</i>		<i>14 %</i>
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	22	4	26	7	92	0	126	-114	12
Liikevoitto/-tappio	1 210	138	1 349	698	-89	0	1 958	-261	1 697
<i>% liikevaihdosta</i>	<i>11,9 %</i>	<i>10,4 %</i>	<i>11,7 %</i>	<i>68,0 %</i>	<i>0,0 %</i>		<i>15,7 %</i>		<i>13,6 %</i>
<i>Poistot yhteensä</i>	-158	-35	-193	-6	-8	0	-207	-79	-286
<i>Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksesta</i>	29	0	29	0	0	0	29	0	29
<i>EBITDA</i>	1 397	173	1 571	704	-80	0	2 194	-182	2 012

¹ Mobile Networks -liikevaihto 10 022 miljoonaa euroa, Fixed Networks -liikevaihto 136 miljoonaa euroa.

² IP Routing -liikevaihto 514 miljoonaa euroa, Applications & Analytics -liikevaihto 813 miljoonaa euroa.

³ Sisältää services-liikevaihtoa 5 424 miljoonaa euroa.

⁴ Ei-IFRS-tulokset eivät sisällä Alcatel-Lucent-kauppaan ja -integraatioon liittyviä kuluja. Ei-IFRS-tulokset eivät myöskään sisällä liikearvon arvonalentumiskuluja, aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita yrityskaupoista johtuvia hankintahinnan kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä eräitä muita eriä, jotka eivät välttämättä ole merkityksellisiä Nokian liiketoiminnan toiminnallisen tuloksen arvioinnin kannalta.

4. LIIKEVAIHTO ALUEITTAIN, jatkuvat toiminnot, raportoitu (tilintarkastamaton)

EUR milj.	10-12/2016	10-12/2015	Muutos		Muutos			
			10-12/2016 vrt. 10- 12/2015	7-9/2016	10-12/2016 vrt. 7-9/2016	1-12/2016	1-12/2015	1-12/2016 vrt. 1- 12/2015
Aasian ja Tyynenmeren alue	1 135	806	41 %	993	14 %	4 206	3 230	30 %
Eurooppa	1 836	1 200	53 %	1 541	19 %	6 393	3 812	68 %
Kiinan alue	608	482	26 %	780	-22 %	2 656	1 712	55 %
Latinalainen Amerikka	416	281	48 %	341	22 %	1 457	973	50 %
Lähi-itä ja Afrikka	614	356	72 %	465	32 %	1 871	1 177	59 %
Pohjois-Amerikka	2 032	484	320 %	1 769	15 %	7 031	1 594	341 %
Yhteensä	6 641	3 609	84 %	5 890	13 %	23 614	12 499	89 %

5. HENKILÖSTÖ ALUEITTAIN, jatkuvat toiminnot (tilintarkastamaton)

	31.12.2016	31.12.2015	Muutos		Muutos	
			31.12.2016 vrt. 31.12.2015	30.9.2016	31.12.2016 vrt. 30.9.2016	
Aasian ja Tyynenmeren alue	22 217	16 663	33 %	22 025	1 %	
Eurooppa	37 616	22 171	70 %	37 790	0 %	
Kiinan alue	18 092	8 485	113 %	18 598	-3 %	
Latinalainen Amerikka	3 927	2 459	60 %	3 967	-1 %	
Lähi-itä ja Afrikka	3 890	2 275	71 %	3 985	-2 %	
Pohjois-Amerikka	15 133	3 665	313 %	15 422	-2 %	
Yhteensä	100 875	55 718	81 %	101 787	-1 %	

6. HANKITUT LIIKETOIMINNAT, raportoitu (tilintarkastamaton)

Alcatel-Lucentin hankinta

Nokia ja Alcatel-Lucent julkistivat 15.4.2015 aikeensa yhdistyä toteuttamalla julkisen osakevaihtotarjouksen Ranskassa ja Yhdysvalloissa. Alcatel-Lucent on maailmanlaajuinen edelläkävijä IP-verkko-, ultralaajakaista- ja pilviteknologioiden alalla. Yhdistynyt yhtiö hyödyntää liiketoimintojensa, toisiaan täydentävien teknologioiden, portfolioiden ja maantieteellisen läsnäolon sekä vertaansa vailla olevan innovaatiokyvyyden yhdistynyttä laajuutta johtaakseen uuden sukupolven verkkoteknologiissa ja palveluissa sekä mahdollistaakseen pääsyn laajemmalle saavutettavissa olevalle parempien kasvumahdollisuuksien markkinalle.

Nokia sai määräysvallan Alcatel-Lucentissa 4.1.2016, kun Ranskan arvopaperimarkkinaviranomainen, Autorité des Marchés Financiers (AMF) julkisti onnistuneen osakevaihtotarjouksen ensisijaisen tarjousajan alustavan tuloksen. AMF:n General Regulation -säännösten mukaisesti Nokia käynnisti 14.1.2016 osakevaihtotarjouksessa jatkettun tarjousajan niistä Alcatel-Lucentin liikkeeseen laskemista oman pääoman ehtoista instrumenteista, joita ei annettu vaihdettavaksi julkisen osakevaihtotarjouksen ensisijaisena tarjousaikana. Jatkettu tarjousaika päättyi 3.2.2016. Nokia on määritellyt ensisijaisen ja jatkettun osakevaihtotarjouksen olevan toisiinsa yhteydessä olevia transaktioita, jotka tulee käsitellä yhdessä yhtenä järjestelynä, ottaen huomioon, että jatkettu osakevaihtotarjous on AMF:n General Regulation -säännösten vaatimus ja että se perustuu samoihin ehtoihin kuin ensisijainen osakevaihtotarjous.

Julkisissa osakevaihtotarjouksissa kaikki Alcatel-Lucentin osakkeiden, Alcatel-Lucent American Depository Share -osaketalletustodistusten (ALU ADS) ja OCEANE-vaihtovelkakirjalainojen haltijat (yhdessä Alcatel-Lucentin oman pääoman ehtoiset instrumentit) voivat vaihtaa Alcatel-Lucentin oman pääoman ehtoiset instrumenttinsa Nokian osakkeisiin ja Nokian American Depository Share -osaketalletustodistuksiin (Nokia ADS) saaden 0,55 uutta Nokian osaketta tai osaketalletustodistusta jokaisesta Alcatel-Lucentin osakkeesta tai ALU ADS -osaketalletustodistuksesta.

Osakevaihtotarjouksen ensisijaisen ja jatkettun tarjousajan seurauksena konsernilla oli 90,34 % Alcatel-Lucentin kaikista osakkeista ja vähintään 90,25 % äänistä. Nokia laski liikkeeseen yhteensä 1 776 379 756 uutta Nokian osaketta osakevaihtotarjouksessa vastikkeena Alcatel-Lucentin oman pääoman ehtoista instrumenteista.

Alcatel-Lucentin osakkeet ja American Depository Receipt -osaketalletustodistukset, jotka Nokia hankki jatkettun tarjousajan päättymisen jälkeen (mukaan lukien määräysvallattomien omistajien julkisessa ostotarjouksessa ja lunastusmenettelyssä hankitut), käsiteltiin oman pääoman tapahtumina Alcatel-Lucentin määräysvallattomien omistajien kanssa. Näin ollen Nokian näistä instrumenteista vastikkeena liikkeeseen laskemat uudet osakkeet ja rahavaroina maksamat kauppahinnat kirjattiin suoraan omaan pääomaan määräysvallattomien omistajien osuutta vähentämään. Osakevaihtotarjoukseen liittyvien transaktioiden jälkeiset OCEANE-vaihtovelkakirjalainojen hankinnat käsiteltiin velan kuoletuksina lainan velkacomponentin osalta ja oman pääoman tapahtumina määräysvallattomien omistajien kanssa lainan oman pääoman komponentin osalta.

Osakevaihtotarjouksen päättymisen jälkeen Nokia on tehnyt seuraavat transaktiot liittyen niiden jäljellä olevien Alcatel-Lucentin oman pääoman ehtoisten instrumenttien hankintaan, jotka eivät vielä ole Nokian hallussa:

- 12.2.2016 Nokia vaihtoi OCEANE-vaihtovelkakirjalainat, jotka se hankki ensisijaisen ja jatkettun vaihtotarjouksen seurauksena, Alcatel-Lucentin osakkeisiin.
- 19.2.2016 Nokia ilmoitti laskeneensa liikkeeseen 6 501 503 uutta Nokian osaketta, jotka on annettu vaihdettavaksi Alcatel-Lucentin osakkeisiin yksityisessä transaktiossa samalla 0,55 -vaihtosuhteella, jota tarjottiin ensisijaisessa ja jatkettussa vaihtotarjouksessa. Tämä transaktio perustui yhtiön hallituksen päätökseen 18.2.2016.
- 9.5.2016 Nokia toteutti yhteensä 107 775 949 Alcatel-Lucentin osakkeen hankinnan JPMorgan Chase Bank N.A. -talletusyhteisöltä 17.3.2016 julkistetun osakkeiden ostosopimuksen mukaisesti laskemalla liikkeeseen 59 276 772 uutta Nokian osaketta. Nämä osakkeet jäivät jäljelle, kun Alcatel-Lucentin American Depository Receipt -osaketalletustodistuksia koskevan ohjelman peruutusaika oli kulunut umpeen ja ohjelma oli päättynyt 25.4.2016.
- 12.5.2016 Nokia sopi ostavansa 72 994 133 kappaletta Alcatel-Lucentin 2019 OCEANE -vaihtovelkakirjalainaa ja 19 943 533 kappaletta Alcatel-Lucentin 2020 OCEANE -vaihtovelkakirjalainaa käteisellä yksityisessä transaktiossa yhteensä 419 miljoonan euron kauppasummaa vastaan.
- 17.6.2016 Nokia osti 24 392 270 Alcatel-Lucentin osaketta, 9 614 661 kappaletta 2019 OCEANE -vaihtovelkakirjalainaa ja 2 290 001 kappaletta 2020 OCEANE -vaihtovelkakirjalainaa käteisvastiketta vastaan yksityisissä transaktioissa maksaen yhteensä 85 miljoonaa euroa osakkeista (joka vastaa yksikköhintaa 3,50 euroa per osake) ja 54 miljoonaa euroa OCEANE-vaihtovelkakirjalainoista (joka vastaa yksikköhintaa 4,51 euroa per 2019 OCEANE -vaihtovelkakirjalainaa ja 4,50 euroa per 2020 OCEANE -vaihtovelkakirjalainaa).

Näiden transaktioiden seurauksena Nokia omisti 95,32 % Alcatel-Lucentin kaikista osakkeista ja 95,25 % äänioikeuksista, mikä vastaa 95,15 %:n omistusta Alcatel-Lucentin kaikista osakkeista täysi laimennusvaikutus huomioiden.

6.9.2016 Nokia jätti Nokian ja Alcatel-Lucentin yhteisen tarjousasiakirjaluonnoksen AMF:lle liittyen ehdotettuun julkiseen ostotarjoukseen, jossa Nokia hankkii rahavastiketta vastaan ne Alcatel-Lucentin jäljellä olevat arvopaperit ("Osakkeet") ja OCEANE-vaihtovelkakirjalainat, joita se ei vielä omista ("Julkinen Ostotarjous"). Julkista Ostotarjousta seuraisi automaattisesti rahavastikkeella toteutettava lunastusmenettely koskien niitä Osakkeita ja OCEANE-vaihtovelkakirjalainoja, joita ei tarjota Julkiseen Ostotarjoukseen ("Lunastusmenettely", ja yhdessä Julkisen Ostotarjouksen kanssa "Tarjous") AMF:n General Regulation -säännöksen mukaisesti.

Nokia aloitti julkisen ostotarjouksen 22.9.2016, saatuaan sille hyväksynnän AMF:ltä 20.9.2016. Ostotarjouksen mukaisesti Nokia ehdottaa Osakkeiden ja OCEANE-vaihtovelkakirjalainojen haltijoille hankkivansa heidän arvopaperinsa. Julkisen Ostotarjouksen taloudelliset ehdot ovat seuraavat:

- 3,50 euroa jokaisesta Alcatel-Lucentin osakkeesta,
- 4,51 euroa jokaisesta OCEANE 2019 -vaihtovelkakirjalainasta ja
- 4,50 euroa jokaisesta OCEANE 2020 -vaihtovelkakirjalainasta.

Lunastusmenettelyssä ne Osakkeet ja OCEANE-vaihtovelkakirjalainat, joita ei tarjota Julkiseen Ostotarjoukseen, siirrettiin Nokialle vastaavia vastikkeita vastaan, ilman kuluja, kuin yllä mainitut Julkisessa Ostotarjouksessa maksetut vastikkeet. Jäljellä olevat Alcatel-Lucentin osakeoptiot ja palkkio-osakkeet muutettiin niin, että ne voidaan toteuttaa rahana tai Nokian osakkeina.

4.10.2016 AMF ilmoitti, että Pariisin muutoksenhakutuomioistuimeen on jätetty 30.9.2016 kanne, joka pyrkii kumoamaan AMF:n hyväksymispäätöksen koskien Tarjousta. Tarjoukseen liittyen Nokia panttasi 678 miljoonaa euroa kattamaan Alcatel-Lucentin jäljellä olevien arvopapereiden ostot. Panttaus tehtiin samassa yhteydessä kuin Nokian edustajapankki takasi Nokian Tarjouksen sisällön ja Nokian peruuttamattomat Tarjoukseen liittyvät velvollisuudet AMF:n General Regulation -säännöksen mukaisesti. Pantattu määrä vapautettiin osittain julkisessa ostotarjouksessa tapahtuneiden Alcatel-Lucentin arvopapereiden ostoja vastaavalla määrällä.

25.10.2016 AMF julkisti jatkettun aikataulun Tarjoukselle, jonka mukaan Julkisen ostotarjouksen voimassaoloaika päättyi 31.10.2016 ja lunastusmenettely toteutettiin 2.11.2016 AMF:n General Regulation -säännöksen mukaisesti.

2.11.2016 Julkisen Ostotarjouksen ja Lunastusmenettelyn seurauksena Nokia omistaa 100 % Alcatel-Lucentin kaikista osakkeista ja äänioikeuksista. Alcatel-Lucentin Osakkeet ja OCEANE-vaihtovelkakirjalainat poistettiin Euronext Pariisin säännellyltä markkinalta samana päivänä.

15.12.2016 asianomistajat peruiivat kanteen. Ratkaisusta johtuen sitoumukset, jotka Nokia teki varotoimenpiteenä AMF:lle liittyen sen päätökseen edetä lunastusmenettelyssä, eivät ole enää voimassa. Tämän johdosta sulkutilille tallennetut varat ja Alcatel-Lucentin arvopaperit on vapautettu Nokialle, eikä Nokia ole enää velvoitettu säilyttämään Alcatel-Lucent S.A.:ta erillisenä yksikkönä.

Hankintahinta

Hankintahinta muodostuu Nokian osakevaihtotarjouksissa hankkimien Alcatel-Lucentin oman pääoman ehtoisten instrumenttien käyvästä arvosta sekä siitä osuudesta Nokian osakkeilla maksettavien Alcatel-Lucentin osakeoptioiden ja palkkio-osakkeiden käyvästä arvosta, joka kohdistuu yhdistämistä edeltäville työsuorituksille. Hankintahinnan käypä arvo määritetään perustuen Nokian osakkeen päätöskurssiin Nasdaq Helsingissä 4.1.2016, joka oli 6,58 euroa sekä vaihtosuhteeseen, joka on 0,55 Nokian uutta osaketta jokaisesta Alcatel-Lucentin osakkeesta.

Hankintahinnan käypä arvo

EUR milj.

Alcatel-Lucentin osakkeet tai ADS:t	10 046
OCEANE-vaihtovelkakirjalainat	1 570
Hankintahinta, joka kohdistuu siihen osuuteen korvaavista osakeperusteisista maksuista, joihin on jo syntynyt oikeus	6
Hankintahinnan käypä arvo yhteensä	11 622

Hankintahinnan käypä arvo perustuu ensisijaisen ja jatkettun osakevaihtotarjouksen tuloksiin.

Hankintalaskelma

Nokia on saanut Alcatel-Lucentin hankinnan kirjanpito- ja sijoitusliiketoimintaan liittyvät analyysit ja hankintalaskelman laatimisen valmiiksi. Hankintalaskelman perusteella Nokia on kirjannut Alcatel-Lucentin avaavaan taseeseen 5 711 miljoonaa euroa aineettomia hyödykkeitä, 2 328 miljoonaa euroa laskennallisia verosaamia ja 425 miljoonaa euroa laskennallisia verovelkoja. Verrattuna vuoden 2016 kolmannen neljänneksen tilinpäätöksessä esitettyyn alustavaan hankintalaskelmaan näistä oikaisuksista seurasi 69 miljoonan euron vähennys liikearvoon. Nämä oikaisut liittyvät hankintahetkellä vallinneista tosiseikoista ja olosuhteista saatuihin lisätietoihin ja Nokian tekemiin analyyseihin.

Nokian vuoden 2016 kolmannen neljänneksen tulostiedotteen yhteydessä Nokia oli päätenyt siihen, että tietyillä laskennallisten verosaamien ja laskennallisten verovelkojen käypiin arvoihin tehdyillä oikaisulla oli merkittävä vaikutus Nokian vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tuloslaskelmaan kirjattuun verohyötyyn. Tämän seurauksena Nokia kirjasi 99 miljoonan euron oikaisun vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tuloslaskelmaansa sisältävään verohyötyyn. Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä hankintalaskelman valmistuessa tehdyillä oikaisulla ei ollut olennaista vaikutusta aiempien neljänneksen tilinpäätöksiin ja niiden vaikutus kirjattiin kumulatiivisena Nokian vuoden 2016 viimeisen neljänneksen tilinpäätökseen.

Avaava tase merkittävien varojen ja velkojen ryhmien osalta

EUR milj.

Pitkäaikaiset varat

Aineettomat hyödykkeet	5 711
Aineelliset hyödykkeet	1 412
Laskennalliset verosaamiset	2 328
Etuuspohjaiset eläkevarat	3 201
Muut pitkäaikaiset varat	687
	13 339

Lyhytaikaiset varat

Myyntisaamiset	2 813
Vaihto-omaisuus	1 992
Muut lyhytaikaiset varat	1 359
Rahavarat	6 198
	12 363

Hankitut varat

Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikaiset korolliset velat	4 037
Laskennalliset verovelat	425
Etuuspohjaiset eläkevelat ja muut työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät velat	4 464
Muut pitkäaikaiset velat	548
	9 473

Lyhytaikainen vieras pääoma

Lyhytaikaiset velat ja muut rahoitusvelat	671
Muut lyhytaikaiset velat	7 307
	7 978
Vastattavaksi otetut velat	17 450
<hr/>	
Hankitut yksilöitävissä olevat nettovarot	8 252
<hr/>	
Määräysvallaton osuus	1 714
Emoyhtön osakkeenomistajille kuuluva osuus hankituista yksilöitävissä olevista nettovaroista	6 538
Liikearvo	5 084
Hankintahinta	11 622

Alcatel-Lucent hankinnasta syntyvä liikearvo on 5,1 miljardia euroa, ja se johtuu pääasiassa merkittävistä mittakaavaeduista ja laajuudesta syntyvistä synergioista, joista Nokia odottaa hyötyvänsä osana uutta yhdistettyä yhtiötä. Alcatel-Lucent hankinnasta syntyvä liikearvo kohdistettiin Nokian verkkoliiketoiminnan neljälle toimintasegmentille.

Nokia valitsi Alcatel-Lucentin määräysvallattomilla omistajilla hankinnan kohteessa olevien osuuksien sellaisten komponenttien, jotka ovat senhetkisiä omistusosuuksia ja jotka oikeuttavat haltijansa yhteisön purkautuessa suhteelliseen osuuteen yhteisön nettovarallisuuden määrästä, arvostuksen perustaksi määrän, joka vastaa senhetkisen omistukseen oikeuttavien instrumenttien suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden kirjatusta määrästä. Tästä johtuen liikearvo ei sisällä määräysvallattomiin omistuksiin liittyvää liikearvoa. Jäljellä olevien OCEANE-vaihtovelkakirjalainojen oman pääoman osuus samoin kuin liikkeeseen lasketut osakeoptiot ja osakepalkkiot, jotka tullaan selvittämään Alcatel-Lucentin kantaosakkeissa, arvostetaan käypään arvoon määräysvallattomien omistajien osuudessa.

Muiden hankittujen aineettomien hyödykkeiden käyvät arvot

	Käypä arvo EUR milj.	Poistoajanjakso vuosia
Asiakassuhteet	2 902	10
Teknologiat	2 170	4
Muut	639	8
Muut hankitut aineettomat hyödykkeet	5 711	

Hankintaan liittyneet kustannukset, joita ei voi suoraan kohdistaa osakkeiden liikkeeseenlaskuun, ja jotka on esitetty tuloslaskelman myynnin ja hallinnon kuluissa ja liiketoiminnan muissa kuluissa sekä rahavirtalaskelman liiketoiminnan rahavirroissa, ovat yhteensä 125 miljoonaa euroa, ja niistä 93 miljoonaa euroa kohdistuu vuodelle 2016.

Hankitun liiketoiminnan liikevaihto osana Nokiana oli 12 151 miljoonaa euroa ja nettotappio 508 miljoonaa euroa ajanjaksolla 4.1. – 31.12.2016.

Nämä luvut perustuvat tytäryrityksen tulokseen, jota on oikaistu laskentaperiaatteiden yhdenmukaistamiseksi. Laskentaperiaatteiden yhdenmukaistamiset kuvataan 22.4.2016 julkaistun pörssitiedotteen Laatumisperusta -osiossa.

Muut hankinnat

Nokia sai päätökseen Nakina Systems –yhtiön liiketoiminnan hankinnan 31.3.2016. Nakina Systems on verkkojen tietoturvaan erikoistunut kanadalainen ohjelmistoyritys. Liiketoimintahankinta täydentää Nokian tuotevalikoimaa ja auttaa Nokian asiakkaita vastaamaan verkon turvallisuuteen liittyviin lisääntyviin vaatimuksiin. Hankinnassa muodostunut liikearvo allokoitiin Applications & Analytics -liiketoimintaryhmälle.

Nokia sai päätökseen Withings S.A. –yhtiön hankinnan 31.5.2016. Withings S.A. on digitaaliseen terveydenhuoltoon liittyvien tuotteiden ja palveluiden tarjoaja. Yrityskauppa vauhdittaa Nokian pääsyä digitaalisen terveyden markkinoille. Hankinnassa muodostunut liikearvo allokoitiin Nokia Technologies -liiketoimintaryhmälle.

Nokia sai päätökseen Gainspeed–yhtiön hankinnan 29.7.2016. Gainspeed on yhdysvaltalainen startup-yritys, joka erikoistuu kaapeliteollisuuden DAA (Distributed Access Architecture) -ratkaisuihin Virtual CCAP (Converged Access Platform) -tuotelinjansa kautta. Nokia pyrkii yritysostolla monipuolistamaan tuotevalikoimaansa kaapeliverkkoasiakkailleen ja kehittämään kaapeliyhtiöille palveluratkaisuja, joiden avulla ne voivat ratkaista kasvavat kapasiteettivaatimukset. Hankinnassa muodostunut liikearvo allokoitiin Fixed Networks -liiketoimintaryhmälle.

Nokia sai päätökseen ETA Devices –yhtiön hankinnan 4.10.2016. ETA Devices on yhdysvaltalainen startup-yritys, joka on erikoistunut tukiasemien virtajärjestelmiin. Yritysosto parantaa Nokian tukiasemien energiatehokkuutta, mikä on yhä tärkeämpää siirryttäessä 4.9G- ja 5G-verkkoon. Hankinnassa muodostunut liikearvo allokoitiin Mobile Networks -liiketoimintaryhmälle.

Muilla tilikauden 2016 hankinnoilla ei ole merkittävää vaikutusta, erikseen tai yhdessä, Nokian taseeseen, tuloslaskelmaan tai kassavirtaan. Arvioitu hankintahinta ja hankintoihin liittyvä liikearvo ja aineettomat hyödykkeet ovat EUR 359 miljoonaa, EUR 273 miljoonaa ja EUR 70 miljoonaa. Hankintojen kirjanpitokäsittely on osittain vielä kesken ja Nokia tekee lisäanalyysyjä, jotka voivat johtaa oikaisuihin vuoden 2017 ensimmäisen neljänneksen aikana.

7. LOPETETUT TOIMINNOT, raportoitu (tilintarkastamaton)

Nokia ilmoitti 3.8.2015 myyvänsä HERE-liiketoimintansa johtavien autonvalmistajien yhteenliittymälle, johon kuuluvat AUDI AG, BMW Group ja Daimler AG. Tämän päivämäärän jälkeen Nokia on esittänyt HERE-liiketoiminnan tuloksen lopetettuna toimintona kauppaan kuulumattomat kohteet pois lukien. Myynti saatiin päätökseen 4.12.2015. Luokittelun mukaisesti Nokia on uudelleenluokitellut vertailukausien tiedot lyhennyksessä konsernituloslaskelmassa. Lopetetut toiminnot sisältävät myös Devices & Services -liiketoiminnan vuonna 2014 tapahtuneen myynnin jatkuvat taloudelliset vaikutukset.

Lopetettujen toimintojen tulos

EUR milj.	10-12/2016	10-12/2015	7-9/2016	1-12/2016	1-12/2015
Liikevaihto	-2	242	2	2	1 075
Hankinnan ja valmistuksen kulut	4	-44	-3	0	-245
Bruttokate	1	198	-1	2	831
Tutkimus- ja kehityskulut	0	-98	0	0	-498
Myyntin ja hallinnon kulut	-2	-46	-2	-11	-212
Muut tuotot ja kulut	-4	5	5	-6	-23
Liiketappio/-voitto	-5	60	2	-14	98
Rahoitustuotot ja -kulut	-3	24	-3	14	-9
Tappio/voitto ennen veroja	-7	84	-1	-1	89
Tuloverokulu/-tuotto	-18	18	-6	-28	7
Katsauskauden tavanomaisen toiminnan tappio/voitto	-26	101	-6	-28	96
Liiketoimintojen myyntivoitto verojen jälkeen	0	1 191	0	14	1 178
Katsauskauden lopetettujen toimintojen tappio/voitto	-26	1 292	-6	-15	1 274
Kulut sisältävät: <i>Paistot</i>	0	0	0	0	-33

Lopetettujen toimintojen rahavirrat

EUR milj.	Raportoitu 10-12/2016	Raportoitu 10-12/2015	Raportoitu 7-9/2016	Raportoitu 1-12/2016	Raportoitu 1-12/2015
Liiketoiminnan nettorahavirta	-2	-47	-2	-10	6
Investointien nettorahavirta	0	2 532	28	3	2 553
Katsauskauden nettorahavirta	-2	2 485	26	-7	2 559

8. ELÄKKEET JA MUUT TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET ETUUDET, raportoitu (tilintarkastamaton)

Konsernilla on useita työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevia järjestelyjä, ryhmämuotoisia henkivakuutusjärjestelyjä ja terveydenhoitokustannusten korvausjärjestelyjä eri maissa. Etuus pohjaiset järjestelyt altistavat Nokian vakuutusmatemaattisille riskeille, joita ovat muun muassa korkoriski, odotettavissa olevaan elinikään liittyvä riski sekä sijoitusriski. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen piirteet ja niihin liittyvät riskit vaihtelevat kunkin maan lainsäädännöllisen, verotuksellisen ja taloudellisen ympäristön mukaan.

100 % Nokian etuusvelvoitteesta ja järjestelyihin kuuluvien varojen käyvistä arvoista uudelleenmääritettiin 31.12.2016. Kaikki Nokian olemassaolevat etuusvelvoitteet on uudelleenmääritetty ulkopuolisen aktuaarin vuosittaisilla arvostuksilla 31.12.2016.

Nokian eläke- ja työsuhteen päättymisen jälkeisten velvoitteiden määrittämisessä käytettyjen diskonttauskorkojen painotetut keskiarvot 31.12.2016 on päivitetty ja olivat seuraavat:

Diskonttauskorot

	31.12.2016	31.12.2015
Yhdysvallat - Eläkkeet	3,7	4,5
Yhdysvallat - Eläköitymisen jälkeinen terveydenhuolto ja muut	3,6	-
Yhdysvallat - Eläköitymisen jälkeinen ryhmähenkivakuutus	3,7	-
Euro - Eläkkeet ¹	1,5	2,5
Iso-Britannia - Eläkkeet	2,7	3,6

¹Sisältää eläkkeet sekä muut eläköitymiseen ja työsuhteen päättymiseen liittyvät korvaukset.

Muutokset eläkkeiden ja työsuhteen päättymisen jälkeisten järjestelyjen kirjatuisissa nettovaroissa (-veloissa)

EUR milj.	Eläke- etuudet ¹	31.12.2016 Työsuhteen päättymisen jälkeen tarjottavat etuudet	Yhteensä	Eläke- etuudet ¹	31.12.2015 Työsuhteen päättymisen jälkeen tarjottavat etuudet	Yhteensä
Kirjatut nettovelat 1.1.	-398	0	-398	-500	0	-500
Kauden työsuoritukseen perustuvat menot	-155	0	-155	-46	0	-46
Korkotuotot/ -kulut	27	-92	-65	-9	0	-9
Järjestelyn supistaminen	-2	0	-2	5	0	5

Eläke- ja terveydenhuollon järjestelyjen muutokset	0	0	0	-1	0	-1
Tuloslaskelmaan kirjattu yhteensä	-130	-92	-222	-51	0	-51
Kauden vakuutusmatemaattiset voitot / -tappiot	679	179	858	116	0	116
Omaisuserän enimmäismäärän muutokset, lukuun ottamatta korkokuluihin/-tuottoihin sisältyviä eriä	-245	0	-245	-6	0	-6
Muihin laajan tuloksen eriin kirjattu yhteensä	434	179	613	110	0	110
Valuuttakurssierot	7	-89	-82	-7	0	-7
Maksusuoritukset ja maksetut etuudet	186	10	196	39	0	39
Siirrot	-199	154	-45	0	0	0
Liiketoimintojen hankinnat	1 384	-2 644	-1 260	11	0	11
Kauden päättyessä kirjatut nettovarat/-velat	1 284	-2 482	-1 198	-398	0	-398
joista:						
- Etuus pohjaiset eläkevarat	3 802	0	3 802	25	0	25
- Etuus pohjaisiin eläkkeisiin ja muihin työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuuksiin liittyvät velat	-2 518	-2 482	-5 000	-423	0	-423

¹Sisältää eläkkeet sekä muut eläköitymiseen ja työsuhteen päättymiseen liittyvät korvaukset.

Rahastoitu asema

	31.12.2016	31.12.2015
Etuusveloitteet	-28 663	-1 840
Järjestelyn varojen käypä arvo	27 770	1 451
Rahastoimaton asema	-893	-389
Vähimmäisrahastointivaatimuksen / omaisuserän enimmäismäärän vaikutus	-305	-9
Kauden päättyessä kirjattu nettovelka	-1 198	-398

9. LASKENNALLISET VEROT, raportoitu (tilintarkastamaton)

31.12.2016 Nokia oli kirjannut 5,7 miljardia euroa laskennallisia verosaamia. Laskennallisten verosaamisten kirjaamista tukee niiden netottaminen laskennallisia verovelkoja vastaan, tuloshistoria sekä tuloseennusteet kyseisissä maissa. Valtaosa kirjatusta laskennallisista verosaamisista liittyy verotuksessa käyttämättömiin tappioihin, käyttämättömiin veronhyvityksiin ja vähennyskelpoisiin väliaikaisiin eroihin Yhdysvalloissa (2,5 miljardia euroa) ja Suomessa (2,2 miljardia euroa). Perustuen viimeisten vuosien kannattavuuteen Yhdysvalloissa ja Suomessa sekä viimeisiin ennusteisiin tulevasta taloudellisesta tuloksesta, Nokia on pystynyt riittävästi osoittamaan olevan todennäköistä, että verotuksessa käyttämättömät tappiot, käyttämättömät veronhyvitykset, ja vähennyskelpoiset väliaikaiset erot voidaan Yhdysvalloissa ja Suomessa hyödyntää ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Vuonna 2016 Suomelle aiheutui kirjanpidollista tappiota Alcatel-Lucentin hankintaa seuraavista huomattavista integraatio- ja uudelleenjärjestelykuluista, joka voi viivästyttää verotuksessa käyttämättömien tappioiden, käyttämättömien veronhyvitysten ja vähennyskelpoisten väliaikaisten erojen käyttöä Suomessa.

Nokiolla on 31.12.2016 pääasiassa Alcatel-Lucentin hankinnasta johtuen noin 6 miljardia euroa kirjaamattomia laskennallisia verosaamia liittyen verotuksessa käyttämättömiin tappioihin, käyttämättömiin veronhyvityksiin ja vähennyskelpoisiin väliaikaisiin eroihin. Pääosa kirjaamattomista laskennallisista verosaamisista liittyy Ranskaan (noin 5 miljardia euroa). Näitä laskennallisia verosaamia ei ole kirjattu hyödyntämisen epävarmuuden takia. Merkittävä osa Ranskan laskennallisista verosaamisista ei vanhene ja on käytettävissä tulevia verovelkoja vastaan. Ranskassa tappioita voidaan vähentää vuosittain 50 % verotettavasta tulosta.

31.12.2016 Nokiolla oli 0,4 miljardia euroa laskennallisia verovelkoja. Suurin osa laskennallisista verovelkoista liittyy Alcatel-Lucentin hankinnan kirjanpidokäsittelyssä tehtyihin käyvän arvon oikaisuihin (katso liitetieto 6, Hankitut liiketoiminnot).

Alcatel-Lucentin jäljellä olevien osakkeiden lunastusmenettelyn loppuunsaattamisen jälkeen Nokia on aloittanut Alcatel-Lucentin ja Nokian toimintamallien yhdistämisen. Näihin yhdistämistoimiin liittyen Nokia siirsi tietyt aineettomat oikeudet sen Yhdysvaltojen toimintoihin ja kirjasi verohyödyn sekä lisää laskennallista verosaamista 348 miljoonaa euroa vuoden 2016 neljännellä neljänneksellä. Toiseksi Nokia valitsi, että se kohtelee Alcatel-Lucentin Yhdysvaltojen toimintojen hankintaa Yhdysvaltojen verotuksessa liiketoimintakauppana. Tämän valinnan seurauksena jäljellä olevat laskennalliset verosaatatavat hyödynnetään tai menetetään ja kirjataan uutta laskennallista verosaatavaa pidemmällä hyödyntämisaikalla kuin menetetyillä saatavilla oli. Tämän seurauksena Nokia kirjasi 91 miljoonaa euroa lisää laskennallista verosaatavaa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä.

10. RAHOITUSINSTRUMENTTIEN KÄYPÄ ARVO, raportoitu (tilintarkastamaton)

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat luokitellaan arvostusmenetelmissä käytettyjen julkaisemattomien syöttötietojen määrän perusteella. Kolme hierarkiatasoa perustuvat siihen, että rahoitusvarojen ja -velkojen käypää arvoa määritettäessä syöttötietojen arviointia tarvitaan sitä enemmän, mitä ylemmälle tasolle siirrytään. Tasolla 1 arvostaminen tapahtuu pörssinoteerattujen tuotteiden markkina-arvon perusteella, tasolla 2 arvostus perustuu ensisijaisesti kolmansien osapuolten hinnoittelupalveluista saataviin noteerauksiin, ja tasolla 3 tarvitaan eniten johdon harkintaa. Nokia luokittelee jokaisena raportointitietokauden rahoitusvarat ja -velat asianmukaisille käyvän arvon hierarkian tasoille.

31.12.2016, EUR milj.	Kirjanpitoarvo						Käypä arvo ¹
	Lyhytaikaiset available-for-sale-rahoitusvarat	Pitkäaikaiset available-for-sale-rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	Lainat ja saatavat kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä	Rahoitusvelat kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä	Yhteensä	Yhteensä
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuna käypään arvoon	0	838	0	0	0	838	838
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä vähennettynä arvonalennuksilla	0	202	0	0	0	202	202
Muut rahoitusvarat	0	0	111	144	0	254	228
Myyntisaamiset	0	0	0	6 972	0	6 972	6 972
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat	0	0	235	60	0	296	296
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat	0	0	327	0	0	327	327
Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat arvostettuina käypään arvoon	1 502	0	0	0	0	1 502	1 502
Rahavarat arvostettuina käypään arvoon	7 497	0	0	0	0	7 497	7 497
Rahoitusvarat yhteensä	8 999	1 040	673	7 176	0	17 889	17 863
Pitkäaikaiset korolliset velat	0	0	0	0	3 657	3 657	3 821
Lyhytaikaiset korolliset velat	0	0	0	0	370	370	370
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat	0	0	250	0	34	284	284
Ostovelat	0	0	0	0	3 781	3 781	3 781
Rahoitusvelat yhteensä	0	0	250	0	7 842	8 091	8 255

Seuraavassa taulukossa on esitetty käypään arvoon toistuvasti arvostettavat erät.

31.12.2016, EUR milj.	Instrumentit, joilla on aktiivisilla markkinoilla määräytyvä hinta	Julkiseen tietoon perustuva arvostusmenetelmä	Julkistamattomaan tietoon perustuva arvostusmenetelmä	Yhteensä
	(Taso 1)	(Taso 2)	(Taso 3)	
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuna käypään arvoon	0	164	674	838
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat, johdannaiset	0	235	0	235
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	0	438	0	438
Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat arvostettuina käypään arvoon	0	1 502	0	1 502
Rahoitusvarat yhteensä	0	2 340	674	3 014
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat, johdannaiset	0	236	14	250
Rahoitusvelat yhteensä	0	236	14	250

Kirjanpitoarvo

Käypä arvo¹

31.12.2015, EUR milj.	Lyhytaikaiset available-for- sale- rahoitusvarat	Pitkäaikaiset available-for-sale- rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	Lainat ja saatavat kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä	Rahoitusvelat kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä	Yhteensä	Yhteensä
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuna käypään arvoon	0	703	0	0	0	703	703
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä vähennettynä arvonalennuksilla	0	285	0	0	0	285	285
Muut rahoitusvarat	0	0	0	49	0	49	39
Myyntisaamiset	0	0	0	3 913	0	3 913	3 913
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat	0	0	96	32	0	128	128
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat	0	0	687	0	0	687	687
Available-for-sale-sijoitukset julkisesti noteerattuihin osakkeisiin	0	16	0	0	0	16	16
Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat arvostettuina käypään arvoon	2 167	0	0	0	0	2 167	2 167
Rahavarat arvostettuina käypään arvoon	6 995	0	0	0	0	6 995	6 995
Rahoitusvarat yhteensä	9 162	1 004	783	3 994	0	14 943	14 933
Pitkäaikaiset korolliset velat	0	0	0	0	2 023	2 023	2 100
Lyhytaikaiset korolliset velat	0	0	0	0	51	51	51
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat	0	0	113	0	8	121	121
Ostovelat	0	0	0	0	1 910	1 910	1 910
Rahoitusvelat yhteensä	0	0	113	0	3 992	4 105	4 182

¹ Seuraavia arvostusmenetelmiä käytetään niiden erien osalta, joita ei esitetä taseessa käypään arvoon. Käyvän arvon on katsottu olevan kirjanpitoarvo available-for-sale-sijoituksille kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä vähennettynä arvonalennuksilla, koska näille ei ole luotettavaa tapaa arvioida käypää arvoa. Näiden varojen kirjanpitoarvot testataan arvonalentumisen varalta diskontattuihin rahavirtoihin perustuvalla analyysillä jos tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, ettei kirjanpitoarvoa vastaavaa rahamäärää mahdollisesti saada kerrytetyksi. Pitkäaikaisten korollisten velkojen käypä arvo perustuu ensisijaisesti kolmansien osapuolten hinnoittelupalveluista saataviin noteerauksiin (taso 2). Muiden varojen ja velkojen, mukaan lukien lainasaamiset ja -velat, käyvät arvot määritetään ensisijaisesti perustuen laskelmiin diskontatuista rahavirroista (taso 2). Lyhytaikaisten varojen ja velkojen käyvän arvon arvioidaan olevan sama kuin kirjanpitoarvo pienen luottoriskin ja lyhyen juoksuajan perusteella.

Seuraavassa taulukossa on esitetty käypään arvoon toistuvasti arvostettavat erät.

31.12.2015, EUR milj.	Instrumentit, joilla on aktiivisilla markkinoilla määräytyvä hinta (Taso 1)	Julkiseen tietoon perustuva arvostusmenetelmä (Taso 2)	Julkistamattomaan tietoon perustuva arvostusmenetelmä (Taso 3)	Yhteensä
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuna käypään arvoon	0	15	688	703
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat, johdannaiset	0	96	0	96
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	0	687	0	687
Available-for-sale-sijoitukset julkisesti noteerattuihin osakkeisiin	16	0	0	16
Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat arvostettuina käypään arvoon	0	2 167	0	2 167
Rahoitusvarat yhteensä	16	2 965	688	3 669
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat, johdannaiset	0	113	0	113
Rahoitusvelat yhteensä	0	113	0	113

Tason 3 sijoituksiin sisältyy suuri lukumäärä listaamattomia osakesijoituksia sekä listaamattomia venture fund -sijoituksia, mukaan lukien sijoitukset, joita hallinnoi Nokia Growth Partners, joka on erikoistunut kasvuvaiheen sijoituksiin. Nokia on tehnyt sijoituksia myös BlueRun Venturesin kautta, joka on keskittynyt alkuvaiheen mahdollisuuksiin. Tason 3 sijoitusten arvo määritellään käyttäen yhtä tai useampaa arvostusmenetelmää, joista markkinalähestymistavassa yleensä tarkastellaan vertailukelpoisia markkinatransaktioita, kun taas tuottolähestymistavassa yleensä lasketaan odotettavissa olevien tulevien kassavirtojen nykyarvo. Listaamattomien venture fund -sijoitusten osalta tarvittavien syöttötietojen saatavuus ja luotettavuus saattavat vaikuttaa, kun rahastoa hallinnoiva osakas valitsee asianmukaista arvostusmenetelmää. Joissain tapauksissa yksi arvostusmenetelmä saattaa tuottaa parhaan arvion käyvästä arvosta, kun taas joissain tapauksissa saattaa olla asianmukaista soveltaa useampaa arvostusmenetelmää.

Käyvän arvon määrittelyssä harkitaan usein syöttötietoina muiden muassa alkuperäistä transaktiohintaa, samoilla tai vastaavan kaltaisilla instrumenteilla viime aikoina tehtyjä transaktioita, toteutuneita tai toteutumassa olevia samaan tai vastaavan kaltaiseen sijoitukseen kohdistuvia kolmansien osapuolien transaktioita, myöhempiin rahoituskerroksiin, samaan sijoitukseen liittyviin uudelleenkapitalisointeihin tai muihin transaktioihin, tarjousasiakirjoihin pääoma- tai velkamarkkinoilla, muutoksiin tunnusluvissa tai kassavirroissa korjattuna likviditeettiin, luottokelpoisuuteen, markkinatilanteeseen ja/tai muihin riskitekijöihin perustuvalla kertoimella. Tason 3 sijoitukset arvostetaan neljänneksittäin ottaen huomioon tapahtuneet muutokset, ennusteet ja oletukset sekä muutokset taloudellisissa ja muissa vaikuttavissa tekijöissä. Käypää arvoa voidaan lisäksi korjata vähäisen likviditeetin ja/tai siirtorajoitusten huomioon ottamiseksi, jolloin hallinnoiva osakas arvioi tarvittavan alennuksen markkinatiedon puuttuessa. Julkisten syöttötietojen puuttuessa hallinnoivan osakkaan käyttämät oletukset saattavat vaikuttaa yksittäisten sijoitusten käypään arvoon, mutta millään yksittäisellä syöttötiedolla ei ole merkittävää vaikutusta Nokian tason 3 sijoitusten käyvän arvon kokonaismäärään. Seuraavassa taulukossa on esitetty laskelma tason 3 käypään arvoon arvostettujen rahoituserien alku- ja loppusaldojen muutoksista:

EUR milj.	Taso 3 Rahoitusvarat ja -velat
Tase 31.12.2015	688
Voitot tuloslaskelmassa, netto	52
Tappiot jotka kirjataan laajaan tuokseen, netto	-48
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	-14
Ostot	72
Myynnit	-101
Muut muutokset	11
Tase 31.12.2016	660

Tason 3 rahoitusinstrumenttien voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin niissä tapauksissa, joissa näiden sijoitusten hankinta- ja luovutuspäätökset tehdään liiketoiminnallisin perustein. Muissa tapauksissa voitot ja tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. 31.12.2016 saldoon sisältyvistä tason 3 rahoitusinstrumenteista kirjattiin Nokian tuloslaskelmaan 6 miljoonan euron nettovoitto vuonna 2016 (4 miljoonan euron nettovoitto vuonna 2015).

11. VARAUKSET, raportoitu (tilintarkastamaton)

EUR milj.	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Divestointiin liittyvät	Takuuvaraukset	Projektitappiot	Oikeudenkäynnit	Ympäristövaraus	Varaukset sitovien ostosopimusten tappioista	Muut	Yhteensä
1.1.2015	247	137	117	107	68	16	24	157	873
Myydyt liiketoiminnot	0	0	0	0	-3	0	0	-2	-5
Muuntoerot	-4	-12	2	0	-11	0	0	7	-18
Uudelleenluokittelu	-33	-6	0	0	15	0	0	-9	-33
Kirjattu tuloslaskelmaan	91	27	10	-20	13	0	26	24	171
Lisäykset	105	49	31	5	24	0	46	42	302
Muutokset arvionvaraisissa erissä	-14	-22	-21	-25	-11	0	-20	-18	-131
Vuoden aikana käytetyt	-107	-17	-35	-25	-13	0	-21	-45	-263
31.12.2015	194	129	94	62	69	16	29	132	725
1.1.2016	194	129	94	62	69	16	29	132	725
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	291	26	135	180	100	114	31	366	1 243
Muuntoerot	2	9	1	0	22	4	2	1	41
Uudelleenluokittelu ¹	-87	-2	5	-7	8	0	1	-39	-121
Kirjattu tuloslaskelmaan	751	-8	121	51	44	26	36	183	1 204
Lisäykset	874	16	159	89	75	28	57	287	1 585
Muutokset arvionvaraisissa erissä	-123	-24	-38	-38	-31	-2	-21	-104	-381
Vuoden aikana käytetyt	-438	-44	-149	-155	-60	-26	-22	-218	-1 112
31.12.2016	713	110	207	131	183	134	77	425	1 980

¹ Uudelleenjärjestelyvarausten uudelleenluokittelu koostuu 87 miljoonan euron siirrosta siirtovelkoihin. Divestointeihin liittyvien varausten uudelleenluokittelu koostuu 2 miljoonan euron siirrosta oikeudenkäynteihin liittyviin varauksiin. Projektitappioiden uudelleenluokittelu koostuu 7 miljoonan euron siirrosta projektivaraston arvonalentumiskirjauksiin. Muihin varauksiin sisältyneiden varausten uudelleenluokittelu 39 miljoonaa euroa koostuu 5 miljoonan euron siirrosta takuuvarauksiin, 9 miljoonan euron siirrosta oikeudenkäynteihin liittyviin varauksiin, 1 miljoonan euron siirrosta varauksiin sitovien ostosopimusten tappioista ja 24 miljoonan euron siirrosta siirtovelkoihin, mikä kuvastaa paremmin näiden varausten luonnetta.

Nokian uudelleenjärjestelyvaraus 31.12.2016 oli 713 miljoonaa euroa sisältäen henkilöstöön ja muihin uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut, kuten kiinteistöjen vuokrasopimusten päättämiseen liittyvät kulut. 6.4.2016 Nokia ilmoitti aloittaneensa toimenpiteet vähentääkseen henkilökuntaansa maailmanlaajuisesti osana aikaisemmin julkistettua synergia- ja muutosohjelmaa. Ilmoituksen ja sen jälkeisten yhteistoimintaneuvotteluiden tuloksen seurauksena Nokia kirjasi vuoden 2016 toisella vuosineljänneksellä 593 miljoonan euron varauksen, josta 45 miljoonaa euroa on siirretty siirtovelkoihin ja 15 miljoonaa euroa käytettiin vuoden 2016 toisen vuosineljänneksen loppuun mennessä. Kolmannen vuosineljänneksen aikana varausta käytettiin 36 miljoonaa euroa. Neljännen vuosineljänneksen aikana varausta käytettiin 62 miljoonaa euroa ja 42 miljoonaa euroa siirrettiin siirtovelkoihin. Lisäksi uudelleenjärjestelyvarauksen kokonaismäärä sisältää 257 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelyvarauksia, jotka on kirjattu aikaisemmin julkistettujen uudelleenjärjestelyohjelmien johdosta. Suurimman osan uudelleenjärjestelykuluvarauksesta oletetaan toteutuvan kahden seuraavan vuoden aikana.

Divestointeihin liittyvät varaukset liittyvät liiketoimintojen myynteihin, ja niihin sisältyy tiettyjä velkoja, jotka konserni on velvollinen korvaamaan ostajalle. Korvauksiin liittyvien erien käyttö on niiden luonteen vuoksi epävarma. Takuuvaraukset liittyvät myytyihin tuotteisiin. Konserni olettaa, että takuuvaraukset tullaan käyttämään seuraavan 18 kuukauden kuluessa. Projektitappiovaraukset liittyvät Nokia Networksin projekteihin. Konserni olettaa, että projektitappiovaraukset tullaan käyttämään 12 seuraavan kuukauden kuluessa. Oikeudenkäynteihin liittyvät varaukset perustuvat arvioon todennäköisesti toteutuvista sovintokustannuksista. Oikeudenkäynteihin liittyvien varausten käyttö on niiden luonteesta johtuen epävarmaa ja jakaantuu yleensä usealle kaudelle. Varaukset sitovien ostosopimusten tappioista liittyvät sitoviin ostosoihin toimittajien kanssa. Konserni olettaa, että nämä varaukset tullaan käyttämään 12 seuraavan kuukauden aikana. Muut varaukset koostuvat varauksista, jotka liittyvät erilaisiin sopimuksellisiin velvoitteisiin ja muihin velvoitteisiin. Konserni olettaa, että muut varaukset tullaan käyttämään kahden seuraavan vuoden aikana.

12. VASTUUSITOUMUKSET, raportoitu, (tilintarkastamaton)

EUR milj.	31.12.2016	31.12.2015
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	5	7
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta ¹		
Rahoituslaitosten antamat takaukset	1 805	398
Muut takaukset	794	129
Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten puolesta		
Lainatakaukset	11	15
Vastuusitoumukset kolmansien osapuolten puolesta		
Lainatakaukset	0	6
Muut takaukset	135	137
Leasingvastuut	1 141	476
Rahoitussitoumukset		
Asiakasrahoitussitoumukset	223	180
Venture fund -sitoumukset ²	525	230

Vastuusitoumukset on esitetty suurimpaan mahdolliseen arvoonsa.

¹ Vastuusitoumuksissa samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta Nokia raportoi kolmansille osapuolille annetut takaukset, jotka liittyvät yhtiömme tavanomaiseen liiketoimintaan. Nämä ovat pääsääntöisesti Nokian asiakkaille sopimusvelvoitteiden täyttämiseksi annettuja takauksia, kuten rahoituslaitosten puolestamme antamia tarjoustakauksia, toimitustakauksia, ja takuuajan takauksia. Lisäksi Nokia on myöntänyt suoraan asiakkaille takauksia, joiden osalta Nokia on ensisijaisessa takausvastuussa. Tällaisia takauksia on myöntänyt Nokia Oyj 88 miljoonaa euroa (74 miljoonaa euroa 31.12.2015) sekä erääät Alcatel-Lucent yhtiöt 1 520 miljoonaa euroa. Lisäksi Muissa takauksissa raportoimme Nokian liiketoimintaa tukeviin sopimuksiin liittyvät ei-kaupalliset takaukset. Takauksien antaminen on perustunut yhtiön sisäisiin ohjeistuksiin ja aktiiviseen takauskannan hallinnointiin, minkä vuoksi takauksiin liittyviä merkittäviä maksuvaatimuksia ei ole viime vuosien aikana yhtiölle esitetty.

² NGP ilmoitti 21.2.2016 keränneensä uuden 350 miljoonan Yhdysvaltain dollarin sijoitusrahaston, joka sijoittaa esineiden internet -yhtiöihin. Nokia tukee rahastoa, jonka tehtävänä on löytää uusia mahdollisuuksia kasvattaa esineiden internet -ratkaisujen ekosysteemiä. Rahasto fund IV kasvattaa NGP:n kokonaisvarallisuuden yli miljardiin Yhdysvaltain dollariin, joista 500 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria on käytettävissä uusiin investointeihin.

13. LÄHIPIIRIIN LIITTYVÄT TAPAHTUMAT, raportoitu (tilintarkastamaton)

Merkittävät lähipiiriin liittyvät tapahtumat osakkuusyhtiöiden, yhteisyritysten ja muiden yhteisöjen kanssa joissa Nokialla on huomattava vaikutusvalta sisältävät vuonna 2016 tulona 18 miljoonan euron osuuden osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta (29 miljoonaa euroa vuonna 2015), 62 miljoonan euron myynnit osakkuusyhtiöille, yhteisyrityksille ja muille yhteisöille joissa Nokialla on huomattava vaikutusvalta (0 miljoonaa euroa vuonna 2015) sekä 246 miljoonan euron ostot osakkuusyhtiöiltä ja yhteisyrityksiltä (233 miljoonaa euroa vuonna 2015).

Liiketapahtumat ja saldo Nokian määräysvallassa olevien yritysten kanssa on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Katso yhdysvaltalaisen vuoden 2015 vuosikertomuksemme Form 20-F:n liitetieto 1, Accounting principles ja liitetieto 33, Principal Group companies.

Nokialla on lähipiiriin liittyviä tapahtumia eläkerahaston sekä Nokian johdon että hallituksen kanssa. Lähipiiriin liittyvissä tapahtumissa eläkerahaston kanssa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

8.1.2016 Nokia vahvisti uuden hallituksen ja johtokunnan kokoonpanon. Johtokunnan puheenjohtajana jatkaa Nokian toimitusjohtaja Rajeev Suri ja siinä on 12 jäsentä: toimitusjohtaja, viisi liiketoimintaryhmien johtajaa ja kuusi yksiköiden johtajaa. Vuoden 2016 kolmannen vuosineljänneksen aikana yksi johtokunnan jäsen jätti Nokian ja johtokunnan jäsenten kokonaismäärä laski näin 13:sta 12:een syyskuun 2016 lopussa. Vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä ei tapahtunut muutoksia. Johtokunnan kokonaispalkkiot ovat kasvaneet vuoteen 2015 verrattuna johtokunnan jäsenten lukumäärän kasvun seurauksena.

14. KOROLLISET VELAT, raportoitu (tilintarkastamaton)

Liikkeenlaskija/Lainaaja	Rahoitusväline	Valuutta	Nimellisarvo (Milj.)	Lopullinen eräpäivä	Kirja-arvo (EUR milj.) 31.12.2016	Kirja-arvo (EUR milj.) 31.12.2015
Nokia Oyj	Luottolimiittisopimus ¹	EUR	1579	Kesäkuu 2019	0	0
Nokia Oyj	6,625 % velkakirja	USD	500	Toukokuu 2039	482	467
Alcatel-Lucent USA Inc.	6,45 % velkakirja	USD	1360	Maaliskuu 2029	1 306	0
Alcatel-Lucent USA Inc.	6,5 % velkakirja	USD	300	Tammikuu 2028	287	0
Alcatel-Lucent S.A.	0,125 % OCEANE-vaihtovelkakirja	EUR	0	Tammikuu 2020	0	0
Nokia Oyj	5,375 % velkakirja	USD	1000	Toukokuu 2019	961	940
Nokia Oyj	6,75 % velkakirja	EUR	500	Helmikuu 2019	527	539
Alcatel-Lucent S.A.	0 % OCEANE-vaihtovelkakirja	EUR	0	Tammikuu 2019	0	0
Nokia Oyj ja useat tytäryhtiöt	Muut velat ²				464	128
Yhteensä					4 027	2 074

¹ Kesäkuussa 2016 Nokia käytti optionsa korottaa EUR 1 500 miljoonan luottolimiittisopimuksen EUR 1 579 miljoonaan ja pidentää maturiteettia kesäkuusta 2018 kesäkuuhun 2019. Sopimuksessa on jäljellä yhden vuoden jatko-optio, siihen ei liity rahoituskovenantteja ja luottolimiittiä ei ole käytetty.

² Tämä rivi sisältää 132 miljoonaa euroa (0 miljoonaa euroa 31.12.2015) velkoja perustuen Ranskan tutkimus- ja kehittämistoimintoihin liittyviin veronhilytyksiin (Crédits d'Impôt Recherche), jotka on myyty pankeille takautumisoikeudella eikä niitä siten ole kirjattu pois konsernitaseesta.

Tammikuussa 2016 Alcatel-Lucent S.A. maksoi takaisin 190 miljoonan euron 8,50 %:n nimelliskorkoisen joukkovelkakirjalainansa. Helmikuussa 2016 Alcatel-Lucent USA Inc lunasti 650 miljoonan Yhdysvaltain dollarin 4,625 %:n nimelliskorkoisen heinäkuussa 2017 erääntyvän lainansa, 500 miljoonan Yhdysvaltain dollarin 8,875 %:n nimelliskorkoisen tammikuussa 2020 erääntyvän lainansa ja 700 miljoonan Yhdysvaltain dollarin 6,750 %:n nimelliskorkoisen marraskuussa 2020 erääntyvän lainansa kunkin lainan ehtojen mukaisesti. Helmikuussa 2016 Alcatel-Lucent S.A. irtisanoi 504 miljoonan euron suuruisen luottolimiittisopimuksensa. Maaliskuussa 2016 Alcatel-Lucent Submarine Networks maksoi takaisin 74 miljoonan euron luottolimiittisopimuksensa.

Yhteensä 211 579 445 kappaletta 2018 OCEANE -vaihtovelkakirjaa, 57 852 372 kappaletta 2019 OCEANE -vaihtovelkakirjaa ja 72 783 038 kappaletta 2020 OCEANE -vaihtovelkakirjaa, nimellisarvoiltaan yhteensä 381 miljoonaa euroa, 238 miljoonaa euroa ja 293 miljoonaa euroa vastaavasti, tarjottiin vaihdettavaksi Nokian osakkeisiin Ranskan ja Yhdysvaltojen osakevaihtotarjouksissa, ja Nokia vaihtoi nämä vaihtovelkakirjat Alcatel-Lucentin osakkeiksi jatkettun osakevaihtotarjouksen selvityksen yhteydessä helmikuussa 2016. Vaihdon jälkeen 2018 OCEANE -vaihtovelkakirjoista oli jäljellä alle 15 % alun perin liikkeeseen lasketusta määrästä, jolloin Nokia velvoitti Alcatel-Lucent SA:n lunastamaan kaikki liikkeessä olevat 2018 OCEANE -vaihtovelkakirjat nimellisarvoon lisättyä kertyneellä korolla vaihtovelkakirjalainan ehtojen mukaisesti.

Tammi- ja helmikuun 2016 aikana muut vaihtovelkakirjalainojen haltijat vaihtoivat 19 981 014 kappaletta 2018 OCEANE -vaihtovelkakirjaa, 1 014 828 kappaletta 2019 OCEANE -vaihtovelkakirjaa ja 5 010 000 kappaletta 2020 OCEANE -vaihtovelkakirjaa, nimellisarvoiltaan yhteensä 36 miljoonaa euroa, 4 miljoonaa euroa ja 20 miljoonaa euroa vastaavasti. Lisäksi eräät vaihtovelkakirjalainojen haltijat käyttivät oikeuttaan vaatia 7 393 369 kappaletta 2019 OCEANE -vaihtovelkakirjan ja 1 751 000 kappaletta 2020 OCEANE -vaihtovelkakirjan lunastusta niiden nimellisarvoon lisättyä kertyneellä korolla, yhteensä 30 miljoonan euron ja 7 miljoonan euron käteiskorvausta vastaan.

Touko- ja kesäkuun 2016 aikana Nokia osti yksityisissä transaktioissa 82 608 794 kappaletta 2019 OCEANE -vaihtovelkakirjaa sekä 22 233 534 kappaletta 2020 OCEANE -vaihtovelkakirjalainaa 473 miljoonan euron käteismaksua vastaan. Transaktiot toteutettiin yksikköhinnalla 4,51 euroa per 2019 OCEANE -vaihtovelkakirjalaina ja 4,50 euroa per 2020 OCEANE -vaihtovelkakirjalaina.

Syyskuussa 2016 Nokia aloitti julkisen ostotarjouksen koskien kaikkia niitä Alcatel-Lucentin arvopapereita, joita se ei vielä omista. 4.10.2016 Ranskan arvopaperimarkkinoita valvova viranomainen ("AMF") ilmoitti, että Pariisin muutoksenhakutuomioistuimeen on jätetty 30.9.2016 kanne, joka pyrkii kumoamaan AMF:n hyväksymispäätöksen koskien Nokian julkista ostotarjousta. 25.10.2016 AMF julkisti jatkettun aikataulun Nokian julkiselle ostotarjoukselle ja lunastusmenettelylle. Julkisen ostotarjouksen voimassaoloaika päättyi täten 31.10.2016 ja lunastusmenettely toteutettiin 2.11.2016 AMF:n General Regulation -säännöksen mukaisesti.

Kaikki Nokian lainat ovat vakuudettomia ja niihin ei liity rahoituskovenantteja.

15. KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMAN LIITETIEDOT, raportoitu (tilintarkastamaton)

EUR milj.	10-12/2016	10-12/2015	7-9/2016	1-12/2016	1-12/2015
Oikaisut¹					
Poistot	403	76	374	1 594	320
Aineellisten hyödykkeiden ja available-for-sale-sijoitusten myyntivoitot	-4	12	-12	-82	-132
Tuloverokulut/-tuotot	-383	97	116	-429	338
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	-12	-17	-2	-18	-29
Rahoitustuotot ja -kulut	75	33	110	308	211
Arvostuserien purku myynnin sekä hankinnan ja valmistuksen kulujen oikaisueriin	16	8	6	27	61
Arvon alentumistappiot	88	7	26	145	11
Liiketoimintojen myyntivoitto/-tappio	1	-1 191	0	-13	-1 178
Käytöstä poistamiset	1	2	1	3	6
Osakeperusteiset maksut	22	13	51	113	49
Uudelleenjärjestelykulut ²	110	-18	28	751	48
Alcatel-Lucentin hankintalaskelmasta seuraavat käyttöpääomaan liittyvät kulut	74	0	60	840	0
Muut tuotot ja kulut	-3	-4	7	22	34
Yhteensä	388	-982	765	3 261	-261
Nettokäyttöpääoman muutos					
Lyhytaikaisten saamisten vähennys/lisäys	-417	-537	249	18	-728
Vaihto-omaisuuden vähennys/lisäys	220	168	123	24	341
Korottomien lyhytaikaisten velkojen vähennys	-113	101	-652	-3 104	-990
Yhteensä	-310	-268	-280	-3 062	-1 377

¹ Oikaisut jatkuviin ja lopetettuihin liiketoimintoihin liittyen.

² Uudelleenjärjestelykulut edustavat sitä osuutta konsernin tuloslaskelmaan kirjatusta uudelleenjärjestelykuluista, joilla ei ollut vaikutusta rahavirtaan.

Nettokassa ja muut likvidit varat

	31.12.2016	31.12.2015	30.9.2016
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat	327	687	481
Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat	1 502	2 167	2 023
Rahavarat	7 497	6 995	6 887
Kassa ja muut likvidit varat	9 327	9 849	9 392
Pitkäaikaiset korolliset velat	3 657	2 023	3 518
Lyhytaikaiset korolliset velat	371	51	335
Korolliset velat	4 027	2 074	3 853
Nettokassa ja muut likvidit varat	5 299	7 775	5 539

RISKIT JA TULEVAISUUTTA KOSKEVAT LAUSUMAT

Nokiaan ja sen liiketoimintoihin liittyy erilaisia riskejä ja epävarmuustekijöitä, ja tietyt tässä esitetyt lausumat, jotka eivät koske jo toteutuneita seikkoja, ovat tulevaisuutta koskevia lausumia. Näitä ovat esimerkiksi: A) kykymme integroida Alcatel-Lucent toimintoihimme sekä toteuttaa liiketoimintasuunnitelmat ja saavuttaa tavoitellut hyödyt, mukaan lukien tavoitellut synergiat liittyen Alcatel-Lucentin hankintaan; B) odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät strategioihimme ja kasvun hallintaan; C) odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät liiketoimintojemme tulevaan tulokseen; D) odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät muutoksiin toiminnallisessa rakenteessamme ja toimintamallissamme; E) odotukset markkinoiden kehittymisestä, yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja rakenteellisista muutoksista; F) odotukset ja tavoitteet, jotka koskevat tuloskehitystämme, tulostamme, liiketoiminnan kuluja, veroja, valuuttakursseja, suojaukset, kustannussäästöjä ja kilpailukykyä sekä liiketoiminnan tulosta, mukaan lukien tavoitellut synergiat ja tavoitteet, jotka koskevat markkinaosuuksia, hintoja, liikevaihtoa ja katteita; G) tuotteidemme ja palveluidemme toimitusten ajoitus; H) oletukset ja tavoitteet, jotka koskevat yhteistyö- ja kumppanuusjärjestelyitä, yhteisyrityksiä tai niiden perustamisia, sekä odotettu asiakaskuntamme; I) vireillä olevien ja mahdollisesti tulevien oikeudenkäyntien, välimiesmenettelyiden, riita-asioiden, hallinnollisten menettelyjen ja viranomaistutkimusten lopputulokset; J) oletukset, jotka koskevat uudelleenjärjestelyitä, investointeja, yritysjärjestelyistä saatavien tuottojen käyttöä, yrityskauppoja ja divestointeja, ja kykymme saavuttaa uudelleenjärjestelyjen, investointien, divestointien ja yrityskauppojen yhteydessä asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet; ja K) lausumat, jotka sisältävät tai joita edeltävät "uskoa", "odottaa", "ennakoida", "ennustaa", "näkee", "tavoitella", "arvioida", "on tarkoitettu", "tähdätä", "suunnitella", "aikoa", "keskittyä", "jatkaa", "arviomme mukaan", "pitäisi", "tulee" tai muut vastaavat ilmaisut.

Tällaiset lausumat perustuvat johdon parhaaseen arvioon ja käsitykseen niiden tietojen valossa, jotka sillä on kyseisellä hetkellä ollut saatavilla. Koska tällaisiin lausumiin sisältyy riskejä ja epävarmuuksia, todelliset tulokset voivat poiketa olennaisesti niistä tuloksista, joita tällä hetkellä odotamme. Riskejä, epävarmuustekijöitä ja muita tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa tällaisia poikkeamia, voivat olla esimerkiksi: 1) kykymme toteuttaa strategiamme, ylläpitää tai parantaa operatiivista ja taloudellista tulostamme tai tunnistaa oikein ja tavoitella menestyksekkäästi liiketoiminta- ja kasvumahdollisuuksia; 2) kykymme saavuttaa odotetut hyödyt, synergiaedut, kustannussäästöt ja Alcatel-Lucent hankinnan jälkeinen tehokkuus, sekä kykymme toteuttaa organisaatio- ja liiketoimintarakenteemme tehokkaasti; 3) yleinen taloustilanne, markkinaolosuhteet ja muu kehitys maissa joissa toimimme; 4) kilpailu sekä kykymme kilpailla ja panostaa tehokkaasti ja kannattavasti uusiin kilpailukykyisiin ja korkealaatuisiin tuotteisiin, palveluihin, uudistuksiin ja teknologioihin sekä tuoda näitä markkinoille oikea-aikaisesti; 5) riippuvuutemme toimialojemme kehityksestä, mukaan lukien informaatioteknologia- ja televiestintäalojen sykliisyys ja vaihtelu; 6) globaali liiketoimintamme ja altistumisemme lainsäädäntöön liittyvälle, poliittiselle tai muulle kehitykselle eri maissa tai alueilla, myös kehittyvillä markkinoilla, sekä muun muassa verotukseen ja valuuttasääntelyyn liittyville riskeille; 7) kykymme hallita ja parantaa taloudellista ja toiminnallista suoritus- ja kilpailukykyämme sekä saavuttaa kustannussäästöjä ja synergiaetuja Alcatel-Lucentin hankinnan jälkeen; 8) riippuvuutemme rajallisesta asiakasmäärästä ja laajoista monivuotisista sopimuksista; 9) valuuttakurssien vaihtelut sekä suojaustoimenpiteet; 10) Nokia Technologiesin kyky suojata immateriaalioikeuksiaan sekä säilyttää patenttilisensointiin ja immateriaalioikeuksiin perustuvat tulonlähteensä ja luoda uusia tulonlähteitä erityisesti älypuhelinmarkkinoilla; 11) riippuvuutemme immateriaalioikeuksilla suojatuista teknologioista, mukaan lukien itse kehittämämme ja meille lisensoidut teknologiat, sekä immateriaalioikeuksiin liittyvien oikeudellisten vaatimusten, lisensointikustannusten ja käyttörajoitusten riskit; 12) altistumisemme suoralle ja epäsuoralle sääntelylle ja talous- tai kauppapolitiikalle, sekä käyttämiemme prosessien luotettavuus liiketoimintamme tai yhteisyritystemme hallinnossa, sisäisessä valvonnassa ja säädösten noudattamisen varmistamisessa estääksemme oikeudellisia seuraamuksia; 13) tukeutumisemme kolmansien osapuolten ratkaisuihin tietojen tallennuksessa ja palvelujen jakelussa, mikä altistaa meidät tietoturva-, sääntely- ja kyberturvallisuusriskeille; 14) tietoteknisten järjestelmien tehottomuus, tietoturvaloukkaukset, toimintahäiriöt tai -katkokset; 15) Nokia Technologiesin kyky tuottaa liikevaihtoa ja voittoa lisensoimalla Nokia-brändiä, erityisesti digitaalisen median ja digitaalisen terveyden saralla, ja kehittämällä ja myymällä tuotteita ja palveluita, sekä muut liiketoiminta-aloitteet, jotka eivät välttämättä toteudu suunnitelmien mukaisesti; 16) altistumisemme erilaisille sääntelykehyksille ja eri lainkäyttöalueille, jotka sääntelevät vilpillistä toimintaa sekä täytäntöönpanevat kauppa- ja talouspakotteita ja -politiikkaa, sekä mahdollisesti sakkoihin, seuraamuksiin tai pakotteisiin johtavat menettelyt tai tutkimukset; 17) asiakasrahoituksen epäsuotuisa kehitys tai pidennetyt maksuehdot, joita tarjoamme asiakkaillemme; 18) mahdolliset eri lainkäyttöalueilla kohdattavat monitahoiset veroihin liittyvät seikat sekä verokiistat ja -velvoitteet, joiden perusteella meille voidaan määrätä maksettavaksi lisää veroja; 19) kykymme hyödyntää laskennallisia verosaamisia muun muassa todellisen tai oletetun tuloksemme perusteella; 20) kykymme sitouttaa, kannustaa, kehittää ja rekrytoida osaavia työntekijöitä; 21) häiriöt valmistus-, palvelutuotanto-, toimitus-, logistiikka- ja toimitusketjuprosessejamme sekä maantieteellisesti keskittyneisiin tuotantolaitoksiimme liittyvät riskit; 22) liiketoimintaamme liittyvien oikeudenkäyntien, välimiesmenettelyjen, sopimusriitojen tai tuotevastuita koskevien väitteiden vaikutus; 23) kykymme optimoida pääomarakennettamme suunnitellusti ja palauttaa luottoluokituksemme investment grade -tasolle tai muutoin parantaa sitä; 24) kykymme saavuttaa suunnitelluista yritysjärjestelyistä odotetut

hyödyt tai toteuttaa ne onnistuneesti sekä niihin liittyvät odottamattomat vastuut; 25) osallistumisemme yhteisyrityksiin ja yhteisessä hallinnassa oleviin yhtiöihin; 26) liikearvomme kirjanpitoarvoa ei välttämättä voida kerryttää; 27) osakkeenomistajille kultakin tilikaudelta jaettavien osinkojen ja pääomanpalautusten määrän epävarmuus; 28) eläkekustannukset, työntekijärahastoihin liittyvät kustannukset, ja terveydenhuoltokustannukset; 29) merenalaiseen infrastruktuuriin liittyvät riskit, sekä ne riskitekijät, jotka mainitaan Nokian 1.4.2016 jättämässä Yhdysvaltojen arvopaperisäännösten mukaisessa asiakirjassa (Form 20-F) sivuilla 69-87 otsikon "Operating and Financial Review and Prospects-Risk Factors" alla, ja muissa Yhdysvaltojen arvopaperi- ja pörssikomitealle (Securities and Exchange Commission) jätetyissä asiakirjoissa. Muut tuntemattomat tai odottamattomat tekijät tai vääriksi osoittautuvat oletukset voivat aiheuttaa todellisten tulosten olennaisen poikkeamisen tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetyistä odotuksista. Nokia ei sitoudu julkisesti päivittämään tai muuttamaan tulevaisuutta koskevia lausumia uuden tiedon, tulevaisuuden tapahtumien tai muun syyn johdosta, paitsi siltä osin kuin sillä on siihen lainmukainen velvollisuus.

Konsernin johto hyväksyi tämän taloudellisen katsauksen julkistettavaksi 1.2.2017.

Lehdistö- ja sijoittajatiedustelut:

Viestintä, puh. +358 10 448 4900, sähköposti: press.services@nokia.com

Sijoittajasuhteet, puh. +358 4080 3 4080, sähköposti: investor.relations@nokia.com

- Nokia suunnittelee julkistavansa hallituksen toimintakertomuksen ja tilintarkastetun tilinpäätöksen sisältävän "Nokia vuonna 2016" -vuosikertomuksensa viikolla 12 vuonna 2017. Vuosikertomus tulee saataville osoitteeseen www.nokia.com/luvut.
- Nokia suunnittelee julkistavansa vuoden 2017 ensimmäisen neljänneksen katsauksensa 27.4.2017.
- Nokian vuoden 2017 varsinainen yhtiökokous on suunniteltu pidettäväksi 23.5.2017.
- Nokia suunnittelee julkistavansa vuoden 2017 toisen neljänneksen katsauksensa ja tammi-kesäkuun puolivuosisikatsauksensa 27.7.2017.
- Nokia suunnittelee julkistavansa vuoden 2017 kolmannen neljänneksen katsauksensa 26.10.2017.